

Katolički list

ZVONIK

GOD: XIV BR. 2 (148) Subotica, veljača (februar) 2007. 100,00 din

**KORIZMA
DOĆI K ISUSU**

STEPINČEVO U FRANJEVAČKOJ CRKVI U SUBOTICI

ZAVRŠETAK MOLITVENE OSMINE ZA
JEDINSTVO KRŠĆANA
U SUBOTIČKOJ KATEDRALI

Piše: Andrija Anić

ČISTOĆA POGLEDA, MISLI I ŽELJA

Ne poželi žene bližnjega svoga; ni sluge njegova, ni sluškinje njegove... (usp. Izl 20,17).

Tko god s požudom pogleda ženu, već je s njome učinio preljub u srcu (Mt 5,28).

Ne poželi tuđeg ženidbenog druga.

Devetom Božjom zapovijedi Bog želi pomoći čovjeku da usavršuju svoje ljudsko dostojanstvo čistoćom pogleda, misli i želja. Ova zapovijed na taj način i zaštićuje dostojanstvo druge osobe, jer ne dopušta da ona bude predmet čovjekovih požudnih i prljavih misli. Ovom zapovijedi Bog želi također istaknuti da je cjelokupno čovjekovo ponašanje važno na njegovom putu do istinske sreće. Jednostavno rečeno, čovjekove misli, želje, govor, geste i djela moraju biti dobri. Svaki čovjekov postupak mora biti svet, pa i onaj koji je skriven očima javnosti.

Ova zapovijed, kako je to u podnaslovu naznačeno, ima svoj starozavjetni izričaj, zatim novozavjetno proširenje te katekizamsko ograničenje. Sva tri aspekta će pokušati prikazati i pojasniti. O njoj Katekizam Katoličke Crkve opširno govori (vidi br. 2514 - 2533).

Požuda

Sveti Ivan razlikuje tri vrste pohota ili požuda: požuda tijela, požuda očiju i oholost života (1 Iv 2,16). Riječ "požuda" može značiti svaki oblik žestoke čovjekove želje. Kršćansko bogoslovje dalo joj je posebno značenje pokreta sjetilnosti koji se protivi ljudskom razumu. Apostol, sveti Pavao, poistovjećuje to s pobunom koju "tijelo" vodi protiv "duha" (usp. Gal 5,16.17.24; Ef 2,3). Ona je posljedica neposluha prvoga grijeha (Post 6,3,1). Ona unosi nered u moralne čovjekove sposobnosti i, premda u samoj sebi nije grijeh, čovjeka čini sklonim grijehu.

Srce je središte moralne ličnosti: "Iz srca izviru opake namisli, ubojstva, preljubi, bludništva, krađe, lažna svjedočanstva, psovke" (Mt 15,19). Borba protiv tjelesne požude prolazi kroz čišćenje srca i vježbanje umjerenosti.

Blago čistima srcem

Šesto blaženstvo naviješta: "Blago čistima srcem: oni će Boga gledati" (Mt 5,8). "Čisti srcem" su oni koji su svoj um i volju uskladili sa zahtjevima Božje svetosti,

poglavitno na tri područja: u ljubavi, čistoci ili spolnoj ispravnosti i u ljubavi prema istini i pravovjerju. "Čistima srcem" obećano je da će gledati Boga licem u lice i da će mu biti slični (usp. 1 Kor 13,12; 1 Iv 3,2). Čistoća srca je preduvjet za gledanje. Već odsada daje nam da vidimo kako Bog vidi, da drugoga primamo kao "bližnjega"; omogućuje nam da u ljudskom tijelu, svojem i bližnjega, vidimo hram Duha Svetoga, očitovanje božanske ljepote.

Krštenje daje onome koji ga prima milost očišćenja od svih grijeha. Ali krštenik mora nastaviti borbu protiv požude tijela i neurednih pohota. Po milosti Božjoj postiže čistoću srca: *krepošću i darom čistoće; čistom nakanom; čistim pogledom*, vanjskim i nutarnjim; stegom osjećaja i mašte; odbijanjem svake naslade u nečistim mislima koje idu za tim da odvrate od puta Božjih zapovijedi te *molitvom*: "Nitko, kako je pisano, ne može biti uzdržljiv ako mu ti to ne dadneš. Dakako da bi mi bio dao, da sam skrušenim srcem kucao na uha tvoja i da sam čvrstom vjerom na Te prenio svoju brigu" (Augustin).

Preljub u srcu

Vjeronaučna formula ograničila je ovu zapovijed samo na ženu bližnjega svoga. Isus je govorio o tome: "Tko god s požudom pogleda ženu, već je s njome učinio preljub u srcu" (Mt 5,28). Međutim, ova zapovijed je - kako je to vidljivo - puno šira i traži čistoću pogleda i želje u odnosu na svaku osobu.

Stidljivost - čednost - diskretnost

Čistoća zahtijeva *stidljivost*. Ona je sastavni dio umjerenosti. Stidljivost čuva intimnost osobe. Ona odbija otkrivati ono što mora ostati skriveno. Upravljena je k čistoći i izraz je njezine finoće. Ravna pogledima i gestama u skladu s dostojaštvom osoba i njihova združivanja.

Stidljivost štiti otajstvo osoba i njihove ljubavi. Svjetuje strpljivost i umjerenost u ljubavnom odnosu: traži da se poštuju uvjeti dara i konačnog međusobnog predanja muža i žene. Stidljivost je čednost. Ona nadahnjuje izbor odjeće. Ona čuva šutnju ili suzdržanost ondje gdje se javlja rizik nezdrave znatiželje. Tu stidljivost biva diskretnost.

Stidljivost tijela

Postoji stidljivost ne samo osjećaja nego i tijela. Tako, na primjer, ustaje protiv "radovidnih" istraživanja ljudskog tijela za određene reklame ili protiv nastojanja nekih medija da idu predaleko u prikazivanju intimnih odnosa. Stidljivost nadahnjuje način življenja koji omogućuje oduprijeti se navaljivanju mode i pritiscima vlađajućih ideologija.

Oblici što ih stidljivost poprima različiti su u raznim kulturama. Ipak, posvuda se ona očituje kao predosjećaj duhovnog dostojaštva vlastita čovjeku. Ona se rađa buđenjem savjesti osobe. Učiti djecu i mlade stidljivosti znači buditi u njima poštovanje ljudske osobe.

Čišćenje društvene sredine

Kršćanska čistoća zahtijeva *čišćenje društvene sredine*. Od sredstava društvenog priopćivanja ona zahtijeva izvješčivanje koje pazi na poštivanje i umjerenost. Čistoća srca oslobađa od raširenog erotizma i odvraća od predstava koje potiču bolećivu znatiželju i opsjenu.

Ono što se naziva *čudoredna popustljivost* počiva na krivu poimanju ljudske slobode; da bi se izgradila, ljudska sloboda treba da se prethodno dade odgojiti moralnim zakonom. Treba tražiti od odgovornih za odgoj da mladima omoguće pouku koja će poštovati istinu, vrline srca i čovjekovo moralno i duhovno dostojaštvo. U R. Hrvatskoj je trenutno vrlo aktualna pa i žestoka rasprava oko načina spolnog odgoja u školi. Možete nešto o tome pročitati na Obiteljskoj stranici ovoga broja "Zvonika".

"Kristova blagovijest stalno obnavlja život i kulturu palog čovjeka; ona suzbija i uklanja zablude i zla koja proizlaze iz trajno prijeteće zavodljivosti grijeha. Neprestano pročišćava i uzdiže čudorednost naroda. Vrhunaravnim darovima iznutra oplođuje, učvršćuje, usavršava i u Kristu obnavlja duhovne vrline i talente svakoga naroda i vremena." /II. VATIKANSKI SABOR, Gaudium et spes, 58/.

Korizmeno vrijeme koje je pred nama prigoda je da se vježbamo i u ovoj značajnoj kreposti. Često volim isticati da moramo hodati ovim svijetom otvorenim očima i ušima da ne propustimo vidjeti i čuti sve ono što je lijepo i dobro. Isto tako moramo hodati ovim svijetom otvorenim srcem da ne propustimo diviti se svim veličanstvenim Božjim djelima i stvorenjima a napose diviti se ljepotu čovjekovog djela i uvišenosti njegova uma. Moramo vršiti ovu devetu Božju zapovijed da nikada svojim požudnim pogledom ili grješnim maštanjem i željama ne uprljamo ono što je Bog tako divno i čudesno stvorio.

Blagoslovljena vam bila Korizma 2007. u čistoći srca, misli i želja!

ZAJEDNO OTKRIVATI BOŽJE PLANOVE

U Subotici je 25. siječnja svečano proslavljen blagdan obraćenja sv. Pavla, zaštitnika sjemeništa "Paulinum" i Subotičke biskupije. Slavlje u sjemeništu bilo je prije podne u deset sati. Sv. misu su predodili biskupi Beogradske metropolije, mons. Stanislav Hočevar, nadbiskup i metropolita beogradski, mons. Ivan Pénzes, subotički biskup, mons. László Huzsvár, zrenjaninski biskup te mons. Đuro Gašparović, pomoćni biskup đakovački i srijemski i vikar za Srijem. S njima su suslavili i poglavari sjemeništa.

Poslijepodne su biskupi održali svoju metropolitansku sjednicu u domu biskupije, a pridružili su im se i biskupi sestrinskih kršćanskih Crkava Vojvodine, episkop bački Irinej Bulović, István Csete Szemesy, reformatski biskup i Árpád Dolinsky, evangelički biskup. Oni su razgovarali o aktualnoj situaciji Crkve u Vojvodini i o programu pripreme za značajni ekumenski susret koji će se održati ove godine u Rumunjskoj.

U 17 sati spomenuti biskupi sudjelovali su u katedrali-bazilici sv. Terezije u proslavi zaštitnika biskupije i na završetku Molitvene osmine za jedinstvo kršćana.

Sv. misu je predvodio biskup domaćin mons. Ivan Pénzes u zajedništvu s drugim biskupima i dvadesetak svećenika i nazočnosti spomenutih biskupa kršćanskih Crkava. Na ovo slavlje okupio se lijepi broj vjernika kako katolika tako i vjernika drugih

kršćanskih Crkava koji žive u Subotici.

Prigodnu propovijed na hrvatskom jeziku održao je nadbiskup Hočevar a na mađarskom jeziku biskup Pénzes. Na kraju mise okupljenim vjernicima obratili su se i episkop Irinej i biskup Dolinsky. Oni su govorili o smislu ove godišnje teme Molitvene osmine za jedinstvo kršćana: "Gluhima daje čuti, nijemima govoriti".

Na misi su bili prisutni i predsjednik Skupštine Općine Subotica Saša Vučinić te generalni konzul R. Hrvatske Davor Vidiš i generalni konzul R. Mađarske István Varga.

Nadbiskup Hočevar i episkop Irinej obratili su se novinarima

Na misi su pjevali združeni zborovi "Albe Vidaković" i "Sv. Terezija" pod ravnateljem regensa chorii Csabe Pas-koja a za orguljama je bila s. Mirjam Pandžić.

Poslije sv. mise okupljenim novinarima obratili su se prigodnim izjavama nadbiskup Hočevar i episkop Irinej.

U svojoj izjavi nadbiskup Hočevar je rekao kako blagdan sv. Pavla govoriti da Bog vodi Crkvu kao što je vodio apostola Pavla, te dodao: "I mi biskupi smo na svom današnjem susretu željeli posvjedočiti da smo u službi Boga koji vodi Crkvu i koji vodi svijet. Mi smo na poseban način izazvani velikim događajem trećega ekumenskoga europskoga susreta koji će se ove godine u mjesecu rujnu održati u rumunjskom gradu Sibiju. Željeli bismo dati tom susretu svoj doprinos, da on ne bude samo događaj za sebe nego da u svim kršćanima koji žive na ovim prostorima izazove jedan pozitivan

Okupljenim vjernicima poticajnim riječima obratio se na kraju mise i episkop Irinej

Bratski pozdrav na euharistijskom slavlju

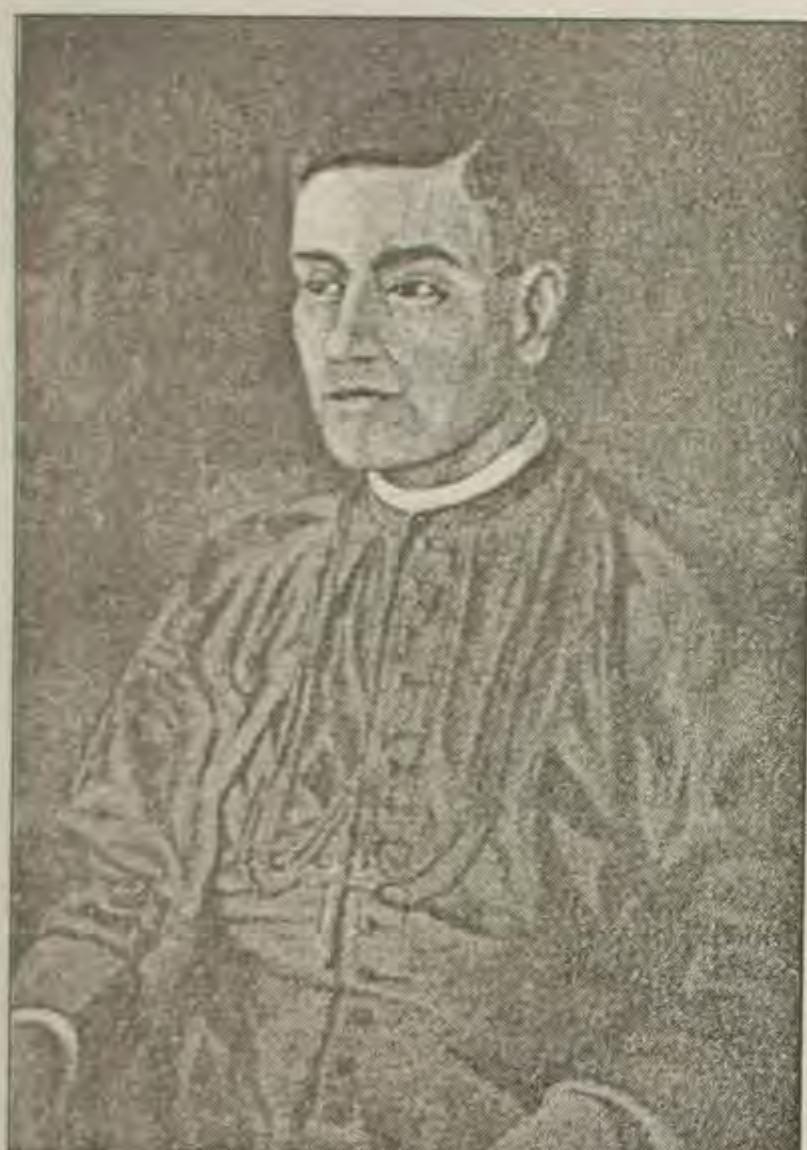
proces u ekumenskom razmišljanju i djelovanju. I ovaj naš ekumenski susret želio je dati mali doprinos u službi tog procesa kako bi svi kršćani bili sve sposobniji čuti Božji glas i odgovoriti na njega. Mi smo se zato osvrnuli i na prilike u kojima živimo i radimo kako bismo bolje otkrili svoje konkretne zadaće a time i potvrdili želu i ustrajnost da se i ubuduće susrećemo te sve više kao biskupi različitih Crkava zajedno surađujemo i otkrivamo Božje planove." Nakon njega novinarima se obratio i episkop Irinej. On je potvrdio nadbiskupove riječi i istaknuo kako se danas očitovala želja da susret biskupa kršćanskih Crkava Vojvodine na čelu s beogradskim nadbiskupom-metropolitom postane o blagdanu sv. Pavla tradicionalan, kako bi onda i okupljenim vjernicima mogli posvjedočiti svoje zajedništvo na završetku Molitvene osmine. On je također naglasio da je dobro zajednički otkrivati putove na vještanja evanđelja stadiju koje im je povjereni na ovim prostorima. Episkop Irinej je naglasio da bi takvi susreti trebali biti i češći a ne samo jednom godišnje, kako bi mogli zajednički pratiti aktualnu situaciju u društvu i Crkvi te dati svoje konkretne poticaje i upozorenja osvjetljene Kristovim evanđeljem.

Molitvena osmina za jedinstvo kršćana na način hodočašća po subotičkim crkvama ove godine je u Subotici održana po trideseti put. Ove godine vjernici kršćanskih Crkava kroz osam dana molili su za jedinstvo prema zadanim temama u katoličkim crkvama sv. Marije, Marije Majke Crkve, sv. Jurja, sv. Križa, u franjevačkoj crkvi i u katedrali te u pravoslavnoj crkvi "Vaznesenja Gospodnjega" i u evangeličkoj crkvi. Na molitvi u pravoslavnoj crkvi sudjelovao je i biskup Pénzes koji se na kraju molitve obratio okupljenim vjernicima te im podijelio blagoslov.

Andrija Anišić

Dani biskupa Ivan Antunovića

RELATIVIZAM VODI U ATEIZAM

Slika biskupa Ivana Antunovića
umjetnički rad prof. Marka Horvatskog,
otkivena na prvom Razgovoru,
14. 01. 1934. godine

U okviru Dana biskupa Ivana Antunovića 2007. u petak, 26. siječnja održan je XV. "Razgovor" Katoličkog instituta za kulturu, povijest i duhovnost "Ivan Antunović"

Razgovor je tradicionalno okupljanje Hrvata u Subotici koje je započela Hrvatska prosvjetna zajednica na čelu s biskupom Lajčom Budanovićem 1934. godine. Razgovor je zamišljen kao "trenutak istine" hrvatske zajednice. Stoga je svaki Razgovor imao određenu temu, značajnu za život te zajednice u Bačkoj. Razgovor je redovito održavan do 1941. godine a poslije toga nije održan sve do 1990. godine kada ga je obnovio Institut "Ivan Antunović" i od tada se redovito održava.

Ovogodišnji Razgovor održan je u Hrvatskom kulturnom centru "Bunjevačko kolo". Skup je započeo pjesmom Alekse Kokića "BUNJEVCI BISKUPU ANTUNOVIĆU" koju je recitirao sječništvarac Filip Čeliković. Slijedio je pozdravni govor predsjednika Instituta dr. Andrije Kopilovića. U svom govoru on je istaknuo zadovoljstvo što se ovakvo okupljanje događa po petnaesti put, a napose što su na ovakvim susretima obrađene mnoge teme koje su dale

svoj doprinos održavanju i produbljivanju vjere Hrvata Bunjevaca na ovim prostorima. To je osobito značajno bilo za vrijeme domovinskog rata, kada su takva okupljanja pomogla da Hrvati u Bačkoj opstanu i ostanu svoji na svome.

Slijedilo je predavanje tajnika biskupije, mr. Mirka Štefkovića pod naslovom "Relativizam vodi u ateizam". Taj mladi svećenik Subotičke biskupije je u vrlo preglednom predavanju najprije protumačio pojam relativizma i ateizma semantički, zatim se osvrnuo na njegovo filozofsko odnosno religijsko, teološko tumačenje, osvrćući se napose na ono što o njima govore crkveni dokumenti.

U središnjem dijelu predavanja ukazao je na korelaciju relativizma i ateizma u praktičnom životu kako na osobno-privatnoj razini tako i na društveno-javnoj razini.

Osobno-privatna razina

"U prvom redu se želimo kratko zadržati na mikrokozmosu osobnog života pojedinca. Naime, vidjeli smo kako ateizam, osobito onaj praktični, i relativizam rade na nekom tobožnjem oslobođanju čovjeka. Žele ga osloboditi da sam može živjeti kako mu najbolje odgovara, da se može dobro osjećati. Međutim, ako bismo mi uspjeli stvarno izolirati pojedinca tako da nema nikakvih utjecaja sa strane, da sam živi u svom svijetu uvjerenja i slobode, što bi se dogodilo? Taj čovjek bi prije ili kasnije spoznao da je osuđen na smrt! Nitko od nas nije monada, nije otok,

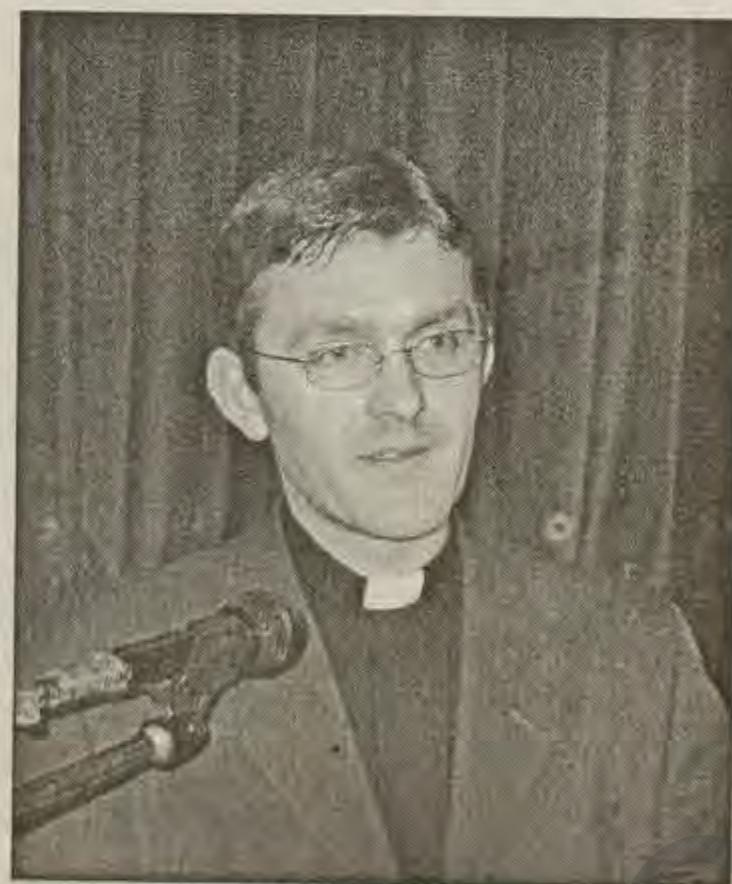
koji opстоje samo radi sebe i po sebi. Čovjek je društveno biće, i to ne samo u onome što on hoće, nego kao osoba. Zato je vrlo krivo reći da su osobna uvjerenja smo stvar pojedinca. Osobna uvjerenja jednog Marxa, ili jednog Adolfa Hitlera su ostavila velike posljedice za čitav svijet. Naša uvjerenja, ma koliko bila osobna i privatna, imaju svoju društvenu dimenziju.

Uzmimo tako u obzir načela na kojima temeljimo svoje živote, za kojima se povodimo, ciljeve za kojima težimo. Uopće nije svejedno da li sam za legalizaciju eutanazije i pobačaja. Nije svejedno da li sam za socijalnu pravdu i protiv svake vrste diskriminacije među ljudima. No, odakle mi uvjerenja na kojima temeljim svoj život, za kojima se povodim? Svjesni smo da puno toga roditelji ne uspiju svjesno prenijeti na svoju djecu, jer ih vrlo često u tome preteknu obavijesna sredstva i ulica. Čak ni škole nisu u stanju prenijeti sve vrijednosti, koje su jednom mladom čovjeku potrebne da bi ozbiljno i odgovorno stasao za život.

Jedan talijanski autor, Remo Bodei govori o kulturnoj opustošenosti gledajući na ljudе kao siročad bez tradicije s izgubljenim identitetom kako gube pravac prema cilju. Više ne znaju ni kuda trebaju ići, jer su zaboravili kamo su krenuli.

Uvjeren sam da relativizacija vrijednosti koje smo primili, osobito vrijednosti kojima već skoro dva tisućljeća Crkva Kristova oplemenjuje ovaj svijet, nužno dovodi do zaboravljanja Boga. Mjesto apsolutnog zakonodavca ne može ostati upražnjeno, a kad s njega

biva odstranjeno Bog, čovjek nastupa umjesto njega. Sigurno da nas ovo vrijeme tehničkog napretka u tome značajno podržava, čak i potiče, ali kad čovjek zauzme Božje mjesto, onda i on prestaje biti čovjek, jer nema pravog čovjeka, pravog humanizma bez Boga.

Društveno-javna razina

Na širem horizontu društvenog života sve ovo poprima samo šire dimenzije, pa su tako i posljedice puno uočljivije i veće.

Jedan dokument Papinskog vijeća za pravne tekstove kaže:

"[Velika] utopija [...] slobode bez istine, je nažalost u fazi rastućeg širenja.

Za nju, sazrelu u filozofskom ozračju prosvjetiteljstva i agnostičkog relativizma, nije objektivna istina ona koja osigurava moralnu dopuštenost i pravnu razboritost normi i biomedicinskih pokusa, nego samo relativna ili konvencionalna istina, pragmatički plod statističkog i političkog kompromisa, ili čak čistog ekonomskog interesa."

Čini se da na ovom području možemo uraditi vrlo malo. Međutim, u zakonodavnoj vlasti sjede ljudi koje smo i mi birali, bez obzira da li svojim aktivnim ili pasivnim glasom. Na lokalnim razinama se događa isto. Te ljude još bolje poznajemo. Kad imamo prilike s kime od njih zapodjenuti razgovor, dužni smo iznijeti i svoje pozitivne prijedloge za rješavanje problema. Potrebno je da svatko od nas osjeća odgovornost ne samo za sebe, nego i za društvo u kojem živi. Zar ćemo i mi poput Kaina upitati "zar sam ja čuvan brata svoga" (Post 4,9)? Zato mi ne smije biti svejedno što u raznim dijelovima svijeta ljudi nemilosrdno pate i umiru.

U ovom kontekstu se nama vjernicima pogled okreće prema Crkvi kao zajednici. Na koji način se kao vjernici možemo angažirati, ne samo pojedinačno, nego i udruženim snagama za one koji su potrebiti. Vjera koja se suviše privatizira, koja ostaje samo u sferi romantične pobožnosti, ne zamjerite, postaje sterilna. Zato jedni druge trebamo poticati i bodriti u konkretnom življenju vjere u ljubavi prema bližnjem. Ta ljubav je zrcalo i test ispravnosti ljubavi prema nama samima, a isto tako i naše ljubavi prema dragom Bogu. Postoje razne inicijative zajedničkog djelovanja vjernika za boljat svijeta. Niti jedna od tih inicijativa još nije učinila da se svi ljudi osjeće zaštićenima, vrijednima i sretnima. No, mnogima je upravo preko tih inicijativa pruženo baš to blaženo iskustvo, iskustvo Božje skrbi za njih. Zato se ne trebamo obeshrabriti, jer se isplati raditi i

zalagati za neprolazne vrijednosti. One su još i danas na cijeni, samo je malo onih koji su ih spremni platiti. To je način posredovanja vjere! Zato Isus svojima veli da su i da budu svjetlost svijeta!

"Tako neka svjetli vaša svjetlost pred ljudima da vide vaša dobra djela i slave Oca vašega koji je na nebesima" (Mt 5,16).

Razgovor

U razgovor se nakon predavanja uključilo desetak sudionika, koji su ukazali na još neke konkretne momente u kojima se osjeća prisutnost relativizma, odnosno relativiziranja načela kršćanskoga življenja i morala ali isto tako svijesti pripadnosti Bunjevaca hrvatskom narodu, što je osobito izraženo od domovinskog rata na ovamo, zašto je dijelom kriva i vlast ove države koja je dala Bunjevcima, kao etničkoj skupini, prava nacionalne manjine i time gotovo prepоловила broj Hrvata u Bačkoj. Jedan je sudionik u razgovoru ukazao kako je problem relativizma česta tema u nagovorima pape Benedikta XVI, koji upozorava na njegove vrlo pogubne posljedice za Crkvu i društvo u cjelini.

"Razgovor" je završen vrlo zanimljivom pjesmom **Marije Kumičić** "Hrvatski jezik", koju je recitirala mlada recitatorica Hrvatske čitaonice **Ivana Rudić**. I ova je pjesma, koja je slučajno nedavno otkrivena, namjerno stavljena u okvir "Razgovora" budući da se pjesnikinja u toj pjesmi, objavljenoj još 1908., obraća Bunjevcima na bačkim ravnica ma kao braći i sestrama potičući ih da njeguju najveće svoje blago "djedova svojih baštinu svetu" i hrvatski jezik ohrabrujući ih: "I dokle bude bunjevačke krvi, hrvatski jezik bio ti prvi! Vazda ga njeguj, čuvaj i brani, jeziku našem vjeran ostani!". To je vrlo značajno naglasiti jer Bunjevci koji ne žele biti Hrvati ističu kako su Bunjevci postali Hrvatima tek nekim Titovim ukazom koji ih je svrstao među Hrvate. I spomenuta pjesma, objavljena u subotičkom glasniku "Neven", svjedoči da je svijest Bunjevaca o pripadnosti hrvatskom narodu u njima živjela uvijek od doseljenja u te krajeve sve do danas.

Andrija Anišić

Hrvatski jezik

Bunjevče, brate!
Kraj Jadranског мора
Znaš li gdje stoji
Velebit gora?

Vrleti silne
K nebu se dižu
Srebrni vali
Temelj im ližu.

Velebit gora
Ponos Hrvata,
Milo nas sjeća
Bunjevca brata.

Pod njim bo zdravo
Niklo je sjeme,
Iz kog se razvi
Bunjevačko pleme.

Zato nam isti
Jezik je bratski,
Sladki i krasni
Jezik hrvatski.

Po njemu, brate,
Jedna smo duša,
Koja srdaca
Kucaje sluša.

Ti sada živiš
Na ugarskih ravni,
Gdje brižno čuvaš
Jezik svoj slavni:

Najveće svoje
Blago na svetu,
Djedova svojih
Baštinu svetu.

I dokle bude
Bunjevačke krvi,
Hrvatski jezik
Bio ti prvi!

Vazda ga njeguj
Čuvaj i brani,
Jeziku našem
Vjeran ostani!

Marija Kumičić

(objavljeno u "Nevenu", Zabavno-poučnom mesečniku za Bunjeve i Šokce, 15. ožujak 1908.)

Piše: Stjepan Lice

Što ima novo?

"Što ima novo?"

U našim svakodnevnim susretima, često se može čuti to pitanje. Nerijetko ga i sami postavljamo. Ponekad ga postavljamo srdačno i s iskrenim zanimanjem, ponekad iz pristojnosti ili navike, ponekad tek da ispunimo tišinu koja se nenadano zadesi među nama.

"Što ima novo?"

Olako postavljenom pitanju gotovo redovito se odzivamo nepomišljenim, olako izrečenim odgovorom. U toj površnosti dogodi se čak da se, nakon što na to pitanje damo ili dobijemo odgovor, naš razgovor nastavlja nesvesnjim ponavljanjem istog pitanja.

"Što ima novo?"

Odgovori znaju biti različiti. No, najčešće se čuje: "Sve je po starom." "A što bi moglo biti novo?" "Ništa novo." "Vrtimo stari film." "Da novo?! Sve je samo starije i starije." Ili nešto slično.

Kao da time želimo i sebe i druge uvjeriti da su naši životi, svjet u kojem živimo, nepromjenjivo sivi, bezlični, bez prave budućnosti. Kao da time želimo opravdati nedostatnost - ili i odsutnost - našeg povjerenja, naše dobre volje, našeg truda i naše nade.

Sveti Franjo Asiški ovo je pitanje postavljao na drukčiji način. Kad je razgovarao sa svojima - a on je svojim smatrao svakoga koga je susretao - rado ih je pitao: "Što ima novo u ljubavi Božjoj?" Na taj način postavljeno pitanje nužno je tražilo promišljenije i proživljenije sročen odgovor.

"Što ima novo u ljubavi Božjoj?"

Ako nam je stalo da na ovo pitanje odgovorimo iz duše, valja nam pomno razgrati prividno sivilo naših dana i ispod svih ustaljenosti i navika otkrivati biser po biser koje nam život svakodnevno dariva, a koje mi olako zanemarujući pridavajući veće značenje onome što nas svojom ispraznošću umara ili okrada.

Ne, nikome nisu uskraćeni biseri dobrih misli i riječi, nježnih dodira, poticaja koji obnavljaju život. Nikome nije uskraćeno da može započeti iznova. Nikome. Zahtjevnost i darežljivost života ni na koga ne zaboravlja. No valja nam smoći smjelosti i učiniti prvi korak. Ili smoći još više smjelosti i prepoznati da je netko učinio prvi korak prema nama, te mu krenuti ususret. Valja nam vratiti se u maticu života. Ma koliko nas ona iscrpljivala, ispravnost nas iscrpljuje neusporedivo više. Život je dobar. No, to ćemo razumjeti i iskusiti samo ako mu se odazivamo svojom dobrotom.

"Što ima novo u ljubavi Božjoj?" Ili da isto pitanje postavim na srođan način: "Što ima novo u ljubavi ljudskoj? Što ima novo u našoj ljubavi?"

LJUBAV PREMA NEIZLJEČIVIM BOLESNICIMA

/Iz poruke pape Benedikta XVI.
za XV. Svjetski dan bolesnika/

Na liturgijski spomen Blažene Djevice Marije, 11. veljače 2007., u Seoulu u Južnoj Koreji proslavljen je Petnaesti svjetski dan bolesnika. Održano je više susreta, predavanja, pastoralnih skupova i liturgijskih slavlja s predstvincima Crkve u Koreji, sa zdravstvenim osobljem, bolesnicima i njihovim obiteljima. Tim povodom Papa je uputio svoju poruku. Donosimo nekoliko dijelova iz nje.

Crkva želi podržati neizlječive bolesnike i one u krajnjem stadiju bolesti, pozivajući na ujednačenu socijalnu politiku koja će moći pridonijeti uklanjanju uzroka mnogih bolesti i osobitom ustrajnošću tražeći bolju zdravstvenu pomoć za sve koji umiru i koji ne mogu računati više na nikakvu vrstu medicinske kure. Potrebno je promicati politiku koja će biti u stanju stvoriti uvjete u kojima će ljudska bića na dostojanstven način moći podnijeti neizlječive bolesti te se suočiti sa smrću. U tom je smislu neophodno još jednom istaknuti potrebu za većim brojem centara za paljativnu skrb, koji će nuditi cjelebitu pomoći pružajući bolesnicima humanu pomoć i duhovnu pratnju koja im je potrebna. To je pravo koje pripada svakom ljudskom biću i koje svi moramo zauzeto braniti.

Želim ohrabriti napore svih koji svakodnevno djeluju kako bi zajamčili neizlječivim bolesnicima, kao i onima koji se nalaze u završnoj fazi bolesti, te njihovim obiteljima, prikladnu i ljubavlju ispunjenu pomoć. /.../

Sada se obraćam vama, draga braćo i drage sestre koji trpite zbog neizlječivih bolesti i koji se nalazite u krajnjem stadiju bolesti. Ohrabrujem vas da motrite patnje raspetoga Krista te se, združeni s njime, obratite Ocu uz puno uvjerenje da je čitav život, a ponaosob i vaš, u njegovim rukama. Znajte da će se vaše patnje, združene s Kristovima, pokazati plodnima u korist potreba Crkve i svijeta. Molim Gospodina da osnaži vašu vjeru u njegovu ljubav, osobito u ovim kušnjama kroz koje prolazite. Nadam se da ćete, gdje god bili, uvijek naći ohrabrenje i duhovnu snagu kojom će vaša vjera rasti i koja će vas voditi još bliže Ocu života. Po svojim svećenicima i po svojim pastoralnim surađnicima, Crkva vam želi pružiti potporu i biti uz vas, pomažući vam u trenucima potrebe, uprisutujući tako Kristovo milosrđe puno ljubavi prema svima koji trpe.

Na koncu, tražim od svih crkvenih zajednica u cijelome svijetu, a osobito od onih koje se posvećuju služenju bolesnicima, da nastave uz pomoć Marije, koja je *Salus infirmorum* - Zdravlje bolesnih, davati učinkovito svjedočanstvo milosrdne skrbi Boga, našeg Oca. Neka Blažena Djevica, naša Majka, utješi sve koji su bolesni i podrži one koji su svoj život posvetili, poput dobrih Samarijanaca, liječenju fizičkih i duhovnih rana onih koji trpe. S vama sjedinjen mišlu i molitvom, od srca podjeljujem svoj apostolski blagoslov kao zalog Gospodnje snage i mira.

Događanja u Subotičkoj biskupiji

Dan posvećenog života u Subotici

POSVEĆENI ŽIVOT ZA SVETOST SVIH VJERNIKA

Na blagdan prikazanja Gospodnjeg u subotičkoj franjevačkoj crkvi svečano je proslavljen Dan posvećenog života. U naznočnosti redovnika i redovnica koji žive i rade u Subotici te desetak svećenika koji su bili u koncelebraciji, sv. misu je predvodio **mons. Ivan Pénzes**, subotički biskup. Slavlje je započelo u kapeli Crne Gospe gdje je biskup blagoslovio svijeće nakon čega je slijedila procesija sa svjećama iz kapele u crkvu.

Na početku sv. mise biskup je pozdravio prisutne redovnike i redovnice i čestitao im njihov blagdan te zahvalio na njihovom nesobičnom služenju u našem gradu. Okupljene vjernike pozvao je da mole za redovnike i redovnice kao i za nova redovnička zvanja u našoj biskupiji.

Prigodnu propovijed održao je **o. Rajko Gelemenović**, franjevac iz Zagreba, koji je bio gost ovogodišnje devetnice u čast Gospe Lurdske, koja se u toj crkvi održava dugi niz godina. U svojoj propovijedi o. Rajko je osvjetlio značaj posvećenog života za Crkvu i narod kojima služe. Vjernike je pozvao da mole za svoje redovnike i redovnice te da im molitvama i žrtvama, ali i poticajima pomognu da doista žive posvećenim životom po zavjetima poslušnosti, siromaštva i čistoće jer će samo tako moći dati svoj doprinos u izgradnji Kraljevstva Božjega na zemlji i biti uzor i izazov svim vjernicima da i sami žive svetim životom.

Božju riječ je čitala **s. Stana**, kandidatica sestara Naše Gospe iz Zagreba, koja je tri tjedna boravila u subotičkom samostanu tih sestara. Ona je, kako je izjavila jedna sestra, unijela "proletnu radost i mladost" u njihovu zajednicu.

Devetnica Gospi Lurdskoj i ove je godine okupila lijepi broj vjernika grada Subotice koji su pozorno pratili propovijedi o. Rajka, produžujući svoju ljubav prema Blaženoj djevici Mariji i štovanje Gospe Lurdske koja u samostanu ima svoju posebnu šipiju pred kojom se ljudi rado zadržavaju u molitvi. /A.A./

STEPINČEVO U SUBOTICI

U svim hrvatskim župama Subotičke biskupije i ove je godine svečano obilježen blagdan bl. Alojzija Stepinca. Središnja proslava bila je u franjevačkoj crkvi u Subotici gdje je sv. misu predvodio biskup **mons. Ivan Pénzes** u zajedništvu s desetak svećenika i redovnika. Na slavlje se okupio lijepi broj vjernika iz čitavoga grada, a na misi su pjevali združeni zborovi župa sv. Roka, Marije Majke Crkve i sv. Jurja te zbor mlađih Collegium musicum catholicum pod ravnjanjem **Miroslava Stantića**, a za orguljama je bio **Kornelije Vizin**.

Božju riječ je čitala **s. Domagoja**, nova provincijalka sestara Kćeri Milosrđa koja se nalazi u svom prvom službenom pohodu svojim sestrama u Subotici. Psalm je pjevala **Antonija Piuković**. Prigodnu propovijed održao je biskup Pénzes. On je u prvom dijelu u kratkim crtama prikazao životni put bl. Alojzija istakavši napose njegovu uzoran život: "Živio je od Božje riječi i njome nadahnut hrabrio druge na popravak života i evandeosko poimanje rodoljublja. To ga je približilo njegovim vjernicima do te mjere da su se mnogi nadahnjivali njegovom vjerom... Kroz cijeli život, a osobito u zatvoru i kućnom zatočeništvu, pokazao se kao vjeran sluga Božji. Njegova neprestana molitva, osobito za progonitelje Crkve i njegove osobe, pozivi na oprštanje i vršenje kršćanskih kreposti svjedočili su o čovjeku živje vjere, neslomiva pouzdanja i djelatne ljubavi. Tako je svojim životom uistinu ostvario program što ga je sebi odredio 29. prosinca 1956. godine za krašićkog sužanstva: Naši bi se ideali mogli sažeti u jednu riječ: Bog! Bog naš uzor, Bog naš život, Bog i svjetlo naše na stazama ovoga zemaljskog života!"

U drugom dijelu propovijedi biskup je okupljenima ispričao svoj doživljaj pokopa bl. Alojzija Stepinca, kojemu je prisustvovao kao sjemeništarac i gimnazijalac sjemeništa na Šalati. "Teško je opisati taj doživljaj a osobito osjećaj kako se snaga vjere i snaga duha bl. Alojzija prenosila na mnoštvo okupljeno u katedrali i oko nje. Taj događaj pamtim još i danas a iskustvo vjere koje sam osjetio tada nosilo me je u mojoj svećeničkoj formaciji", zaključio je biskup.

Poslije sv. mise okupljeni vjernici poljupcem su iskazivali počast relikvijama bl. Alojzija.

Blagdan bl. Alojzija Stepinca proslavljen je u okviru drevne devetnice Gospi Lurdskoj koja se održava u franjevačkoj crkvi. Gost ovogodišnje devetnice je **o. Rajko Gelemenović**, franjevac iz Zagreba, koji je kroz devet dana vjernike učvršćivao u štovanju Blažene Djevice Marije i poticao ih da nasljeđuju njezine brojne kreposti koje će im pomagati živjeti vjeru u svakidašnjem životu.

A. Anišić

Blagdan svetog Vinka

"Trsek moj, zbudi se, bum te vrezal"
 dragi Bog
 čuvaj vinograd moj
 evo ti zrelog vina
 da bude dobra godina
 oblake razmakni
 sunce primakni
 mraz razgoni
 na led zvoni

Na blagdan svetog Vinka, zaštitnika vinogradara, vč. Lazar Novaković obavio je blagoslov vinograda na Čikeriji.

Obitelj Margarete i Ferike Mađarić željela je na svoj novi vinograd zazvati blagoslov prema običaju koji kod nas nije proširen, ali nam je poznat iz naše vinorodne Hrvatske domovine.

Uz đurđinskog župnika, obredu je prisustvovala nekolica prijatelja ove obitelji jer, kako stoji u jednom običajniku, "na Vincekovo nije dobro niti lijepo biti sam pri klijeti".

Kata M.

Srebrni jubilej u Žedniku

Naši sumještani, Perica i Ljubica Fabijan, 30. prosinca 2006. proslavili su 25 godina zajedničkog života.

Pod svetom misom, koju su suslavili preč. Željko Šipek i vč. Ivica Ivanković Radak, skupa sa svojim sinovima Darkom i Dragom, svojim mamama, Janjom i Matilkom, te mnogobrojnom rođbinom i prijateljima, ovaj par je zahvalio dragom Bogu za dar ljubavi, zajedništva i životnu snagu u proteklom razdoblju.

Vrlo lijepa propovijed, koju je izrekao vč. Ivica, bila je puna poruka i poticaja. Ono što je nesvakidašnje za ovakve prigode, bio je dar koji je propovjednik uručio jubilarima na kraju sv. mise: slika s blagoslovom Svetog oca pape Benedikta XVI. Ponosni i svjesni slavljenici nisu krili zadovoljstvo uz komentar: "Radujemo se zbog originalnosti dara i svjesni smo da takav dar obvezuje na još sadržajniji stil našeg vjerskog života."

Kao vjerska zajednica poželimo im da poruku koju su shvatili, uspješno i ostvare u narednim godinama svog bračnog života.

Kata M.

KRUNICA PO OBITELJIMA

Dugi niz godina u subotičkoj župi Marija Majka Crkve obavlja se drevna i draga pobožnost. U siječnju se po obiteljima sastaju više njih i u večernjim satima mole krunicu Sedam radosti Majke Božje, koja je u puku od milja nazvana "Zlatnom krunicom". Tako se i ove godine na više od deset mjesta molila ta Zlatna krunica. Uvijek se završava u Crkvi uoči blagdana Svijećnice, tako je bilo i ove godine. Ono što bismo istaknuli kao posebnost je misao koja je vodila molitve ove godine, a to je obnova naše obitelji i razmišljanje o otajstvima sedam radosti Majke Božje. Župnik mons. dr. Andrija Kopilović je na završnoj misi upravo istaknuo tu potrebu radosti kako bismo se znali jedni drugima radovati i druge obradovati. Jako je važno radost podijeliti s drugima, jer je radost neminovni doprinos da se u času krize i križa lakše sve može podnijeti.

Nakana ovih molitava bila je da se obitelji obogačuju radostima da bi izdržali časove kušnje i napasti. /Zv/

I u župi sv. Roka postoji jedno malo Društvo "Zlatne krunice" koje se svaku večer okupljalo na molitvu u župnom domu.

OŽIVLJAVA LI U PLAVNOJ DUH JOSIPA ANDRIĆA?

Nakon Božića, blagdana radosti i bogojavljenjskog ciklusa, koji je bio pun novih zanosa, u župi sv. Jakova u Plavni obično dođu dani ravnodušja i duhovne praznine. Takyume raspoloženju pridonosi, među ostalim, i pomanjkanje tradicionalnih zimskih prela, koja su Plavanjci nekada često priređivali, a danas ih gotovo nema. Zato jedva čekamo drugo "Šokačko prelo" u Baču, 16. veljače u organizaciji novoosnovanog HKUPD-a "Mostonga". Ipak, u četvrtak 1. veljače, u emisiji na hrvatskom jeziku "Zvuci bačke ravnice", na valovima Radio Bačke, "probudila" nas je jedna zanimljivost iz kulturne baštine u okolini Bača. Naime, tog istog dana 1956. godine u Plavni je bila praizvedba operete "Na vrbi svirala".

Urednik emisije Pavle Pejčić pročitao je dio rukopisa samog autora ovog glazbeno-scenskog djela dr. Josipa Andrića o tom događaju. Prenosimo tekst prezentiran u emisiji:

"Praizvedba *Na vrbi svirale*, koja je bila 1. veljače u Plavni, pobudila je takvo zanimanje da je u pet uzastopnih večeri opereta izvođena pred dupke punom dvoranom Kulturnog doma. Najači dani zime s 25 stupnjeva hladnoće nisu smetali, premda u dvorani uopće nema peći. U kožusima

Događanja u Subotičkoj biskupiji

i šubarama, mnogi s ugrijanim ciglama pod nogama i s kuhačkim vinom u boci, prisustvovali su oduševljeni seljaci izvedbama operete. I cijela okolica se javila, neki došavši na izvedbe u Plavnu, a drugi tražeći da plavanjski operetni ansambl dođe i u njihova mjesta izvesti ovu bačku operetu. Izvedba *Na vrbi svirale* u Baču 14. veljače imala je upravo triumfalni karakter s preko 500 gledatelja. Oduševljeni Bačljije traže da Plavanjci dođu ponovno k njima sa svojom operetom. Slijede gostovanja u Vajskoj, Bodanima, Bačkoj Palanci, Somboru, Čonoplji i drugim mjestima Bačke, a i Plavanjci će još mnogo puta imati prilike vidjeti i čuti tu svoju operetu."

Tako je to bilo davne 1956. godine u Plavni, a da ne bismo ostali ravnodušni prema ovakvim kulturnim događajima, dječji župni zbor "Suncokreti" priprema malo iznenadnje našim vjernicima za Uskrsne blagdane. Ovom malom zboru pridružio se mladi i perspektivni gitarist **Zoran Adamović**, koji će zasigurno uljepšavati izvedbe zbora i doprinositi njegovoj popularnosti.

Oživljava li se to duh Josipa Andrića ili, čak, **Grge Matoša** koji je 1837. došao za učitelja i kantora u Plavnu i ostavio za sobom dubok trag u kulturnim sklonostima ljudi ovoga kraja Bačke? U svakom slučaju ova dva velikana u svom životu i radu nisu se oslanjala samo na čovjeka, nego prije svega na Boga. Zato njihove kulturne i duhovne zasluge još uvijek nisu presušile, nego nam otkrivaju našu prošlost i osvjetljavaju put u budućnost.

Zvonimir A. Pelajić

Događaji u Titelu

Već 1. siječnja ove godine vjernici su se u velikom broju okupili u crkvi na blagdan Blažene Djevice Marije Bogorodice. Svojim smo se molitvama obratili našoj nebeskoj Majci, ištući Božju milost i njen zagovor, kako bismo i ove godine išli pravim putem vjere, ufanja i ljubavi ka vječnosti.

Na Bogojavljenje - Sv. Tri Kralja svetu misu je slavio naš župnik, vlč. **Franjo Lulić**. U svojoj propovijedi on je istaknuo kako su Mudraci došli s Istoka, prateći zvijezdu svojih čežnji za spasenjem, i tako postali prvi blagovjesnici koji su, izvan židovstva, obznanjivali Spasitelja. Njihovo klanjanje i darivanje Božićnom djitetu zlata, tamjana i smirne, pokazuje da ga oni prihvataju kao svog Spasitelja. Vraćajući se doma oni u srcima, svim ljudima svijeta, nose poruku o utjelovljenoj Božjoj Riječi - Rodio vam se Spasitelj! Budimo, stoga, i mi navjestitelji te poruke, svijetlimo svojim životima poput zvijezde, kako bi i drugi u nama vidjeli put spasenja - potaknuo nas je velečasni. Po svršetku mise župnik je najavio da kreće u blagoslov kuća. Vjernici su svojim kućama ponijeli tada blagoslovljenu vodu, spomen svoga krštenja.

Na blagdan Krštenja Gospodinova, kojim ujedno završava Božićno vrijeme, župnik je u svojoj propovijedi istaknuo kako Isusovo krštenje nije bio običan čin u znaku pokore, jer je Isus bio bez grijeha. U tom trenutku On uzima na sebe grijehu cijelog čovječanstva i simbolično se poistovjećuje s čovjekom grešnikom. Na križu ta Božja ljubav prema čovjeku doseže svoj vrhunac. Bog je tako ljubio svijet da je žrtvovao svoga jedinorođenca kao cijenu njegovog spasenja. Biti kršten znači odgovoriti Božjem pozivu i svojim životom vršiti Njegovu volju. Krštenjem postajemo djeca Božja.

Vjernici naše župe su se i ove godine, zajedno s našim župnikom, od 18. do 23. siječnja uključili u Svjetsku molitvenu osminu za jedinstvo kršćana.

Radomir Hucki

Ljubav sve pobjeđuje

"Sve se može uz Božju pomoć", ponovila je nekoliko puta osamdesetšestogodišnja **Ruža Dizdar** (rođ. Jurkić) kada ju je pred Božić pohodio velečasni **Jenő Varga**. Baka Ruža od 1967. godine živi u Vrbasu, gdje se s obitelji doselila iz jednog malog mesta kod Banja Luke. Život je nije študio. Uvijek je bilo poteškoča, ali ona je sve hrabro prebrodila, kako kaže "uz Kristovu ljubav".

Sa suprugom **Stipanom**, koji je preminuo prije nekoliko godina, proslavila je zlatni pir. Iako su bili siromašni, sa svojih jedanaestoro djece - sinovima: **Markom, Lukom, Nikolom, Ivom, Josipom i Vladom**; kćerkama: **Katom, Mandom, Ankom, Marom i Verom** - živjeli su i žive u slozi i ljubavi. Baka Ruža kaže da ju je Bog uvijek pomagao u najtežim trenucima, a ona se molila i molila. Nedjeljnu svetu misu rijetko je propustila, a i djecu je odgajala u skladu s deset Božjih zapovijedi. Djeca kažu da je bila stroga majka, ali su joj sada zahvalni za to, jer im je pomogla da svi završe školu, da se zaposle i stanu na svoje noge. Ni teške bolesti nisu je zaoobišle. Za vrijeme rata je dobila tifus, ali se hrabro borila s bolešću.

Baka Ruža sada živi s jednom kćerkom i sinom, a svi ostali imaju svoje obitelji i kad god mogu dolaze joj u posjet. Sin Nikola je u dalekoj Australiji, Manda, Vladimir i Anka žive u Rijeci, najstarija kći Kata u Beču, a svi ostali u Vrbasu. Kćer Vera kaže da je njihova majka bila toliko vrijedna da je mogla othraniti dvadesetčetvero djece, a ne jedanaest. Radost baka Ruže su njezini unuci: **Đuro, Ljilja, Karolina, Dragan, Milena, Goran, Matija i Tereza**, kao i praunuci: **Stefan, Predrag, Marko, Ivana, Marina i Sara**.

Baka Ruža zrači ljubavlju, čime ju je Bog obdario. Tu ljubav ne zadržava ljubomorno za sebe već je dijeli svima oko sebe. Danas, kad više ne može otići na svetu misu, prati je preko malog ekrana, a Isus dolazi k njoj po velečasnom Jenő Vargi, koji joj donosi svete sakramente.

Marija Vučković

RADIO MARIJA SRBIJE I MAĐARSKE

U prostorijama župnog ureda Marija Majka Crkve u Subotici, 5. veljače održali su sastanak direktori Radio Marije Srbije i Mađarske. **Dr. o. Tadej Vojnović, OFM, preč. dr. Károly Szederkényi te mons. dr. Andrija Kopilović** razgovarali su o mogućnostima i poboljšanju regionalne suradnje, osobito glede razmjene emisija na mađarskom jeziku. Bili su prisutni i suradnici, kako laici, tako i svećenici, a susret je prošao u prijateljskoj atmosferi i s konkretnim rezultatima.

Podsjećamo da Radio Marija u Srbiji radi sa šest odašiljača: Novi Sad, Subotica, Sombor, Vrdnik, Pančevo i Niš, a planira se postavljanje još dva u Srbiji, kao i dva odašiljača koji će emitirati program na mađarskom jeziku 24 sata dnevno.

Koristimo i ovu priliku pozvati slušatelje na suradnju i pomoć, kako molitvenu, tako i u volonterskom radu i materijalnoj pomoći. /Č. K./

Osvijetljena crkva sv. Marka u Žedniku

Niste li primijetili kada, u večernjim satima, od Subotice dolazite u Stari Žednik, kao da dolazite negdje gdje put prestaje pred crkvom? Tako se doima ulazak u Žednik već par kilometara prije ulaska u selo, prizor koji pruža lijepo osvijetljena žednička crkva. U godini kada je naša crkva slavila 95. obljetnicu, dobila je lijepo, elegantno osvjetljenje.

Naravno, kada se tako nešto lijepo ostvari, sredina je zadovoljna te počinju nagađanja tko li je zaslужan za to? Nije rijetka pojava da mnogi sebeljupci svuda i na svakom mjestu naglašavaju svoju veliku zaslugu.

No, treba reći istinu: zaslужni su svi stanovnici mjesne zajednice Stari Žednik. Pitate se kako? Pa jednostavno. Svi mi smo bili i jesmo, dugi niz godina, poreski obveznici. Pogledajte obračunsku listu svoje plaće, ako je hvala Bogu imate, pa ćete vidjeti koliko je porez koji ide državi. Zato su za osvjetljenje zaslужni svi od najmanjeg do najvećeg posjeda, kao i djelatnici od radnice do doktora.

Ipak, nameće se pitanje: ako je crkva osvijetljena tek sada, nešto tu ne štima. Desetljećima Starožedničani putem poreza pune kasu državnog proračuna, a crkva je 95 godina bila u mraku i to je točno. Nešto što se želi mora se osmislit i žarko željeti, te prepustiti sve to Božjoj providnosti.

Upravo tako je učinio naš župnik, preč. Željko Šipek. Uvrstio je osvjetljenje crkve u svoju petogodišnju aktivnost u Žedniku i, evo, plan je ostvario!

Ideja, želja, molitva Božje djelovanje preko nekih ljudi i eto primjera koji vas fascinira kada dolazite u Stari Žednik.

Kata M.

LJEPOTA RIJEČI ZA RADOST U SRCU

Vjeronaučna dvorana župnoga doma u Sonti u nedjelju, 11. veljače, bila je oaza lijepih riječi, lijepih slika, a iznad svega, oaza susreta prijatelja koji su se vidjeli prvi, ali ne i posljednji put, prijatelja koje je povezala ljubav usmjerena ka knjizi, ljubav usmjerena k tradiciji i iznad svega, ljubav usmjerena k Čovjeku. Gosti iz Subotice - žena koja će pustiti suzu, najčešće radosnicu, izravno iz dubine duše, agilna voditeljica Hrvatske čitaonice Katarina Čeliković, stari prijatelj Sončana, predsjednik HAD-a Dujo Runje, žena koja je putem pjesmica naše djece nerijetko prisutna u našim domovima i srcima, pjesnikinja i slikarica Nedjeljka Šarčević, "tehnička podrška" sviju akcija i projekata Hrvatske čitaonice mr. Ervin Čeliković, nagrađivani maestro celuloidne vrpce, filmski redatelj Rajko Ljubić i skupa s njima, čovjek mali rastom, ali čovjek s dušom velikom poput panonske ravnice o kojoj tako osjećajno pjeva, div među pjesnicima Šokadije Bačke, Bođanac Josip Dumendžić Meštar, te su večeri u Sonti bili domaćini, a Sončani njihovi gosti, ili možda obrnuto, najmanje je bitno. Najljepše je to, što je od prvoga momenta druženja zavladao prisno, gotovo obiteljsko ozračje. Goste je pozdravio, kako je i red, predsjednik domaćina, Kulturno prosvjetne zajednice Hrvata "Šokadija" prof. Zvonko Tadijan, ne sa papira, nego izravno iz duše, one duše - stare, šokačke, duše u kojoj su te večeri bile sve emocije pradjedova. I zdravicom i dobrodošlicom u stihovima

iz dubine duše goste je pozdravila Ruža Silađev. S druge strane, riječi i stihovi gostiju padale su na duše prisutnih poput ljetne kiše na žednu zemlju. Kako Čelikovićeva reče, šećer na kraju - projekcija filma "Jeka mog ditinjstva" uz komentar redatelja Rajka Ljubića. Sve riječi ovoga svijeta ne mogu opisati poglede prisutnih nakon paljenja svjetla po svršenoj projekciji. Žal za salašima, žal za prošlošću, žal za tradicijom? Ove večeri rečeno je sve, rečeno je koliko riječima, toliko i dušama. Gosti i domaćini su se savršeno razumjeli, a na koncu, Katarina Čeliković je uručila Zvonku Tadijanu dar HMI iz Zagreba i Hrvatske čitaonice iz Subotice - knjige, za koje je izrazila očekivanje da će biti temelj buduće "Šokadijine" knjižnice. Večer je završena malim domjenkom i svirkom tamburaškoga orkestra "Tandora" iz Sonte.

Ivan Andrašić

PROVINCIJAL MISIONARA KRVI KRISTOVE U VOJVODINI

U pohodu Molitvenim zajednicama Krvi Kristove u Vojvodini od 5. do 7. veljače 2007. godine boravio je provincijal Misionara Krvi Kristove o. JAROSLAV JABLONSKI. On je u ponedjeljak, 6. veljače posjetio subotičkog biskupa mons. dr. Ivana Pénzea a zatim se u župi sv. Roka susreo s Molitvenim zajednicama Krvi Kristove iz Subotice i Male Bosne. U vjeronaučnoj dvorani o. Provincijal je na slikovit način govorio o značenju Krvi Kristove za spasenje svijeta i otkupljenje čovjeka te o značaju štovanja Krvi Kristove. Nakon toga su mu se predstavili članovi Molitvenih zajednica iz subotičkih župa sv. Roka, Isusovog Uskrsnuća te iz franjevačke crkve kao i članovi te zajednice iz Male Bosne. Neki od nazočnih svjedočili su kakve je promjene i obogaćenje u njihov život i život njihovih obitelji unijelo štovanje Krvi Kristove i zajedništvo u Molitvenoj zajednici Krvi Kristove. Slijedila je sv. misa koju je predvodio o. Josip u zajedništvu s o. Provincijalom te vlč. Antunom Kopilovićem i vlč. Berislavom Petrovićem, koji su u ime svojih biskupija odgovorni za Molitvene zajednice Krvi Kristove u Vojvodini.

Istoga dana o. Provincijal susreo se s Molitvenim zajednicama u Futogu i Novom Slankamenu a sutradan u Šidu.

A. Anić

PRAVO "VELIKO PRELO"

Ovogodišnje Veliko prelo može se nazvati jednim od najvećih po rekordnom broju sudionika jer se ove godine u Dvorani sportova okupilo 1200 ljudi! Ova tradicionalna zabava bačkih Hrvata i ove je godine održana u subotu pred Marin (Svijećnicu), što je također dio tradicije, a ove je godine to bilo 27. siječnja.

Nakon izvođenja prve preljiske pisme "Kolo igra, tamburica svira", u ime organizatora, Hrvatskoga kulturnog centra "Bunjevačko kolo", goste su pozdravili Josip Horvat i Mirko Ostrogonac.

I ove je godine stručni žiri izabrao najbolje "preljske pisme". Prvonagrađena je pjesma "Povratak na prelo" Bore Karadžić iz Subotice, druga je "Iđe niko, nosi ništa" Antuna Kovača iz Sombora, a treća "Tišine zvon" Josipa Dumendžića Meštra iz Bođana. Autori su nagrađeni lijepim knjigama.

Publika je i ove godine izabrala "najlipču prelu" među 17 kandidatkinja, a ove je godine najviše glasova dobila Verica Kujundžić iz Đurđina. Prva pratilja je Marija Prćić, a druga Karolina Stantić, obje iz Subotice.

Za dobro raspoloženje pobrinuli su se folkloraši HKC "Bunjevačko kolo" uz pratnju Glazbenog odjela Centra pod vodstvom prof. Mire Temnović, tamburaški ansambl "Ravnica" i "Najbolji hrvatski tamburaši".

Da su zabavljači uspjeli animirati goste svjedoči podatak da je zabava trajala do kasnih (može i ranih) jutarnjih sati. A prelu je nazočio velik broj uglednih gostiju iz svijeta diplomacije, politike i kulture.

K. Čeliković

Boro Karadžić

PRVO ŽUPNO PRELO U SOMBORU

Vjernici župa sv. Križa iz Sombora i sv. Nikole Tavelića sa Bezdanskog puta su u nedjelju 11. veljače sa svojim župnikom Marinkom Stantićem u maloj dvorani Hrvatskog doma orga-

nizirali Prvo župno prelo. Na prelu se okupio velik broj župljana koji su se sami pobrinuli oko "ića i pića". Prisutne je pozdravio župnik Marinko, koji je na početku prisutnima govorio o povijesti prela i preljiske pisme, te je sve pozvao da sudjeluju i na Bunjevačkošokačkom prelu koje će se održati 17. veljače u Hrvatskom domu. Za dobro raspoloženje se pobrinuo orguljaš župe sv. Križa Ivica Šomođvarac, koji je pjevao i na klavijaturnama svirao lijepe zabavne i narodne melodije. Birala se i "najlipča prela", a za razliku od ostalih prela ovdje su u natjecateljskom dijelu

Župnik daruje najlipči prelu Valentinu Radoš

mogle sudjelovati prele svih dobi.

Za "najlipču prelu" izabrana je učenica 1. razreda OŠ "Ivo Lola Ribar" u Somboru Valentina Radoš, ujedno i najmlađa na ovom prelu. /M. S./

IMA JEDNA RIJEKA MALA

/Najbolja preljiska pisma Velikoga prela 2007./

Ima jedna rijeka mala
malo niže od Mostara
kratko živi, ima kletvu
brzo ode u Neretu.

Kad s Veleža vjetar dune
sa Neretve i sa Bune
stani vjetre pa nam reci
odatle su naši preci.

Nek nas silne želje minu
da pričamo svome sinu
da je iz tog kraja prelo
pristiglo u naše selo.

Bunjevcu se diče njime
skupljaju se svake zime
biraju se lijepe prelje
sve uz pjesmu i veselje.

Spominju se i salaši
neizbjegni tamburaši
u prekrasnoj svili snaše
vina rujnog pune čaše.

Nemoj da te život kune
otidi na izvor Bune
pomoli se, umij lice
čut ćeš žice tamburice.

Ima jedna rijeka mala
malo niže od Mostara
bistra vodo svima reci
odatle su naši preci.

KONCERT ZBORA COLLEGIUM MUSICUM CATHOLICUM

U velikoj vijećnici subotičke Gradske kuće, vokalno-instrumentalni ansambl Collegium Musicum Catholicum održao je 5. veljače cijelovečernji koncert u kojem su se predstavili kompozicijama bečkih klasičara ali i domaćih autora. Tako su na programu bila djela L. van Bethovena (Molitva pod zvijezdama, Turski marš), J. Haydna (Serenada, Salve Regina in Es), W. A. Mozarta (Laudate Dominum, Andante con variazioni G-dur KV 501), A. Vidakovića (Magnificat, Rajska kruna, Zdravo Djevo, Zdravo Majko Djevice) te Zdravo Djevice iz Cithare octochorde 1701. i Kraljice nebeska - Glagolska antifona s otoka Krka. U instrumentalnom sastavu nastupili su Kristina Molnar Vincer (flauta), Ildikó Kurai (flauta), Viktor Molnar (violončelo), na klaviru su svirali Julija Kunjova i Kornelije Vizin, a solo dionicu pjevala je Nataša Kostadinović (mezzosopran).

Zborom i orkestrom ravnao je Miroslav Stantić.

U programu su nastupile i recitatorice Hrvatske čitaonice Nevena Mlinko i Ivana Rudić.

Zbor djeluje pri Katoličkom institutu za kulturu, povijest i duhovnost "Ivan Antunović" koji je i pokrovitelj njihovih nastupa.

K. Čeliković

O Rječniku govora bačkih Hrvata u Zagrebu

Na blagdan Svjećnice, u petak 2. veljače 2007. u prepunoj dvorani palače Matice hrvatske u Zagrebu predstavljen je *Rječnik govora bačkih Hrvata*, autora akademika Ante Sekulića.

Potreba za ovakvim Rječnikom osjećala se već desetljećima, pa su poticaj za rad na prikupljanju rječničke građe još davnih dana Sekuliću davali njegovi profesori, poznati jezikoslovci: Stjepan Ivšić, Josip Hamm i Antun Majer. No, takva aktivnost nije bila po volji socijalističkim vlastima poslije Drugoga svjetskog rata. Stoga, kad su prof. Sekulića dva puta (1946. i 1971.) uhapsili i zatvorili, oba puta policija mu je zaplijenila rukopis Rječnika - kao subverzivni materijal (rukopisi nisu nikada vraćeni autoru). Tako je autor svaki put morao započinjati posao iznova.

Građa za Rječnik skupljana je, dakle, desetljećima. Akademik Sekulić izvorni je govornik koji poznaje govor svoje bačke ravnice, a i njegovi kazivači su sa širokih bačkih prostora između Dunava i Tise i iz međurječja od Budima do Titela. No, najviše rječničkog blaga prikupio je u zapadnom dijelu Bačke, u onom što se do Drugog svjetskog rata nazivalo Bačka Hrvatska.

O autoru i o njegovim dosad objavljenim djelima uvodno je govorio potpredsjednik Matice hrvatske prof. Stjepan Sučić, dok su predstavljači Rječnika bili: ravnateljica Instituta za hrvatski jezik i jezikoslovje dr. Dunja Brozović Rončević, ravnatelj Katoličkog instituta za kulturu, povijest i duhovnost "Ivan Antunović" iz Subotice dr. Andrija Kopilović, te pročelnik Katedre za kroatistiku Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu prof. dr. Marko Samardžija. Nazočnima se na kraju

obratio i autor, akademik Ante Sekulić, zahvalivši svima koji su mu pomogli u ostvarenju djela, ali i onima koji su mu, ometajući ga u radu, pomogli da ustraje u pisanju.

Na predstavljanju je govorio i predsjednik Udruge za potporu bačkim Hrvatima Stipan Skenderović, a prof. Susan Šarčević, udovica prvog hrvatskog veleposlanika u SAD-u i rektora Sveučilišta u Rijeci, prof. dr. Petra Šarčevića (preminuo 2005. godine), uručila je novčanu potporu za dvojicu studenata iz Bačke (novac je bio prikupljen u vrijeme sprovoda P. Šarčevića umjesto vijenaca i cvijeća).

U glazbenom dijelu programa nastupili su: Krešimir Ivančić na violinu, Mario Šoša na klaviru, te Pere Ištvančić na tamburi. Ivančić i Šoša izveli su Moderato i fugu u c-molu za violinu i klavir skladatelja Albe Vidakovića, dok je Ištvančić izveo Varijacije i improvizacije na bunjevačke teme.

Rječnik govora bačkih Hrvata već je 14. listopada 2006. predstavljen u Subotici. Može se nabaviti u subotičkim knjižarama i kod nakladnika, Katoličkog instituta za kulturu, povijest i duhovnost "Ivan Antunović" u Subotici. U Zagrebu se, pak, može također nabaviti kod nakladnika, Instituta za hrvatski jezik i jezikoslovje, te u većim knjižarama.

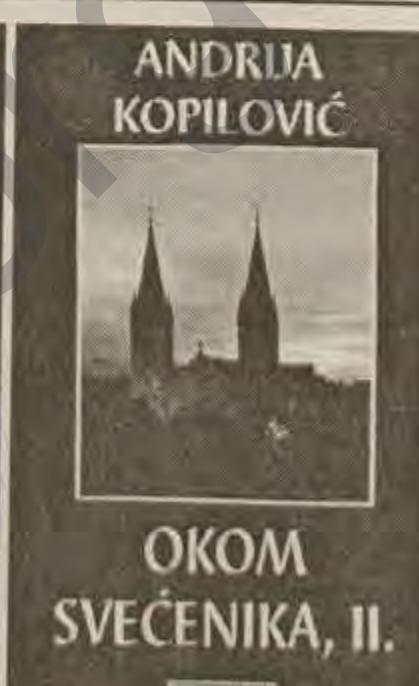
/Prema: Amac-web portal/

SVAKIDAŠNICA VIĐENA “OKOM SVEĆENIKA”

Okom svećenika, naslov je novoobjavljenog djela mons. dr. Andrije Kopilovića u dva sveska, zbirka članaka, koje je autor od 2003. godine objavljivao u tjedniku "Hrvatska riječ". Sam naslov vrlo rječito govori o kakvom se djelu radi. Tolika aktualna pitanja svakidašnjice današnjeg čovjeka bivaju viđena okom jednog svećenika, na koja on iz svoje perspektive uvijek iznova traži odgovor. Iako su dva sveska vrlo obimna, kratkoča i zaokruženost tema čini ih privlačnim i onim čitateljima, koji tek usput uspiju pronaći bar malo vremena za pisanu riječ.

/Zv/

S. M. LJILJANA (ANA) CVIJIN (1920. - 2007.)

U ponedjeljak, 12. veljače Gospodin je u 87. godini života i 70. godini redovničkoga služenja, pozvao k sebi s. **Ljiljanu Cvijin** iz Družbe Kćeri milosrđa. Preminula je u samostanu sestara u kojem je živjela posljednjih dvadesetak godina. Pošla je u susret Gospodinu, svom vjernom zaručniku, okrijepljena svetim sakramentima, okružena nježnom pažnjom i ljubavlju svojih sestara te uz molitvu i duhovne pjesme kojima su kraj njezinog kreveta slavile Gospodina za njezin život i redovničko služenje, bodreći je u trenucima odlaska s ovoga svijeta. Istoga dana navečer u crkvi sv. Roka bilo je molitveno bdjenje i misa zadušnica koju je predvodio župnik **Andrija Anić** u nazročnosti s. **Domagoje**, nove provincialne predstojnice provincije Krista Kralja, koja je tih dana bila u prvom službenom pohodu svojim sestrama.

Sprovodne obrede iz kapele sv. Ane na subotičkom Kerskom groblju predvodio je biskup **mons. dr. Ivan Pénzes** u zajedništvu nekoliko svećenika, njezinih susestara iz Subotice, Zagreba i Osijeka te lijepog broja vjernika koji su se usprkos obilnoj kiši koja je padala cijeli dan, došli oprostiti od ove revne i drage časne sestre. Prigodnu propovijed održao je **mons. dr. Andrija Kopilović**, pokojničin dugogodišnji župnik. On je u svojoj propovijedi istaknuo njezin uzoran redovnički život a osobito veliku skrb za bolesnike koje je danomice posjećivala, tješila, ohrabrilala i pripremala za primanje svetih sakramenata.

S. Domagoja podsjetila je na njezin životni put:

Odrasla je i odgojena u mnogobrojnoj vjerničkoj obitelji s 12-tero djece. U preporuci za ulazak u samostan njezin župnik **Blaško Rajić** piše: *Čast mi je izvestiti Časno Starešinstvo da je Ana, kći Marka Cvijina i Marije r. Omerović rođena 30. a krštena 31. ožujka 1920. godine u crkvi sv. Roka u Subotici, čiji su roditelji vjernici župe sv. Roka; stanuje od početka stalno kod svojih roditelja i sve do sada pokazala je uzorno vladanje, kako u domu tako i u društvu pa i u crkvi. Ona, pod rukom svoje pobožne majke i uglednog oca, kod kuće roditeljske, vrši sve naložene joj poslove, a uz to dospijeva da svaki dan prisustvuje svetoj misi ili barem da se pričesti. A ostalo njezino vladanje je svim djevojčicama i djevojkama za ogledalo.*

U takvom ozračju vjere mlada Ana rano je osjetila Gospodinov poziv i oduševila se za redovnički život, te je kao petnaestogodišnja djevojka 24. veljače 1935. bila primljena u samostan Kćeri Milosrđa u Subotici. Iste godine odlazi u Blato u kuću maticu iste Družbe Kćeri milosrđa gdje pohađa drugi razred Građanske škole.

Redovničko odijelo obukla je 6. kolovoza 1936. godine i dobila ime S.M. Ljiljana, trnove Krune. Prve redovničke zavjete položila je u ruke blažene **Marije Propetog Isusa Petković** 6. kolovoza 1937. godine. Nakon toga premještena je po želji poglavara u Zagreb. Radila je u Domu za dojenčad godinu dana, a zatim je pohađala bolničarsku školu kod sestara sv. Križa na Vrhovcu od 1938. do 1939. godine.

Kao bolničarka radila je s ljubavlju u dječjim domovima "Kolevka" u Subotici, na Taboru od 1940. do 1945. godine, Vinagori i Desiniću. Kroz redovnički život bila je angažirana u župnom apostolatu kao orguljašica i voditeljica crkvenog pjevanja; s velikom revnošću i dugo godina posjećuje bolesne po župama i nastoji ih pripremiti za primanje sv. sakramenata. Vršila je i službu mjesne predstojnice u više naših zajednica. U Zagrebu je njegovala časnu delegatu s. **M. Branislavu Franulović**, te neko vrijeme po povratku u Domovinu blaženu Majku Uteteljiteljicu. Također je kroz četiri godine s velikom pažnjom i ljubavlju njegovala našu pok. s. **M. Albu**. S. M. Ljiljana djelovala je u filijalama Marinci, Šestinama, Subotici, Vajskoj, Aleksandrovu, Somboru, Đurđinu i ponovno u Subotici, do svoga preljenja u Očev dom.

Iako slabog zdravlja, od mladosti ima problema s plućima, kroz svoj redovnički život spremno je slušala svoje poglavare i vjerno obavljala povjerenje joj službe, uvijek raspoloživa da naslijede svog nebeskog Zaručnika i pomogne svojim sestrama. Dokle god su joj slabe sile dopuš-

tale, posluživala je svoje sestre kod stola, pomagala kod rublja i drugih poslova u kući.

Draga naša s. M. Ljiljana!

Zahvalne smo Bogu za neizmjerni dar tvoga života i za tvoju ustrajnost u Njegovoj službi, u kojoj si radosno i velikodušno radila i darovala se u službi milosrđa nebeskog Oca djeci, bolesnima, siromašnima i svojim sestrama. Radovala si se susretu sa svojim Stvoriteljem, što smo osjetile uz tvoj patnički krevet, dok smo s tobom molile i pjevale. Hvala ti za to svjedočanstvo vjere, koje je nama, tvojim mlađim sestrama, ostalo kao oporuka za radosno služenje Bogu u liku obespravljenih. Vjerujem da zbog toga sada uživaš zasluženu nagradu u zajedništvu sa svim svetima, posebno s našom blaženom Marijom Petković.

S. Domagoja je zatim pročitala i pismo vrhovne glavarice, majke Elze koje je uputila sestrama i rodbini pokojne s. Ljiljane. /A. A./

Preminuo prelat mons. Stjepan Miler

U srijedu, 20. prosinca 2006. u bolnici u Srijemskoj Kamenici preminuo je prelat **mons. Stjepan Miler**, svećenik Đakovačke i Srijemske biskupije, župnik župe Uzvišenja sv. Križa u Petrovaradinu, dugogodišnji upravitelj i obnovitelj svetišta Gospe Tekijske. Mons. Miler umro je u 78. godini života i 55. godini svećeničke službe. Rođen je u Srijemu, u Rumi 15. studenoga 1929. a za svećenika zaređen u Đakovu 6. srpnja 1952.

Većinu svoga svećeničkoga djelovanja posvetio je svom rodnome Srijemu i gradu Petrovaradinu, u kojem je župnikom od 30. siječnja 1966. godine. U ime đakovačkoga i srijemskog biskupa, u posebno zahtjevnome razdoblju od 1991. do 1999. godine, mons. Miler vršio je i službu biskupskoga vikara za Srijem.

Oproštaj od preminuloga župnika, s pokojničkom službom bdjenja, bio je u župnoj crkvi Uzvišenja svetoga Križa u Petrovaradinu, gdje je pokojnikovo tijelo bilo izloženo od večernjih sati 20. prosinca. Sutradan, u četvrtak, 21. prosinca u 11 sati đakovački i srijemski biskup **mons. Marin Srakić**, s pomoćnim biskupom i generalnim vikarom za Srijem, **mons. Đuro Gašparovićem**, služio je u Petrovaradinu svečanu misu zadušnicu. Nakon oproštaja u Srijemu pokojnikovo je tijelo bilo prevezeno u Đakovo, gdje je u petak, 22. prosinca bilo ukopano u svećeničku grobnicu na Gradskome groblju. Ukopne obrede na groblju u 14 sati predvodio je mons. Đuro Gašparović, pomoćni biskup i generalni vikar za Srijem. Uz dijecezanskoga biskupa Marina Srakića i pomoćnoga biskupa **Đuru Hranića** na ukopu je sudjelovalo 70 svećenika, više bogoslova i sestara redovnica, pokojnikova rodbina i nekoliko stotina vjernika. Ukopnu misu zadušnicu u đakovačkoj katedrali - bazilici sv. Petra predvodio je biskup Marin Srakić. /prema: BTU/

ustrajnost u skupljanju mlađih mameći ih igrom, pjesmom i veseljem, kako bi ih potom poučavao u vjeri i pripremio ih za primanje sakramenata. Budući da vjerski odgoj imaju, ne samo doma i u župi, nego i u školi, propovjednik je potaknuo djecu da, poput don Boska, i sami svojim životima druge privlače k Isusu.

Na misi je pjevalo omladinski zbor "Shalom", uz instrumentalnu pratnju pitomaca iz Emausa. Svečanosti je naznačio i pravoslavni svećenik iz Zrenjanina, **Slobodan Tešić**.

U prigodnom obraćanju kod bratskog stola biskup Huzsvár je izrazio svoje posebno zadovoljstvo time što su na misi pored djece sudjelovali i učitelji. Naime, razdoblje u kojem je škola ometala i sprječavala odgojno djelovanje Crkve nije tako daleko iza nas, ali se nadamo da je sad već samo prošlost. To je bila velika šteta za našu omladinu. Danas, naročito zaslugom školskog vjeroučitelja i učitelji se susreću te zajedno surađuju u odgoju. Biskup je potaknuo odgojitelje da i dalje, u suradnji s Crkvom, po primjeru don Boska, riječju i životom odgajaju poštene građane i dobre kršćane.

U odgovoru na biskupov pozdrav ravnatelj škole Zoltán Halai je izrazio veliku radost što Crkva i škola nisu više međusobno suprotstavljene, nego surađuju u tako značajnoj zadaći kao što je odgoj djece i mlađih. Dobra suradnja svećenika i učitelja pozitivno utječe na djecu, što se očituje u pozitivnim rezultatima kako u njihovom školskom obrazovanju tako i u odgoju.

Janez Jelen, salezijanac

Don Bosko u Mužlji

Za ovogodišnji blagdan svetoga Ivana Boska, oca i učitelja omladine, kako ga je svečano nazvao Sluga Božji papa Ivan Pavao II., vjernici su se pripremali devetnicom. Oni su ovu pobožnost gorljivo obavljali, naročito salezijanski suradnici. U nedjelju pred blagdan don Bosca u internatu Emaus imali smo misu za obitelji s troje i više djece, koja je bila vrlo posjećena.

Na sam spomendan sv. Ivana Boska, 31. siječnja 2007., misno je slavlje predvodio zrenjaninski biskup **mons. Laszló Huzsvár** u zajedništvu s nekoliko svećenika. Na misi se uz salezijanske suradnike i druge prijatelje don Boska okupilo puno djece nižih razreda sa svojim učiteljima i ravnateljem Zoltánom Halajem. Prigodnu propovijed održao je dekan i župnik iz Čoke, **József Mellár**. On je govorio o don Boskovoj teškoj mladosti, podcrtavši njegovu odlučnost, hrabrost i

Vjeroučenici 6. i 7. razreda župe su Roka iz Subotice sa svojom katehisticom s. Silvanom u posjetu djeci "Kolevke"

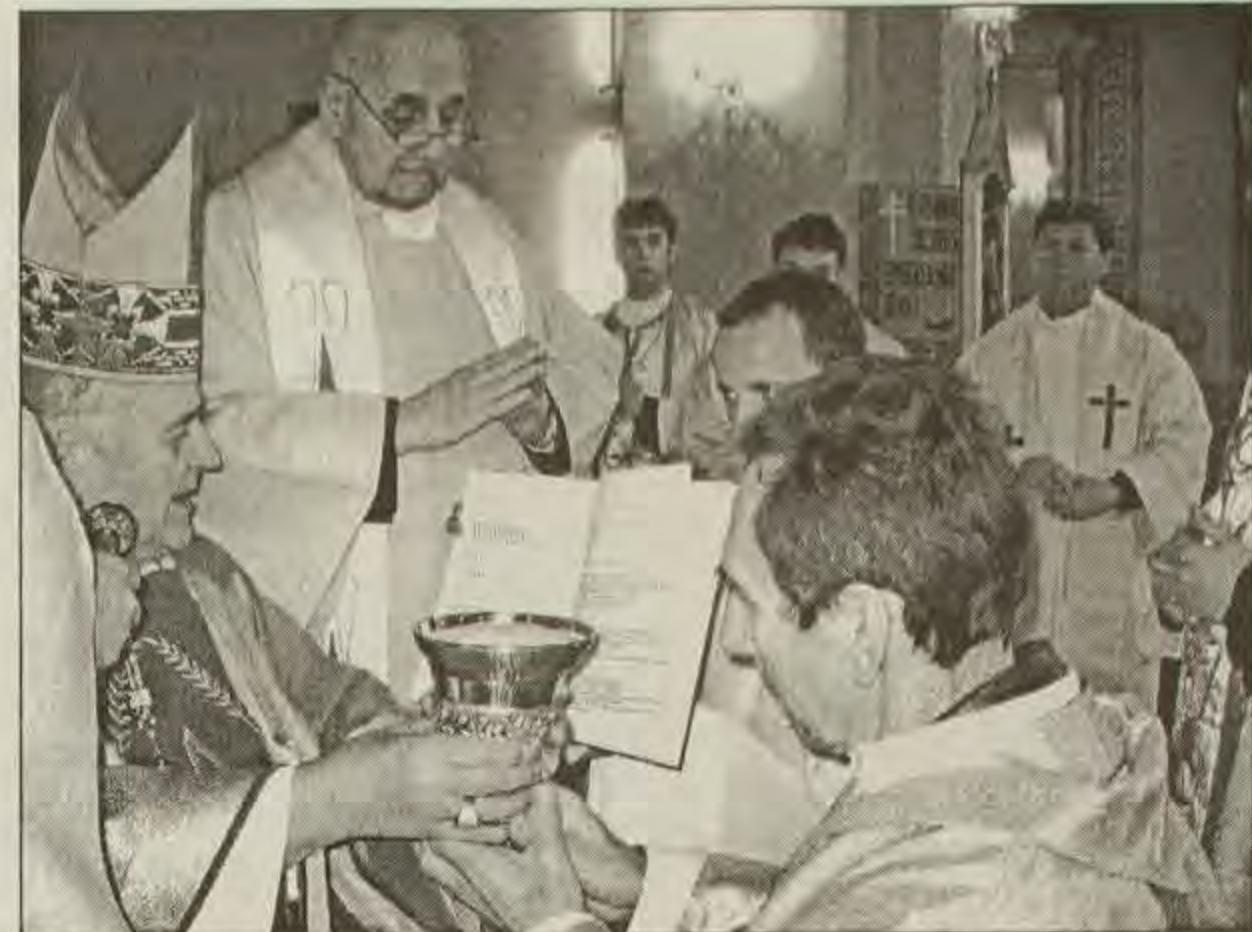
Ređenja u Zrenjaninu na Bogojavljenje 2007.

Na blagdan Bogojavljenja u subotu, 6. siječnja bilo je u zrenjaninskoj katedrali veoma svećano. Tog je dana zrenjaninski biskup mons. László Huzsvár zaredio dva svoja đakona za svećenike i jednog bogoslova za đakona. János Halmai (1947) iz Zrenjanina i Rolánd Fehér (1982) iz Padeja su postali svećenici Kristovi, a Csaba Csipak (1983) iz Tobe zaređen je za đakona.

Svećana procesija svećenika i đakona iz Zrenjaninske i Subotičke biskupije predvođena preuzvišenim mons. Huzsvárom, kao i gostiju iz Mađarske, krenula je iz biskupske dvora u Zrenjaninu u punu katedralu. Svečanost je uzveličao katedralni zbor Emmanuel.

Nakon ređenja svećenici su prvi put koncelebrirali sa svojim biskupom i ostalim kolegama svećenicima. Za vrijeme svete mise dvojica stalnih đakona, jedan iz Bačke i jedan iz Banata (Zoltán Sándor) čitali su evanđelje na mađarskom i hrvatskom jeziku.

Nakon svete mise slijedio je agape u župnom dvoru za svećenike, kao i za rodbinu novoređenika. Otac biskup je izrazio svoje posebno zadovoljstvo, da može svoje služenje u Zrenjaninskoj biskupiji okuniti najljepšom krunom, a to je trostruko ređenje: jedno đakonsko i dva svećenička. Poticao

je đakona i svećenike da budu vjerni u službi Bogu i bližnjemu. Samo na taj način će se Crkva graditi, vjernici duhovno opskrbljivati, a i sami Božji službenici će tako zaslužiti nebesku nagradu. Na kraju je izrazio želju i molitvu da Dobri Pastir Isus Krist pošalje još novih radnika u svoju žetu. Podržimo i mi ovu plemenitu želju svojim molitvama i žrtvama.

Mladomisnici su već primili nove dužnosti: velečasni János Halmai je dodijeljen kao pomoćnik katedralnoj župi, a velečasni Rolánd Fehér kao pomoćnik za Jermenovce i Vršac. Neka Bog blagoslovi njihovo novo poslanje.

Početak godine u Irigu

I ove je godine iriški župnik Blaž Zmaić u Irigu, Dobrodolu, Šatrinima i Vrdniku išao u redoviti pastoralni pohod obiteljima uz blagoslov domova.

Na Bogojavljenje služena je sveta misa za pokojnu Ilku, suprugu župljanina Andrije, a istoga dana navečer članice mađarskog pjevačkog zbora KUD-a i djeca sudjelovali su na već tradicionalnom VI. susretu božićnih pjesama i običaja Srijema u Petrovaradinu.

Nakon božićnog vremena ušli smo u nedjelje kroz godinu. Sveta misa služena je za pokojne članove obitelji Trefalt. Istoga tjedna u Šatrinima smo se rastali od Stjepana Lazara (64).

Na spomendan sv. Vinka okupili smo se na misi za pok. Rozaliju Škorić i njezine roditelje, a misi su nazočili njezin suprug Slavko te lijepi broj vjernika.

"Tko se ne odvaži, taj ne dobiva", kaže narodna. Majka Katarina iz Iriga se odvažila i krstila svoje dijete, malog Ivana na njegov drugi rođendan na blagdan obraćenja sv. Pavla. Istu radost doživjeli su dva dana kasnije roditelji male Mie, kako bi stali čvrsto u onom čemu se nadaju.

U Irigu je 26. siječnja služena sveta misa za nekadašnju Irižanku Anu Fellinger (85) koja je preminula 4. siječnja ove godine u BRD.

Školsku slavu sv. Savu ove godine župnik je kao vjeroučitelj slavio s nastavnicima i djecom u Vrdniku na zajedničkoj akademiji u hotelu "Termal" a potom i na zajedničkom ručku. Ovogodišnji sponzor, vlasnik poduzeća EUROPA darivao je svu školsku djecu paketićem kao i osoblje škole.

Uz poruku IV. nedjelje kroz godinu da treba učiniti od sebe najbolje vjerujući u Isusov program ljubavi, te uz blagoslov svjeća, u Vrdniku se slavila misa za pok. članove obitelji Dujmić a poslijepodne je u Šatrinima sahranjen Đuro Birinji (68) uz poruku župnika da je na svaki život položena Božja ruka. Sutradan je slavljenica misa za pok. Ivana i Maru Kovačević iz Golubinaca. /f.f./

Kardinal Bozanić za produbljivanje suradnje sa SPC-om

Nadbiskup zagrebački kardinal Josip Bozanić izrazio je danas u Petrovaradinu zadovoljstvo dijalogom sa Srpskom pravoslavnom crkvom (SPC), i dodao da je tu suradnju moguće i potrebno produbiti u korist katoličkih i pravoslavnih vjernika u Hrvatskoj i Srbiji.

"Naš generalni sud je da smo zadovoljni dijalogom (s predstavnicima SPC). Dakako, imamo vizije koje su još šire, želimo taj dijalog još više intenzivirati za dobro pravoslavnih i katoličkih vjernika i u Srbiji i u Hrvatskoj", izjavio je kardinal Bozanić.

Nadbiskup zagrebački je u Petrovaradinu, u sjedištu Srijemskog vikarijata Đakovačke biskupije, sudjelovao u radu 31. sjednice biskupa Hrvatsko-slavonske crkvene pokrajine.

Desetak biskupa razgovaralo je o aktualnim pitanjima koja se odnose na ovu crkvenu pokrajinu, a među njima i o vjerskom životu "vjernika laika Rimokatolika, članova Crkve u Hrvata i suživotu s vjernicima drugih Crkava i vjerskih zajednica".

Pomoćni biskup đakovački i srijemski mons. Đuro Gašparović ocijenio je da je održavanje ove sjednice u Srijemu od velikog značaja za oko 50.000 srijemskih Katolika, i da predstavlja poticaj i ohrabrenje. /www.suboticadanas.info/

Josip Stantić

Uređuje: Franjo Ivanković

Zasjedanje Biskupskih konferencija R. Hrvatske i Bosne i Hercegovine

Pod predsjedanjem zagrebačkoga nadbiskupa kardinala Josipa Bozanića, predsjednika Hrvatske biskupske konferencije, te vrhbosanskoga nadbiskupa kardinala Vinka Puljića, predsjednika BK Bosne i Hercegovine u ponедјeljak 22. siječnja u Nadbiskupskom dvoru u Zagrebu održan je redoviti godišnji susret biskupa HBK i BK BiH. U priopćenju sa zasjedanja, koje su objavila tajništva dviju biskupskih konferencija, ističe se kako je posebna pozornost bila posvećena pitanjima i problemima hrvatske inozemne pastve. Podneseno je izvješće o stanju hrvatskih katoličkih misija u Europi i na drugim kontinentima s posebnim osvrtom na pitanje očuvanja vjerničkog i nacionalnog identiteta naših ljudi rasutih po svijetu. Rečeno je, između ostalog, da su neke misije u teškom materijalnom stanju te je ravnateljstvo hrvatske inozemne pastve potaknuto da se pobrine za fond solidarnosti iz kojeg će se tim misijama pomagati u pastoralnom i drugom djelovanju. Posebno je bilo riječi o stanju katoličkih misija u susjednoj Sloveniji, a izneseni su i zahtjevi za otvaranjem nekoliko novih misija u svijetu. Podneseno je izvješće o Papinskom hrvatskom zavodu sv. Jeronima u Rimu, te najznačajnije crkvene ustanove izvan domovine. Posebno je istaknuta važnost Zavoda za postdiplomski studij hrvatskih svećenika. Biskupi su raspravljeni i o široj i sveobuhvatnijoj pomoći Katoličke Crkve iz Hrvatske Katoličkoj Crkvi u Bosni i Hercegovini koja će se ubuduće ostvarivati preko Hrvatskog Caritasa i Caritasa Bosne i Hercegovine. Biskupi su ponovno istaknuli dramatičnost stanja u BiH. /IKA/

Umro Abbe Pierre

Glasoviti otac beskućnika, utemeljitelj zajednice Emaus, borac za dostojanstvo svakog čovjeka kapucin Abbe Pierre umro je 22. siječnja u 94. godini života u Parizu. Od pedesetih godina proteklog stoljeća Abbe Pierre bio je jedan od najpoznatijih borača protiv siromaštva te je u svim ispitivanjima francuskoga javnog mnjenja bio proglašavan jednim od najpopularnijih Francuza. Žestoki kritičar "skandalozne" razlike u primanjima između bogatih i siromašnih, Abbe Pierre kupio je 1949. kuću u Parizu i stavio je na raspolažanje obiteljima bez stana. Zatim je podigao nove kuće i posjede te osnovao zajednicu Emaus koju je stavio u službu onih koji su na rubu društva. Danas se njezini članovi u 30 zemalja u svijetu brinu za bolesne, slabe, osamljene i za otpuštene zatvorenike. Zbog svoga zalaganja za obespravljenе odlikovan je brojnim priznanjima te je dva puta bio nominiran za Nobelovu nagradu za mir.

Kardinal Kasper o ekumenskim postignućima u protekloj godini

Kardinal Walter Kasper, predsjednik Papinskoga vijeća za promicanje jedinstva kršćana, u razgovoru s novinarima u Tiskovnome uredu Svetе Stolice, proglašio je 2006. godinu godinom uspjeha za ekumenizam. Kapitalni rad Papinskoga vijeća donio je ekumenske napretke od kojih "nema povratka unazad", rekao je kardinal, podsjetivši na Papin susret s ekumenskim patrijarhom Bartolomejom I, anglikanskim primasom Rowanom Williamsom, te pravoslavnim atenskim nadbiskupom Kristodulosom. Osvrnuvši se na sve te susrete i događanja, kardinal je rekao da su osim teološkog dijaloga dobar put za ekumenizam i osobni i institucionalni odnosi, te praktična suradnja, no predstoji još dugi put. Sada raspravljamo o važnim teološkim problemima: prije svega o papinu primatu, gdje se susrećemo ne samo s veoma teškim povjesnim, dogmatskim i kanonskim problemima, nego i s emotivnim. Treba svladati predrasude i kulturne prepreke, ponekad i napetosti među pravoslavnim Crkvama,

istaknuo je kardinal, dodajući da zbog svega toga treba imati vremena, strpljenja, smirenosti, osjetljivosti te poglavito duhovne molitvene osjetljivosti da bi stvari mogle dozrijevati. Govoreći o odnosu s Ruskom pravoslavnom Crkvom, kazao je kako su se odnosi poboljšali. /IKA/

Biblija prevedena na 2426 jezika

Cjeloviti tekst Biblije ili njezini pojedini dijelovi prevedeni su do sada na 2426 jezika, objavilo je Njemačko biblijsko društvo. Protekle godine biblijski su tekstovi prevedeni na 23 jezika. Cijela Biblija prevedena je do sada na 429 jezika, a Novi zavjet na 1145 jezika. I najnoviji podaci svjedoče da je Biblija ostala najprevođenija knjiga na svijetu, ističu iz Njemačkoga biblijskog društva.

Katehetska zimska škola

Na temu "Hrvatski - vjerouauk - povijest (Mogućnosti provedbe Hrvatskoga nacionalnog obrazovnog standarda - HNOS-a)" na Filozofskome fakultetu Družbe Isusove u Zagrebu započela je 10. siječnja trodnevna Katehetska zimska škola u organizaciji Nacionalnoga katehetskoga ureda HBK i Agencije za odgoj i obrazovanje pri Ministarstvu znanosti, obrazovanja i sporta RH-a. Pozdravljajući okupljene vjeroučitelje iz cijele Hrvatske, predstojnik NKU dr. Ivica Pažin osvrnuo se na temu ovogodišnje Katehetske zimske škole, ustvrdivši kako ona želi vrednovati reforme u školskome sustavu RH-a. Istaknuo je da, unatoč različitim raspravama i praktičnim iskustvima u nastavnom procesu, još uvijek nije ponuđen odgovor na pitanje što je to međupredmetna korelacija koju određuje i promovira Hrvatski nacionalni obrazovni standard. Stoga je svaki vjeroučitelj dužan u prvome redu razmišljati o vlastitostima svoga predmeta, ali i biti otvoren prema drugim predmetima kroz razvijanje međupredmetnoga dijaloga i suodnosa. Vjeroučitelj je pozvan tumačiti i vrednovati ljudski život kroz sve različitosti, što je - prema uputama HNOS-a - zadaća i smisao međupredmetne korelacije, ustvrdio je dr. Pažin, pozavši sve vjeroučitelje na otvorenost prema međupredmetnoj korelaciiji u vjeroučenoj školskoj nastavi. U tematskoj raspravi između ostalog je istaknuto da su vjeroučitelji pozvani vrlo dobro upoznati konkretan i osobni i društveni život, te u njega trajno unositi Boga. U popodnevnim satima predstavljen je način rada u vjeroučenoj nastavi kroz međupredmetnu korelaciju između vjeroučenja i hrvatskoga jezika kroz biblijsku temu "Oluja na moru". /IKA/

47. Teološko-pastoralni tjedan

Teološko-pastoralni tjedan pod temom "Teološko-pastoralni pristup politici. Kršćanski identitet u suvremenom društvu" održan je od 23. do 25. siječnja u Međubiskupijskom sjemeništu na zagrebačkoj Šalati. Zagrebački nadbiskup kardinal Josip Bozanić podsjetio je da je naša Crkva kroz povijest i u teškim vremenima komunizma znala sačuvati i živjeti pučku dimenziju. Ona se očitovala osobito u blizini svećenika sa svojim narodom. Istimajući da tu pučku dimenziju našega kršćanstva treba znati čuvati i prenositi u nova vremena, kardinal je ukazao da je u tome posebno važno i to što se takvo kršćanstvo treba stalno osposobljavati da vjeru pretvara u kulturu. Taj odnos vjere i kulture, prema kardinalovim riječima, na osobit se način realizira u jednoj bazi, a to je župa. Kardinal se osvrnuo i na izlaganja u kojima se govorilo o razini obrazovanosti te je poručio da moramo svoju pozornost usmjeriti prema mladima između 15 i 25 godina, jer tko je njima danas bliz sutra će imati budućnost. Također je prokomentirao Europski susret mladih koji je održan u Zagrebu u organizaciji braće iz Taizéa. Istaknuo je da su nakon susreta braća iz Taizéa kazala da su mnogi mlađi iz raznih zemalja Europe primijetili kako im njihovi kolege i kolege iz Hrvatske govore o Crkvi kao o svojoj Crkvi. Reklju su da to ne doživljavaju svagdje. U trodnevnom radu bilo je različitih predavača koji su na znanstveni način pokušali osvijetliti ulogu kršćanina u suvremenom društvu i politici. /IKA/

6. veljače

Sveti Pavao Miki i drugovi

(* oko 1565. + 5. veljače 1597.)

- Japanski isusovac • mučenik • zaštitnik japanskih katolika • zaštitnik misija •
- za ime Isusovo razapet i dječak od 12 godina • i mladić od 15 godina •
- dvadeset i četvero ljudi na križu dokazali vjernost Veseloj vijesti •

Katoličke misije u Japanu

Katoličke misije u Japanu, koje je 1549. godine započeo sveti Franjo Ksaverski, bile su spočetka vrlo uspješne. Tako su već 1590. godine oko 200.000 Japanaca iz središnjeg Japana i brojni građani iz okolice Nagasakija bili kršćani. Misionari okupljeni oko svetoga Franje Ksaverskoga učinili su sve da se iz redova domaćih sinova nađu mladići koji će nastaviti misionarenje vlastitog naroda. No, kad su Španjolci zauzeli Filipine, japanska se vlast prestrašila prevelikog europskog utjecaja u vlastitoj zemlji. Zato su svi stranci morali napustiti Japan. Računajući, međutim, na dobre trgovачke odnose s Portugalom, vlasti su jedino misionarima dopustile njihovu djelatnost u Japanu. Kad je španjolska lada "San Felipe" 1596. godine, na putu iz Meksika u Manilu, došla do japanske obale, Japanci su putnicima zaplijenili sav teret. Nato je kapetan lađe tako vrijeđao Japance da je japanska vlada naredila da se imaju uhiti svi Španjolci koji su 1593. godine došli iz Filipina u Japan. Među njima su bila i trojica isusovaca Pavao Miki, Jakob Diego Kisai i Ivan Soan od Gota.

Japanski misionar

Sveti Pavao Miki rođen je u japanskom gradu Kyoto oko 1565. godine. S 22 godine je stupio u Družbu Isusovu, a bio je jedan od onih domaćih japanskih sinova, koje su dalekovidni isusovački misionari odgojili za navještanje vjere u Japanu. Njemu je pošlo za rukom tako govoriti o Isusu da to bude prihvatljivo za Japance. Zato je njegovo misionarenje bilo dobar nastavak djela svetog Franje Ksaverskog.

Početak progona

Prvi progon kršćana u Japanu počeo je 1587. godine zabranom kršćanske vjere. Otvorenog progona kršćana ili zabrane katoličkih redova tada još nije bilo. Zabранa kršćanstva je uslijedila iz straha od zapadnog utjecaja, te iz potrebe da se dokaže moć vlastodržaca. Japanske su vlasti spočetka pokazivale veliku snošljivost spram kršćanstva. Međutim, 1596. godine ponovno je zabranjeno kršćanstvo, a već u prosincu je uhićen sveti Pavao u Osaki i s njime već spomenuti Jakob Diego Kisai i Ivan Soan od Gota. Sproveli su ih u Kyoto. Još šest franjevaca i 15 japanskih kršćana im se pridružilo.

Mučeništvo

Dvadeset i četvorica mučenika su po narodnosti bili Japanci, Španjolci, Meksikanci i Portugalci. Oni su 10. siječnja 1597. godine osuđeni na smrt. Pogubljenje se imalo obaviti u Nagasakiju. Osuđenike su sproveli u Meako, gdje im je, zastrašivanja radi, na glavnom gradskom trgu odsječen djelić lijevog uha. Zatim su ih gonili nekih 1.000 km iz grada u grad, razglašujući njihova "zlodjela" potičući pri tom stanovništvo da ih zlostavlja. Njihovo povorci su se dragovoljno priključila još dva Japanca koji su također prihvatali katoličku vjeru. Svi su osuđenici mogli izvući živu glavu ako bi se odrekli kršćanstva. Na tu ponudu nitko nije pristao. Mučenici su najprije morali u Kyoto. Od Osake do Nagasakija morali su pješačiti bez obuće. U Nagasakiju su se svi ispovjedili pred jednim isusovcem. Premda je u Nagasakiju na dan njihovoga pogubljenja uveden policijski sat, na gubilište je ipak došlo do

4000 tisuće ljudi. Svi su ti mučenici 5. veljače 1597. godine u 10 sati razapeti na križeve na brdu Tateyama u Nagasakiju. Zglobovi ruku i vrat su im pričvršćeni za križ željeznim obrućima, dok su im noge posebnim obrućem bile prikovane uz križ. Onda su im s lijeve i s desne strane tijela sulicom proboli prsni koš od najdonjeg rebra do plećke. Među mučenicima je bio i mali Ljudevit, dječak od dvanaest godina, i Toma koji je imao 15 godina. To su prvi japanski mučenici. Povijest ih je zapamtila kao mučenike iz Nagasakija.

Mučenike je papa Urban VIII. proglašio blaženima 14. rujna 1627. godine, a Pio IX. 8. lipnja 1862. godine svetima.

Sveti Pavao Miki je zaštitnik japanskih katolika, zaštitnik misionara i misionarki, zaštitnik proganjениh zbog vjere i uvjerenja, zaštitnik misija.

"U Cvijeću cvijeće"

Uređuje i piše: o. Ante Stantić, OCD

Po Isusovom Utjelovljenju duša je "najljepše cvijeće": "Prije Utjelovljenja, ističe sluga Božji, svako biće i cvijeće mogli su se tužiti: gadan je čovjek ne možemo ga zgledati, (vidjeti). Poslije pak događaja Utjelovljenja čovječe je dostojanstvo cvijeće najljepše i najljepše biće u prirodi, na ovome svijetu"(1).

Zašto je čovjek bio "gadan" prije Isusova Utjelovljenja? Gerard odgovara: to je zato "što je pun neprijatelja a to su osjetila"(2). Treba istaknuti da osjetila nisu po sebi "neprijatelji duše". Oni su "neprijatelji duše" samo dok nisu "pročišćeni" i "osposobljeni" biti pozitivna sastavnica duhovnog kršćanskog života, snagom Isusova Utjelovljenja, što se, temeljno, događa sv. Krštenjem: "Čovječja duša i tijelo, ističe sluga Božji, su sjeme pokvareno ali, ako ih bacimo u Isusov grob, bit će (sjeme) kalamljeno, (cijepljeno). Mjesto korova i trnja donosit će cvijeće. Bog hoće da odabrani budu Isusu slični i odlikovani"(3). U logici to znači: Isus je "Cvijeće" najljepše a kršćanin treba postati cvijeće po njegovu uzoru!

U Gerardovoj pisanoj riječi ima brojnih zapisa koji ističu ljepotu koju je čovječja duša dobila Isusovim Utjelovljenjem: kako bi postala cvijeće u Cvijeću. Slijedećih par navoda iz njegovih rukopisa to na poseban način ističu: "Mali Isus je čovječju narav, po Utjelovljenju, neizmjerno odlikovao"(4). "Bog nas nije mogao većma odlikovati, nego kad je čovjekom postao a ljubav bolje pokazati nego kad je kao Bogo-Čovjek za nas umro"(5).

Aludirajući jamačno na poslanicu sv. Petra "Vi ste rod izabrani, kraljevsko svećenstvo, sveti puk, narod stećeni..."(6), dodaje: "Svi smo sretni kraljevi postali po Isusovoj želji jer je čovječanstvo odlikovao kad je čovjekom postao. Geslo nam križ jer ovo Isus želi da vazda nosimo"(7).

Utjelovljeni Sin Božji čini sve kako bi duša postala "cvijeće", lijepa po milosti Božjoj, živjela snagom njegova Utjelovljenja, ali pod uvjetom da prihvati "kalamlenje", to jest da se ucijepi u dušu "cvijeće milosti": "Ljubazni prijatelj pošalje kola za svog prijatelja da mu ga donešu u goste. Isus nam šalje svoj križ, kao zrakoplov, da se u njega smjestimo i u nebo Njemu putujemo"(8).

Kako bismo "ušli u zrakoplov", to jest prihvatali križ što Isus šalje, i stigli k

njemu "u goste", "po križu", potrebna je naša suradnja, koja se bitno očituje predanjem u volju Božju: "Predajem se u svemu da sličan budem Spasitelju, kojega je jelo što je nebeskom Ocu milo". To znači: "Najprije vjerovati i Božje planove izvršavati, sto postotno sve sasvim žrtvovati"(9). Posebno, u vršenju volje Božje, treba se uhvatiti u koštač sa sjetilima, jamačno "sa gadom" u njima: "Iz srca sebičnost iskopati"(10). Jer: "Svoja volja je opasni otrov, trn uz srce, kojeg pokreće i najmanji vjetrić, koji bode i žalosti lice"(11). Vjera će postići svoj učinak ako je rasplamsava ljubav: "Želim da mi srce ne bude srce nego riječ ispisana zlatnim slovima: "ljubav"(12). Kako bi pak ljubav bila izbor, iskustvo duha a ne neki sentimentalizam, mora biti "upaljena drvom križa"(13).

U konačnici rezultat "oslobađanja od gada", u strastima, otvaraju se putovi pravoj slobodi, susretu s Bogom, po Isusu Kristu, dakle "cvijeće u Cvijeću": "Kad je svladana neuredna sloboda, svako djelo je puno slasti i ploda"(14). "Sloboda od neuredne slobode" je isto što poniznost koja otvara puteve rastu u milosti, rastu u iskustvu, u "biti cvijeće u Cvijeću": "Rasti, radi ponizno, ali ostaj malo cvijeće, na prsimu Malog Isusa... Srce ponizno, vazda ponizno, da pred Isusom ne bude strašilo"(15).

Lako je shvatiti aktualnost poruke koju sadrže ove Gerardove misli, u današnjem svijetu, koji je pun "gada strasti", egoizma, unatoč tako divnom napretku u znanosti, u tehnici, programa oko slobode i ljudskog dostojanstva! Bez Krista, bez nastojanja biti "cvijeće u Cvijeću", čovjek čovjeku postaje vuk!

1. Biser mišljenja, 004231
2. Theologia pastoralis, 003280
3. Ondje, 003034
4. Ondje, 003220
5. Ondje, 003221
6. Petrova, I, 2, 9
7. Ondje, 003223
8. Th. past., 003138
9. Biser mišljenja, 103
10. Ondje
11. Biser mišljenja, 004263
12. Th. past., 003140
13. Ondje, 002901
14. Biser mišljenja, 004264
15. Th. past., 002755, 002757.

POETSKI
KUTAK

Uređuje:
Lazar Novaković

ZDENKA FEĐVER

Rođena je 2. ožujka 1950. u Vukovaru. U Somboru živi od 1955. godine. Završila je ekonomsku i poslovnu školu.

Pjesme piše od ranog djetinjstva. Objavljene su u raznim časopisima i u zborniku novosadske PČESE. Pjesme su joj prevodene na mađarski, albanski, turski i bugarski jezik. Dosad je objavila zbirke: *U dvadesetpetom času*, *Oduzeto vrijeme*, *Vrijeme oduzeto* i *Odraz*. Osim poezije piše i prozu.

Živi i radi u Somboru.

BEZ TVOJE RUKE

Tebi sam prvoj
sve mogla reći.

Odavno odrasla,
još krilo tražim.

Nešto lijepo kad se desi,
tebi kažem,
radost da bude veća.

Vrijeme sve briše, kažu,
a meni sve je teže.

Cvijeće u tvojoj baštii
bez tvoje ruke.

Samo ga tebi nosim,
ako to nešto znači.

A tebe,
u meni,
sve više.

Zdenka Feđver

OTAJSTVO CRKVE

- prikaz dokumenta -

Veliko i vrlo važno poglavlje u novijoj povijesti Crkve zasigurno pripada ekumenskom pokretu, koji je svoj veliki zamah doživio na II. vatikanskem koncilu. Obnovljeno gledanje na druge Crkve i crkvene zajednice omogućilo je bolje upoznavanje onoga što nam je zajedničko, čime su otvorena vrata novom dijalogu i suradnji među kršćanima različitih vjeroispovijesti. Međutim, događa se da ponekad dobre nakane previde vjerske istine, pa se težnje ka jedinstvu pretvore u izobličene pokušaje prividnog uniformizma, koji bahato potiskuju različitosti, a sve to pod izlikom slobodarskog duha tolerantne ravnopravnosti, za koji su sva stanovišta od jednakе važnosti, bez obzira na njihovu crkvenu i vjersku utemeljenost. Imajući u vidu slične pojave, Kongregacija za nauk vjere je još davne 1973. godine objelodanila ovu malu izjavu o čuvanju katoličkog učenja o Crkvi, kako bi pomogla iskrenosti ekumenskih nastojanja. Svoje učenje dokument izlaže u nekoliko točaka, koje ćemo pokušati ukratko prikazati.

Jedna je i jedincata Crkva Kristova, koja opстоje u katoličkoj Crkvi, kojom ravnaju nasljednici Petra i ostalih Apostola. To znači da se sva punina spasonosnih sredstava može doseći samo po katoličkoj Crkvi. Iako je ona sveta, uvijek je potrebna očišćavanja. Izvan njezina sklopa nalazi se više elemenata svetosti i istine, te je zato potrebno da katolici s radošću priznaju i cijene istinska kršćanska dobra, koja se, imajući podrijetlo u zajedničkoj baštini, nalaze kod od nas odijeljene braće, te se zalažu za što veće jedinstvo među svim kršćanima (usp. UR 4). No, to ne znači da je Kristova Crkva tek zbroj Crkava i crkvenih zajednica, tj. da ona danas više nigdje istinski ne postoji.

Sve ono što je Bog objavio za spasenje svih naroda, povjerio je svojoj Crkvi, da po Njegovoj milosti ostaje zauvijek neiskvareno. Zato, u stvarima vjere i morala, govorimo o nezabludivosti sveukupne Crkve, kao zajednice vjernika, koju sam Duh Sveti vodi ka punini istine (usp. Iv 16,13). Razmatra-

njem i proučavanjem sadržaja vjere, te na temelju doživljenog razumijevanja duhovnih stvari i navješčivanja, od strane onih koji su s nasljedstvom biskupstva primili i pouzdan milosni dar istine, u Crkvi raste razumijevanje Božje Riječi, tj. poklada vjere. Ključnu ulogu jedinstva tog rasta u razumijevanju vjere ima Petrov nasljednik, i to kao "trajno i vidljivo počelo i temelj jedinstva vjere i zajedništva". U zajedništvu sa svim biskupima, on uživa osobitu prisutnost i vodstvo Duha Svetoga, u vezi sa stvarima vjere i morala, kada istražuje blago božanske Objave, što nazivamo karizmom nezabludivosti Učiteljstva. Ovaj dar nezabludivosti opće Crkve na čelu sa Učiteljstvom ne smije se umanjivati, jer on za sve krštenike jednako znači vjersko pokoravanje Bogu u vjeri (usp. Rim 16,26). Crkva je ona koja se prilagođava naravi božanske Objave i njezinim zahtjevima, a ne obrnuto.

Pojam nezabludivosti Crkve ne bi trebao biti krivo shvaćen, jer "iako se istine koje Crkva svojim dogmatskim izjavama zaista ima nakazu učiti razlikuju od promjenljivih mišljenja nekog vremenskog razdoblja te mogu biti izražene bez njih, ipak se ponekad može dogoditi da i sveto Učiteljstvo iznese te istine pomoću riječi koje nose sa sobom tragove takvih mišljenja". Ovdje je potrebno znati da polog vjere uvijek ostaje nepromijenjen, iako se vremenom mijenja način njihovog izričaja, jer jedino tako on još i danas može zahvatiti duh i srce ljudi kojima se prenosi.

U velikom pothvatu čuvanja i prenošenja poklada vjere kroz povijest, značajna odrednica Crkve je njezina povezanost s Kristovim svećeništvom. S jedne strane je to opće svećeništvo, svih krštenika, a s druge ministerijalno svećeništvo, podijeljeno ređenjem, za djelo posvećivanja, naučavanja i upravljanja u Kristovo ime. Ovoga moramo biti svjesni u svim našim nastojanjima oko jedinstva svih kršćana, i to pravog jedinstva u različitosti darova, koje Duh Sveti daje gdje, kada i kako hoće.

Hrvatske katoličke
internet stranice (59.)

Kursiljo

[http://www.geocities.com/
kursiljo/](http://www.geocities.com/kursiljo/)

Kursiljo ili Mali tečaj kršćanstva (španjolski: Cursillos of Christianity) je katolički pokret kojeg je 1949. godine na španjolskom otoku Mallorci utemeljila skupina angažiranih katolika laika i svećenika, kao animaciju za višednevno hodočašće mladih u Santiago de Compostelu. Pokret je nastao u vrijeme teške društvene, gospodarske pa i duhovne krize, prouzročene posljedicama građanskoga rata, ali je prerastao granice šireći se u preko 50 zemalja. U Hrvatsku je Kursiljo došao 1974. g. iz Beča posredstvom španjolskoga klaretinca o. Josefa Cascalesa. Od tada je u biskupijama Hrvatske i BiH održano preko 300 Malih tečajeva s preko 7000 sudionika i više od 700 jednodnevnih obnova. Voditelj pokreta u Hrvatskoj je vlč. Andrija Vrane, inače predsjednik ureda za crkvene pokrete u Zagrebačkoj nadbiskupiji. Hrvatska internet stranica pokreta nalazi se na adresi:

[http://www.geocities.com/
kursiljo/](http://www.geocities.com/kursiljo/)

Cijela je stranica veoma jednostavna, s osnovnim ciljem upoznavanja s ciljevima pokreta i njegova širenja, s naglaskom na Kursilju koji se tradicionalno održava svakog proljeća, ljeta i jeseni u franjevačkome samostanu na otoku Krapnju blizu Šibenika. Na izborniku "O nama" nalaze se osnovni podaci o tečaju, zatim su tu "Teme" koje se polaze na tečajevima, zatim izbornici "Pitanja" i "Kontakt", na izborniku "Karta" može se vidjeti popis gotovo pedeset mjesta u Hrvatskoj i Bosni gdje je održan Kursiljo, te "Novosti" s podacima o nastupajućem ljetnjem Malom tečaju u Krapnju, uz galeriju slika s prijašnjih tečajeva i još neke obavijesti.

Bit Maloga tečaja jest što se na njemu proučavaju razne praktične teme iz kršćanskog života, uz bogato zajedništvo i druženje svih nazočnih, da bi se onda širilo poslanje u obiteljskim, profesionalnim, župnim i drugim zajednicama, čime se ostvaruje veći stupanj angažiranosti laika u Crkvi i u svijetu. Osim što ova stranica može potaknuti zainteresirane za odlazak na Mali tečaj na Krapanj, čini se izazovnjim organiziranje Kursilja i na području Subotičke biskupije. Naime, kako je nedavno Mali tečaj prvi put došao i u nama blisku Boku Kotorsku, svakako bi bilo vrijedno pokušati raširiti ovaj katolički pokret i u našoj biskupiji.

s. b.

Piše: dr. Andrija Kopilović

18. 02. 2007. SEDMA NEDJELJA KROZ GODINU

1 Sam 26,2.7-9.12-13.22-23; Ps 103,1-4.8.10.12-13;
1 Kor 15,45-49
Lk 6,27-38

Milosrdan je i milostiv Gospodin

Jedna od najzahtjevnijih zapovijedi Novoga zavjeta: "Ljubite neprijatelje svoje". Današnje bogoslužje poziva nas upravo na tu krepst, da ljubimo i svoje neprijatelje. Kao molitvenu potporu toj zapovijedi psalmist nalazi u 103. psalmu, gdje govori o onom koji je najmilosrdniji, a to je Gospodin. Stoga poziva svoju dušu da slavi Boga, da blagoslivlja Boga, da zahvaljuje Bogu. Bog je sama pravednost, sama svetost i svu nepravdu pobjeđuje milosrđem. On opriča grijeha, iscjeljuje rane, čuva od propasti život i kruni svaki dan nježnošću. Milosrđe je, dakle, krepst koja pomaže nama kršćanima da izvršimo zapovijed ljubavi i prema onima koji to po ljudskom sudu ne zaslužuju. Ako je Bog koji je sama prava milosrdan grešniku onda i nas poziva da u sebi gajimo milosrđe do te mjere da možemo praštati, zaboravljati, a na poseban način "ne uskratiti" dobro onima koji to ne zaslužuju, koji se prema nama odnose neprijateljski. Bog je spor na srdžbu i vrlo dobrostiv. Ne postupa po našim grijesima, niti plaća po krivicama, nego nam uvijek plaća po svom velikom, božanskom srcu. Stoga je ovaj psalm nama i zadatak i utjeha i potiče nas na razmišljanje, jer temelj našeg milosrđa je onaj koji je samo milosrđe: milosrdni i milostivi Bog.

25. 02. 2007.

PRVA KORIZMENA NEDJELJA

Pnz 26,4-10; Ps 91,1-2.10-15; Rim 10,8-13
Lk 4,1-13

Gospodine, budi sa mnom u nevolji!

Započela je Korizma. U tekstovima današnjeg korizmenog bogoslužja u središtu je Isusova kušnja. Nakon što je postio, dozvolio je da mu se približi napasnik. Psalmist u devedesetprvom psalmu moli da nas Gospodin - Svevišnji - svojom zaštitom pomogne i bude naš zaklon, utvrda naša, jer je on naše pouzdanje i nada. Napast je neizbjježna u našem životu jer je čovjek ranjen grijehom i darovana mu je sloboda opredjeljenja. No, molitva i sigurnost da smo zaštićeni Božjom rukom čini nas pobožnima pred Bogom, poniznima i jakima snagom onoga koji nas zaštićuje. "Neće te snaći nesreća, nevolja se neće priključiti šatoru tvojem, jer anđelima sam zapovjedio da te štite na svim putovima tvojim." Kad god se nađemo u napasti, dobro je podsjetiti se i probuditi vjeru da je Bog onaj koji nas zaštićuje, spašava, pomaže i izbavlja, zato što nas ljubi. Stoga naša snaga i pouzdanje nije u vlastitoj snazi koju imamo, nego u snazi koju Bog daje. Zato je ovaj psalm molitveni: "Gospodine, budi sa mnom u svakoj nevolji!" Poniznost, predanost i sigurnost je plod zaštite Božje.

4. 03. 2007. DRUGA KORIZMENA NEDJELJA

Post 15,5-12.17-18; Ps 27,1.7-9.13-14; Fil 3,17-4,1
Lk 9,28-36

Gospodin mi je svjetlost i spasenje

Licem svojim obasjao je "stupove Crkve", trojicu izabralih apostola. Savez u kom se Bog očituje je savez vjernosti i obećanja. "Ovo je Sin moj ljubljeni u njemu mi sva milina." Gospodin nam je u Kristu objavio svoje lice, stoga starozavjetni psalmist u psalmu 27 današnjeg bogoslužja vapi Gospodinu i hvali činjenicu da je Gospodin koji se objavio "svjetlost i spasenje" i stoga temelj naše sigurnosti u tjeskobi i strahu. Koga da se bojimo kada njega imamo? Gospodin je štit života i zato pred kim da strepimo? Vrlo je važna nada psalmiste koji traži lice Gospodnje i moli da se ne skrije to lice, kao što ga je i Petar molio da ostane na Taboru. I psalam poručuje da je čin vjere jači od čina doživljaja. "Vjerujem da će uživati dobra Gospodnja u zemljii živih." I sam sebe hrabri, a i nas ohrabruje ta molitva. Pouzdanje u Gospodina čini nas čvrstima, da naše srce bude u Gospodina ukorijenjeno i tako će pouzdanje kojim tražimo lice Božje biti sigurni put do te spoznaje. Hodimo vjerom, molimo nadom i slavimo iskreno tražeći objavu lica njegova.

11. 03. 2007. TREĆA KORIZMENA NEDJELJA

Iz 3,1-8.13-15; Ps 103,1-4.6-8.11; 1 Kor 10,1-6.10-12
Lk 13,1-9

Milosrdan je i milostiv Gospodin

Pred nama je objava kojom se Gospodin objavio Mojsiju u Starome zavjetu, a Isus nas na poseban način poziva na obraćenje. Što je temelj obraćenja? Poziv Božji upućen po prorocima i do kraja izrečen u Isusu Kristu, a naš odgovor se temelji upravo na činjenici da je obraćenje spoznaja da smo grešni. Zamoliti oproštenje i obratiti se nije tako lako, stoga nas današnji psalm 103. ohrabruje da slobodno pristupimo milosrdnom Bogu jer je njegovo milosrđe veliko, čak neizmjerno. On čini pravedna djela, Mojsiju je objavio putove svoje i sinovima Izraelovim djela svoja. Milosrdan je i danas prema nama, spor na srdžbu, a vrlo dobrostiv. Naše razmišljanje nije njegova misao, a njegova dobrota je najveća nad onima koji ga se boje. Stoga obraćenje sadrži, a psalm podržava taj proces molitve, spoznaje, pouzdanja i čvrste nade da je milosrdan i milostiv Gospodin, jer "kako je nebo visoko nad zemljom, dobrota je njegova s onima koji ga se boje". Strah od Boga nije "strah od Boga" nego "strah Božji" po kojemu smo duboko potaknuti da Boga ljubimo, a ta ljubav u nama rađa plod da se bojimo, strahujemo, da tu ljubav nikada ne izgubimo. To je čin obraćenja, a daje nam ga upravo i potiče na to psalm 103.

O PEPELNICI I KORIZMI

Korizma, vrijeme priprave na Uskrs javlja se u rimskoj liturgiji od 4. stoljeća a započinjala je Prvom nedjeljom korizme. Od 6. stoljeća njezin se početak pomiče na srijedu koja prethodi toj nedjelji. Toga dana su pokornici, a uskoro i ostali vjernici, primali pepeo kao znak ulaska u korizmenu pripravu za slavlje Uskrsa, najvećeg kršćanskog blagdana.

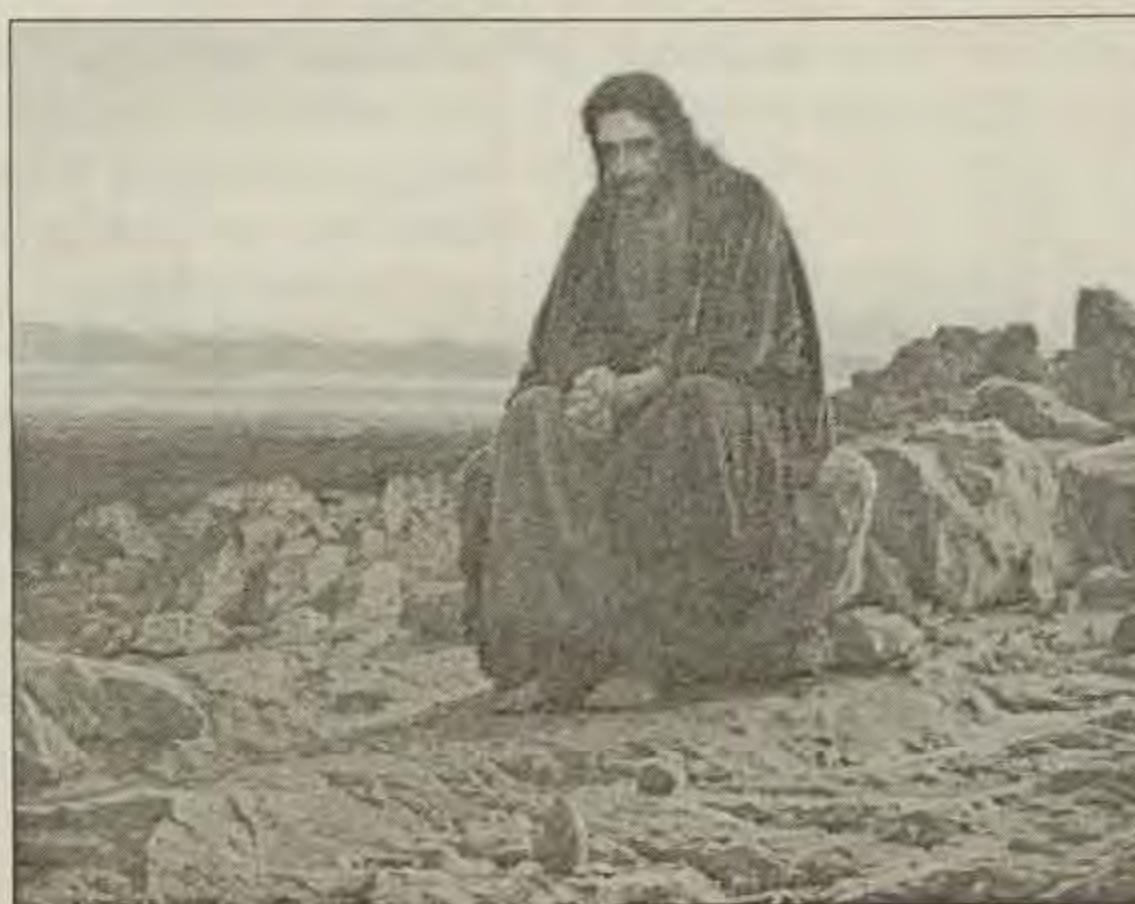
Današnja liturgija Pepelnice, kao i cijele korizme naglašava obraćenje i posvemašnju obnovu kršćanskog života, poglavito kroz post, milostinju i molitvu. Traži se od kršćanina da se približi Kristu svojim načinom života, svojom patnjom i trpljenjem. Da svojim križem života postane dionik Kristovog otkupiteljskog puta prema Kalvariji i prema razapinjanju.

Nastanak Korizme i Pepelnice

Od samih početaka Crkve znamo da su kršćani prakticirali post u vremenu koje je prethodilo Uskrsu tj. godišnjem slavljenju Vazma kako to početkom 3. stoljeća svjedoči Hipolit Rimski i, nešto kasnije, *Didascalia apostolorum*. Slično je u to vrijeme postila i Aleksandrijska crkva. Egeria (Eteria) svjedoči da je u 4. stoljeću i u Jeruzalemskoj crkvi korizma trajala 40 dana.

U Rimu je u počecima korizma trajala tijedan dana. Negdje između 354. i 384. godine pojavljuje se u Rimu 40-dnevni post koji je započinjao na 1. korizmenu nedjelju, a završavao na Veliki četvrtak. To je bio korizmeni post za razliku od posta na Veliki petak i subotu koji se zvao vazmeni post. U 6. stoljeću su korizmi dodani i dani od srijede do 1. korizmene nedjelje. Zašto? Javni pokornici odrješenje za grijehu dobivali su na Veliki četvrtak. Stoga su tijekom cijele korizme postili. Na početku posta posipali su se pepelom u znak pokore. Budući da na 1. korizmene nedjelju to nije bilo moguće (jer se nedjeljom ne vrši pokora!), posipali su se pepelom u srijedu. Zašto baš u srijedu? Jer je u davnini misa bila samo srijedom, petkom i nedjeljom. Tako je za javne pokornike korizma počinjala u srijedu prije 1. korizmene nedjelje. Ubrzo su tu praksu

prihvatali i ostali vjernici. Kasnije su tu praksu crkveni Oci protumačili na sljedeći način: budući da korizmeni post treba trajati 40 dana, nedostaje onoliko dana koliko je korizmenih nedjelja (jer

je nedjeljom zabranjen post!). Dani od Pepelnice do 1. korizmene nedjelje te Veliki petak i Velika subota ponovno daju 40 dana.

Papa Grgur II. u 8. stoljeću dodaje u korizmi i četvrtak kao dan euharistije tako da je u to vrijeme misa bila srijedom, četvrtkom, petkom i nedjeljom. Svagdanja misa uvedena je puno kasnije. Nedjelja Cvjetnica nastaje u 4. stoljeću po uzoru na svečanu procesiju koja se te nedjelje obavljala u Jeruzalemu. U 5. stoljeću te se nedjelje čitala muka po Mateju, a pobožni puk tijekom 7. i 8. stoljeća uvodi i procesiju s palminim granama.

Obred pepeljenja

“U starom je zavjetu pepeo znak propadljivosti i znak je grešnika. Međutim, pepeo je znak i čovjekove smrtnosti.” (Nav. dj., str. 814.). Posipanje pepelom označava javnu ispovijed. Simbolikom te mrtve tvari čovjek priznaje svoju grešnost te tako postiže Božje milosrđe. Nije dakle čudno da se simbolika pepela razmjerno rano javlja u kršćanskom bogoslužju gdje postaje znakom pokore i obraćanja.

Milostinja

Traži se od svakog vjernika da u vrijeme korizme osim posta i molitve daje milostinju onima koji su u potrebi. Vjernik treba u tom svetom vremenu činiti i djela milosrđa. “Pokora i djela ljubavi čiste od grijeha i krote zlo u čovjeku. Molitve govore i općenito o korizmenim djelima (što onda svakako uključuje i djela milosrđa)” (Nav. dj., str. 824.).

Molitva

Molitva je prisutna u cijelom Svetom pismu. Već u Starom zavjetu vidimo prisutnost molitve u Izraelskom narodu. Psalmi su cijele zbirke molitava. Tako i u Novom zavjetu, posebno u liku Isusa Krista, imamo prisutnu molitvu kao intimni i bliski kontakt s Bogom (razgovor s Bogom). Molitva je izraz cjelokupnog

života: ona nadahnjuje vjernički život, a vjernički život potvrđuje molitvu i čini je istinitom. Naše molitve ne govore izravno o smislu i važnosti molitve, upravo zato što su one - molitve. Pobožnost Križnoga puta i korizmeno euharistijsko slavlje (korizmene propovijedi) je, između ostalog, uzvišena molitva kršćanske zajednice i Bogu svakako najdraži čin ljubavi koji mu vjernik može iskazati u korizmi ali i inače tokom crkvene godine. Sve je manje vjernika na svakodnevnim misama. Korizma je lijepa prigoda da svi koji imaju vremena i mogućnosti o tom razmisle te se uključe u svakodnevno sudjelovanje u svetim misama. Svi koji to čine mogu posjedovati da je svakodnevna misa izvor velikoga blagoslova kako za pojedinca tako i za obitelji, a onda i šire za čitavu zajednicu.

Post

U Bibliji nam se post predočuje kao odricanje od nečeg. Najčešće se misli na odricanje od hrane, pića a ponekad i od spolnih odnosa i to jedan ili više dana. U kasnjem židovstvu govori se kako post i pokornička odjeća nisu vrijedni ako nisu povezani s pokajanjem i dobrom djelima. U Novom zavjetu, na samom početku, daje nam se slika Isusa Krista, koji boraveći četrdeset dana u pustinji posti.

Naše molitve dovoljno govore o postu i pokorničkim djelima. No, danas se post stavlja u kontekst pozitivnih i radosnih spasenjskih plodova. Postovi služe za borbu protiv duha zloće, a obdržavanje korizme pomaže vjernicima da se vježbaju u uzdržljivosti. Cilj te terapije je da se vjernik odrekne onog što mu je dozvoljeno da bi se kasnije lakše mogao odreći od onog što mu kao vjerniku nije dozvoljeno (grijeh).

Korizmenim vježbanjem u postu ulazimo u novi život na sliku Krista pobjednika kojeg slavimo na blagdan Uskrsa za koji se i pripremamo kroz korizmu. Uzdržljivošću vjernici daju hvalu Bogu, a darežljivošću mu postaju slični. Primljena pričest i korizmeni post postaju vjernicima ljekoviti.

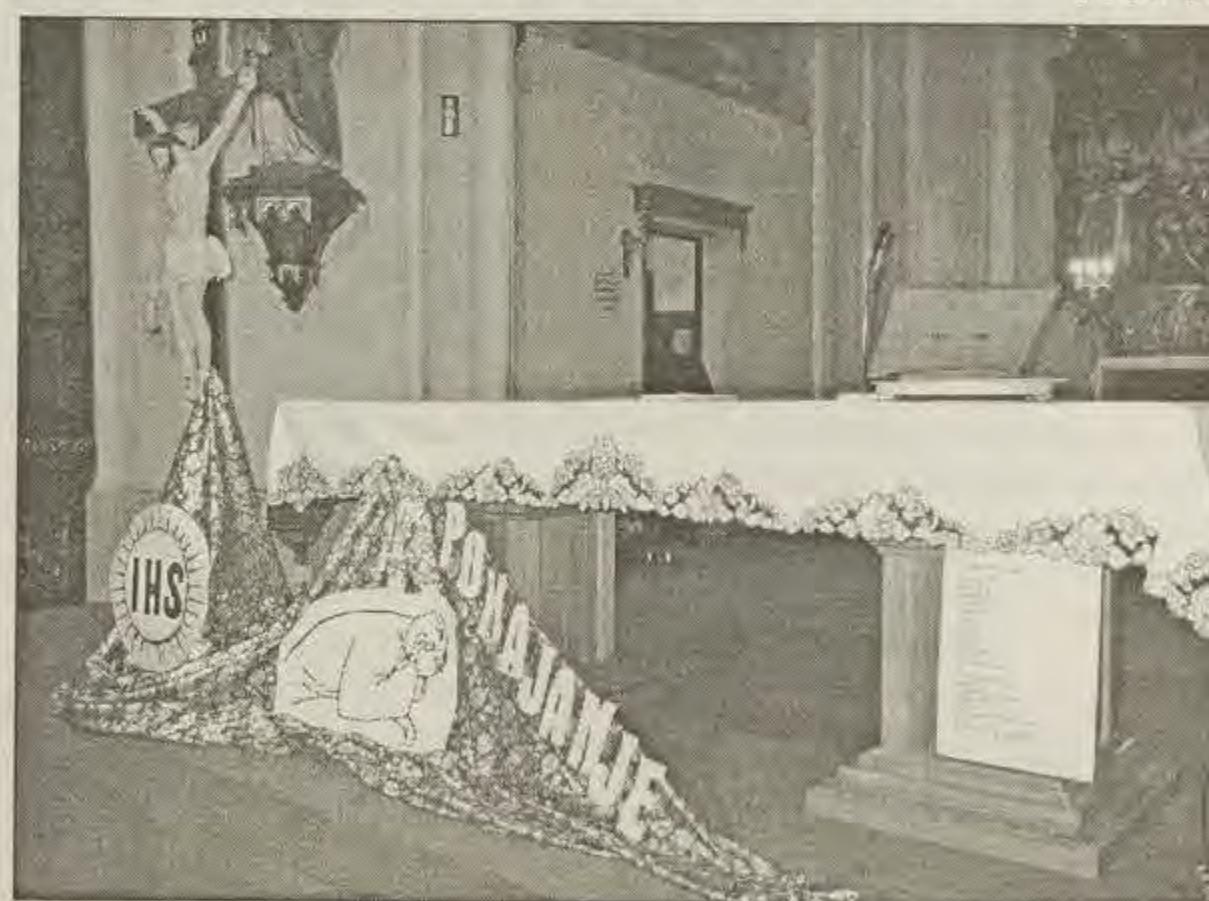
Suvremeni oblici pokore

Suvremeni oblici pokore susreću goruće probleme našega svijeta: siromaštvo - podjela na bogate i siromašne, nezaposlenost - depresivno beznađe zbog nespremnosti snaći se u složenom društvu, razni oblici ovisnosti, osamljenošć, ugroženost okoliša itd.

Pušenje je teška bolest i ovisnost našega svijeta koja razara zdravlje ljudi i nanosi golemu štetu zdravstvenom sustavu. Zato se civilizirani svijet sustavno bori protiv pušenja. Ovisnost o duhanu ne uništava samo vlastito zdravlje, nego i zdravlje onih koji udišu pušački dim. Pušiti u prostoriji gdje se nalaze nepušači je oblik nasilja koje pušači möraju posvijestiti. U korizmi bi pušači, ako već ne mogu prestati pušiti, mogli svakako smanjiti količinu cigareta koje će popuštiti ili početi sami izlaziti iz zajedničkih prostorija i pušiti vani. Nepušači treba da poštuju pušače, ali ne i pušenje, kako bi se sukobi s pušačima pozitivno rješavali.

Ovisnost o alkoholu je težak problem suvremenoga svijeta. Ovisnici o alkoholu razaraju vlastito zdravlje i težak su obiteljski i općedruštveni problem. Posljedice alkoholizma u prometu i na radnom mjestu su uistinu zastrašujuće.

O ovisnosti o drogi ovdje ne govorimo jer je ovisnost o drogi po sebi zlo i

nikada nije dopušteno uzimati drogu, dok umjereni pušenje može biti i laki grijeh a umjereni uzimanje alkohola ne mora biti nikakvo zlo.

Moderne ovisnosti

Suvremena nasilna i bezobzirna ekonomска propaganda proizvodi nove potrebe i ovisnosti u ljudi kako bi im prodala proizvode koji im uopće nisu potrebni. Naš je svijet zatrpan stvarima koje nam nisu potrebne. Ovisnost o brandu - zaštitnom znaku je opća pojava: odjevni predmeti imaju punu vrijednost samo ako imaju uvaženi brand i tko ga nema osjeća se manje vrijedan. Komunikatolog McLuhan je stvorio krilaticu medij je poruka, što bi značilo da nam je važnije ono čime se služimo od onoga čemu to sredstvo služi. Primjerice, važnija je sama televizija od onoga što prenosi, odnosno važniji je auto od prijevoza, pa na kraju medij pretvori ljudе u ovisnike o televiziji, autu, mobitelu, kompjutoru, internetu, odnosno pretvori ljudе u ljudе-aute, ljudе-mobitele i sl. S te strane Korizma je vrijeme sjetiti se blaženstava: Blago siromasima u duhu... koji su čista srca (Mt 5,3,8), odnosno blago onima koji su slobodni od lažnih vrednota, od ovisnosti, koji su slobodni za Boga, za ljudе, za ljubav. Praktično bi to značilo u korizmi od **duhovno praznog videa i televizije vraćati se knjizi i čitanju**, ne uzimati auto za svaku sitnicu, nego pješačiti, voziti se javnim prijevozom, uzimati stvari prema

potrebi, a ne prema ovisnosti, izgrađivati osjećaj za lijepo, a ne skupo itd.

Crkveni propisi o pokori

Prema crkvenim propisima svi su vjernici dužni činiti djela pokore kako bi ovladali svojim nagonima i postigli slobodu srcu. Djela pokore su post, molitva i milostinja. Korizma i svaki petak su dani pokore u Crkvi. Korizma je pogodna za duhovne vježbe, pokornička bogoslužja i hodočašća, karitativna i misijska djela. Post je uzdržavanje od mesa (nemrs) ili neke druge hrane i odnosi se na svaki petak u godini, osim ako petkom nije neka svetkovina. Strogi post i nemrs je na Pepelnici i Veliki petak. Nemrs obvezuje od 14. godine, a post sve punoljetne do 60. godine (Zakonik kanonskog prava, 1249-1253).

Priredio Andrija Anić

/Prema: Hrvoje Cirkvenec, www.krizivota.com; Đuro Posavec, Objavljeno u rubrici: Društvo/

Molitva u korizmeno vrijeme

Svemogući vječni Bože, milosrdni Oče, Ti grešnicima rado praštaš kad su pred Tobom ponizni i kad čine pokoru, da tako ublaže Tvoju srdžbu i dokrajče svoje zloće. Evo, pripravni smo ove korizme naslijedovati uzor Tvoga Sina, neoskrivenjenog Jaganjca. On nas je svojim primjerom pretekao kad je svojim postom posvetio onih četrdeset dana prije svoga javnog nastupa. Molimo Te, Bože, prosvijetli nas, okrijepi i uvijek sokoli, da ovo vrijeme Tebi priyatno a nama spasonosno svojom slabošću i nevjernošću ne provedemo sebi na osudu. Daj da proživljavajući ovu korizmu žarčom molitvom, postom, djelima ljubavi i vjernijim izvršavanjem svojih dužnosti budemo dostojni slaviti uspomenu velikog vazmenog otajstva. Daj nam da zavrijedimo biti dionici Isusove muke i smrti, ali i njegova uskrsnuća i vječne slave na nebesima.

(Iz molitvenika "Slava Božja", str 291)

Uređuju: Vinko Cvijin i Gabrijel Lukač

PROŠTENJE SJEMENIŠNE KAPELE I DAN ŠKOLE

Sveti Pavao je zaštitnik sjemeništa i Biskupijske klasične gimnazije Paulinum. Svake godine na blagdan obraćenja Sv. Pavla slavi se proštenje sjemenišne kapele i Dan škole. Prije podne u 10 sati je bila sv. misa, koju je predvodio mons. Stanislav Hočevar, nadbiskup beogradski. Zajedno s njim su misili subotički biskup János Péntes i zrenjaninski biskup László Huzsvár, te odgojitelji zavoda mons. Josip Mioč rektor, duhovnik mons. Marko Forgić i prefekt Ignác Brasnyó.

Na hrvatskom jeziku propovijedao je nadbiskup Hočevar, koji je u svom govoru predstavio život i lik sv. Pavla apostola. Istaknuo je da je sv. Pavao uz životne poteškoće i mnogo napora ustrajao u gorljivom navješčivanju evanđelja te je zaslužio naslov učitelja naroda. Neumorno je radio, pisao i poučavao; istrošio je svoj život ne samo za Crkvu nego i za cijelo čovječanstvo i radi toga je primjer i uzor svim učenicima i sjemeništarcima.

Svečanost je uzveličao zbor sjemeništaraca Paulinuma i recitatori Mato Berišić i Tamás Szécsenyi. Pjevali su zbor Schola Cantorum uz pratnju mr. Kornelija Vizina, a zatim je zbor uz pratnju gitara izvodio duhovne pjesme.

Uz profesore i roditelje učenika na slavlju su sudjelovali vjernici i dobročinitelji Paulinuma. Među uglednim gostima su bili generalni konzuli Generalnih konzulata R. Hrvatske i R. Mađarske mr. Davor Vidiš i Ferenc Nagy; iz Skupštine općine Subotica Edit Molnar Pinter i Mirko Ostrogonac, nekoliko direktora srednjih škola, te predstavnici i izašlanici ostalih društvenih i kulturnih institucija Grada.

DUHOVE VJEŽBE

Crkva preporuča svim vjernicima da barem koji puta sudjeluju u duhovnim vježbama. To još više vrijedi za duhovne osobe. To se odnosi i na nas sjemeništare te stoga svake godine imamo duhovne vježbe, uglavnom od 31. siječnja do 3. veljače.

Voda ovogodišnjih duhovnih vježbi bio nam je p. János Soti, isusovac iz Novog Bečaja.

Duhovne vježbe su se sastojale iz tri glavna dijela: 1. Deus caritas est (Bog je ljubav); 2. Tko je Isus Krist za mene?; 3. Ispit savjesti.

Pater je naglasio da "biti svećenik jest dar Božji i zato moramo i mi sami moliti za duhovna zvanja, kako bi bilo više svećenika na ovim prostorima".

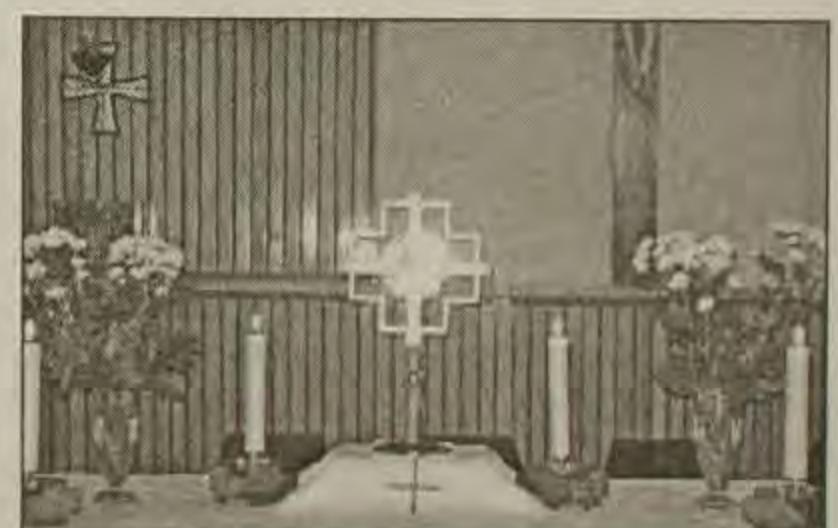
Zahvalni smo voditelju dohovnih vježbi što nam je tako lijepo predvodio duhovne vježbe koje će nam sigurno pomoći u našoj duhovnoj izgradnji.

GODIŠNJE KLANJANJE

Svaka aktivna župna crkva i javne kapelice trebaju imati prema propisima Crkve godišnje barem jedanput adoraciju. Tako je to bilo i kod nas u sjemeništu 31. siječnja. Adoraciji su prisustvovali sjemeništarci i poglavari, ali i nekolicina vjernika koji su došli moliti za nas i pokloniti se Isusu jer je toga dana na osobit način bio prisutan među nama.

Istaknuo kako to nesobično darivanje još više dobija na cijeni kada se zna da je to dar učenica i školi koji žive i rade u teškim prilikama i teškim okolnostima. "Grad Osijek i Osječko-baranjska županija su nama otvorili svoja vrata i svoja srca, a učenici Paulinuma ostat će zahvalni lijepim sjećanjem i dobrim učenjem iz novih udžbenika", zaključio je Rektor.

Piše: s. Blaženka Rudić

OSNIVANJE MJESNIH CRKAVA

- Misiji rad započinje svjedočenjem, a nastavlja se navještajem Krista koji dovodi do obraćenja
- Plod obraćenja je krštenje i ucjepljenje u Crkvu
- Misiji rad se dovršava osnivanjem mjesne Crkve koja je opća Crkva u malom
- U tome mogu puno pomoći male (bazične) zajednice
- U misijskom radu treba njegovati duh ekumenizma

Misijsko djelovanje započinje životnim svjedočenjem i djelima ljubavi. Tako se otvaraju srca ljudi za navještaj Riječi. Duh Sveti poziva Kristu sve ljude i budi u srcu privrženost vjeri, te dovodi do obraćenja. Duh Sveti prepričava ljude po krštenju na novi život i okuplja ih u jedan Božji narod, da budu Božja svojina. Na taj način postaje kršćanska zajednica znak Božje prisutnosti u svijetu.

Osnivanje mjesne Crkve - cilj misijskog djelovanja

Obraćenje i krštenje uvode čovjeka u Crkvu gdje je ona već ukorijenjena, a tamo gdje još nije treba poraditi na tome da se osnuju mjesne (partikularne) crkve. Iako se traži osobno obraćenje i odgovor Bogu, Bog ne želi spašavati čovjeka bez povezanosti s drugima. Zadatak misija jest upravo to: utemeljiti kršćanske zajednice i razviti ih do pune zrelosti. Ne može se reći da je postignut cilj ako se ne ostvari osnivanje partikularne Crkve koja ima sve oznake opće Crkve, a živim punom snagom u mjesnom okviru. Partikularne Crkve trebaju biti u čvrstoj povezanosti s općom Crkvom, i to preko biskupa koji je apostolski nasljednik i jamac crkvenog zajedništva.

Svaka takva partikularna Crkva, pa i ona koja je tek nastala ili je u nastajanju, mora već biti misionarska, znači uviđek otvorena Kristovom misijskom nalogu. "Evangelizacijsko djelovanje kršćanske zajednice, najprije u svome mjestu a onda drugdje kao udioništvo u sveopćoj misiji, najjasniji je znak zrelosti vjere. Da bi netko bio misionar, traži se posvemašnja promjena shvaćanja, a to vrijedi i za pojednice i za zajednice. Gospodin nas neprestano poziva da izđemo iz samih sebe i da dobro koja imamo podijelimo s drugima, počevši od onog što je najdragocjenije, a to je vjera." (RM 49)

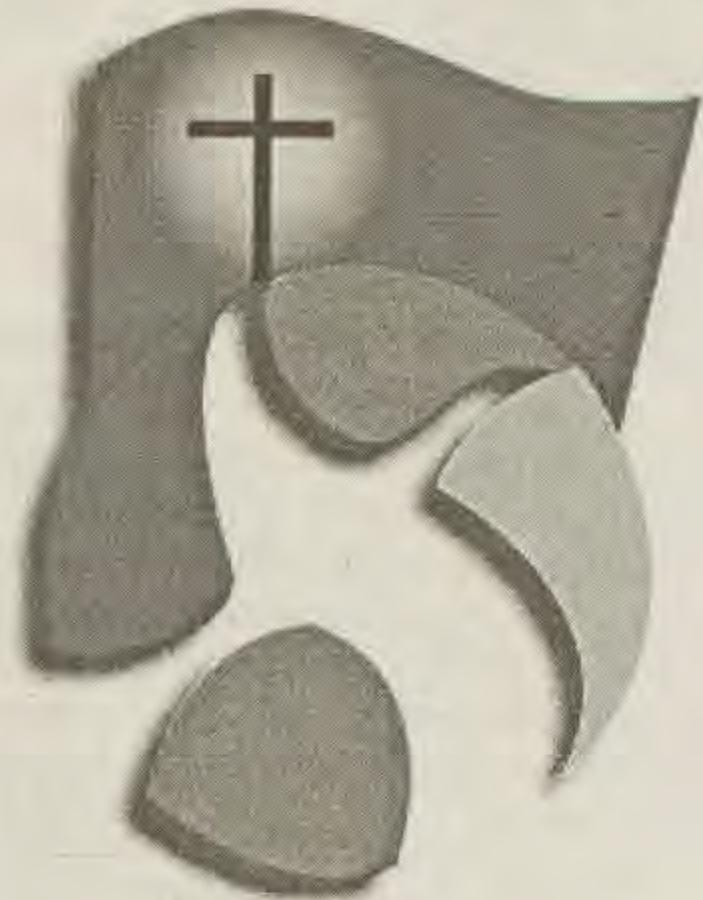
"Djelo zasadaivanja Crkve u određenoj skupini ljudi postizava stanovit cilj kad je zajednica vjernika već uhvatila korijen u socijalnom životu i prilagodila se donekle kulturi kraja pa ima neku stabilnost i čvrstoću. To znači da zajednica ima domaće svećenike, pa makar i nedostatan broj, redovnike i laike; posjeduje one službe i ustanove koje su nužne za život i rast Božjeg naroda pod vodstvom vlastitog biskupa." (AG 19)

Potrebno je da se pripadnost Kristu i Crkvi očituje na svim područjima života i djelovanja. Vjernici kao članovi Božjeg naroda treba da sazrijevaju u vjeri i ljubavi potpomognuti liturgijom, sakramentima i katehezom. Laici, kao članovi građanskog društva, treba da nastoje oko ostvarivanja pravde i ljubavi koristeći sva dostupna sredstva. Obitelji, njegujući kršćanski život, trebaju postati rasadišta laičkog apostolata i svećeničkih i redovničkih zvanja. (usp. AG 19)

Pomoći malih (bazičnih) zajednica

Ove zajednice su se dokazale kao središta kršćanskog oblikovanja i misijskog ižarivanja. Riječ je o kršćanskim skupinama na razini obitelji ili nekoga užeg područja koje se susreću radi molitve, čitanja Svetog pisma, kateheze, razgovora o bitnim ljudskim i crkvenim pitanjima u svrhu zajedničkog zalaganja. One su znak životnosti Crkve, sredstvo odgoja i evangelizacije, sjeme novog društva koje gradi "civilizaciju ljubavi". Ove zajednice postaju kvasac kršćanskog života, vode brigu o nemoćnima. Svaki član u njima može doživjeti iskustvo zajedništva u kojem se osjeća kao djelotvorni sudionik i potaknut da sam doprinese zajedničkom zalaganju.

Dakako, da bi takve zajednice bile zaista kršćanske, moraju se temeljiti i

živjeti u Kristu, u slušanju Božje riječi, molitvi, euharistiji i zajedništvu. Svaka takva zajednica mora živjeti u zajedništvu s mjesnom i općom Crkvom, u povezanosti s crkvenim pastirima i učiteljstvom Crkve. (usp. EN 58, RM 51)

Duh ekumenizma

Ponajprije, misijske snage koje dolaze iz drugih krajeva i kultura moraju djelovati u zajedništvu s mjesnim snagama za razvoj kršćanske zajednice. To djelovanje će se često odvijati u nekršćanskim okruženjima. I tada treba nastupati u duhu ljubavi i vjernosti Isusovu nalogu o propovijedanju Evandela svakom stvorenju.

No, misijski rad je povezan i s ekumenizmom. I druge kršćanske zajednice navješćuju Evandje. Treba priznati da razdijeljenost kršćana unosi zabunu i mnogima zatvara pristup k vjeri. Činjenica da radosnu vijest propovijedaju međusobno podijeljeni kršćani slabih njihovo svjedočanstvo. Zato je potrebno poraditi na jedinstvu kršćana kako bi misijska djelatnost bila plodnija.

Svi koji su kršteni uspostavljaju između sebe zajedništvo koje još nije potpuno i savršeno. Zato je potrebna suradnja katolika sa svom kršćanskim braćom u ispunjavanju vjere u Boga, kao i u sudjelovanju u različitim socijalnim i kulturnim akcijama. Ekumenska suradnja i svjedočenje vjere kršćana koji pripadaju različitim kršćanskim zajednicama već je donijelo mnogo ploda. To je od osobite važnosti u današnje vrijeme kad različite sljedbe siju zbrku svojim vrlo aktivnim djelovanjem (usp. RM 50).

Marija i Krist jedini Posrednik (11)

Piše: mr. Mato Miloš, OCD

Jedan jedini je naš Posrednik prema Apostolovim riječima: "Jedan je Bog, jedan je i Posrednik između Boga i ljudi, čovjek Krist Isus, koji dade samog sebe kao otkup mjesto sviju (1Tim 2, 5-6)." Marijina pak materinska uloga prema ljudima nipošto ne potamnjuje niti umanjuje to jedino Kristovo posredništvo. Naprotiv, ona pokazuje njegovu snagu. Nikakav, naime, spasonosni utjecaj Blažene Djevice na ljude ne proizlazi nužno iz naravi same stvari, nego iz dobrohotne Božje odluke. Izvire iz preobilja Kristovih zasluga, temelji se na njegovu posredništvu, od kojega posve ovisi i iz kojega crpe svu snagu. Nikako, pak, ne priječi neposredno sjedinjenje s Kristom, nego ga gaji (LG 60).

Prijedimo na komentar (60 br. LG), koji odgovara na jednu poteškoću koju Sabor želi riješiti, a ta poteškoća glasi: kako uz Isusa može još netko imati spasonosni utjecaj na nas, kad je Krist prema sv. Pavlu naš jedini Posrednik? Na ovo pitanje Sabor odgovara stojeći čvrsto uz Pavlov nauk o jednom posredniku i izlažući pomno narav Marijinog materinskog spasonosnog utjecaja na način koji se ne suprotstavlja jedinstvenom Kristovu posredništvu.

1. Krist je jedini Posrednik

Marijinu materinsku ulogu i njezin spasonosni utjecaj na nas ljude valja shvatiti tako da ni najmanje ne oskrvne smisao gore navedenih Pavlovih riječi. Krist Isus je jedini Posrednik između Boga i ljudi. Što to znači? Posrednik sjedinjuje dvije oprečne stranke. Ode od jedne stranke k drugoj. Kod stranke koja ugrožava zauzima se za ugroženu stranku i radi na pomirenju, donosi ugroženoj stranci oproštenje i mir. Kod ne biblijskih religija umetale su se između čovječanstva i vrhovnih bogova niz podređenih bogova ili duhova koji su služili za posrednike i zagovornike kod vrhovnih božanstava. Starozavjetna Biblija koja navješta vjeru u jednoga Boga, toga ne pozna. No ni tu se Bog ne zatvara u svoju osamu. On ima svoje posrednike u širem smislu, kojima povjerava neko poslanje u narodu, kao Mojsije i proroci. Ti su posrednici pralik onoga posrednika koji će biti stvarno posrednik. To je Isus iz Nazareta. Kao Riječ, Sin Božji, koji je postao čovjekom, on može u isto vrijeme govoriti u ime Boga i ime čovjeka. To je jedinstveni posrednik, Isus, rođeni Posrednik, jer u svome biću ujedinjuje dvije strane: Boga i čovjeka. U njemu je bivstveno prisutan čovjek, čovječanstvo, koje treba izmiriti, i Bog s kojim se čovjek treba pomiriti. Isusovo posredovanje, koje se izvršilo smrću, nije ništa drugo nego samoostvarenje Isusa, posrednika, životno samoostvarenje Isusa, glave čovječanstva. Svojom smrću Isus nije zaslužio neki mir, neko spasenje, kao što posrednik između ljudi donosi ugroženome mir od onoga koji ugrožava. Sam Isus je naš mir, naše spasenje, naša milost. Postići milost, spasenje i mir znači naći se u Isusu Kristu, u kojem je Otac izmirio svijet sa sobom.

Naše je spasenje isto što i naše pripadništvo Isusu. On je glava, a mi smo udovi. Naše je spasenje konstitutivno, a ne moralne naravi. Ono ulazi u našu konstituciju i u Isusovu proširenu konstituciju. Iz toga proizlaze tri stvari:

a) Kad kažemo: Isus nam je zaslužio spasenje, to onda trebamo shvatiti u smislu našeg konkretnog otkupljenja u Isusu Kristu. Isus nam je zaslužio spasenje time što je smrću i uskrsnućem ugradio svoje biće u prostor našega spasenja.

b) Ako je naše spasenje sam uskrsli Krist i ako spasiti se znači biti u Isusu, s njim nadnaravno srasti u jedno Tijelo, onda je jasno da je samo takav posrednik, jer je samo jedan Bogočovjek, koji u svom biću i snagom svoga bića pritjelovljuje sebi ljude i spašava ih.

c) Nema veće ljubavi prema čovjeku nego što je u Isusu Kristu. Srce Bogočovjeka je matično mjesto Božje ljubavi koja predstavlja čovjekovo spasenje. Isus nas ljubi najviše od svih. Po njegovoj ljubavi nas ljubi Otac i sobom izmiruje. Marijina ljubav nije vrhovna Božja ljubav prema nama.

2. Narav Marijine materinske ljubavi

Sabor tvrdi: "Marijina materinska uloga prema ljudima ne potamnjuje niti umanjuje jedino Kristovo posredništvo. Naprotiv, ona pokazuje njegovu snagu." Sabor naglašava činjenicu spojivosti Marijine uloge u jedincatosti Kristova posredništva. Pri tom se izražava da Marijina uloga ne samo ne potamnjuje, nego pokazuje snagu Kristova posredništva. Zašto Marijina materinska uloga prema nama ljudima ne potamnjuje niti umanjuje Kristovo posredništvo? Zato što ga ne mimoilazi, nego teče preko njega. Spasenje je od Boga, od Oca. Pred Ocem je samo jedan posrednik, Isus Krist. Marija nije posrednica neposredno pred Bogom. Ona je samo suradnica svoga Sina jedinog posrednika. Samo u njezinoj suradnji sa Sinom izražava se njezina materinska uloga za nas. Stojeci uz Posrednika, i stojeci za njim, za njegovim djelom, Marija svim svojim bićem čini samo to da Posrednik, čovjek Isus Krist do kraja ostane čovjek, da njegovo posredništvo bude doista izvršeno u ljudskoj naravi, na autentičan ljudski

način. Ne radi se o zasjenjivanju Isusova posredništva, nego o dovođenju na svjetlost ljudskog lica tog posredništva.

Kako Marijina materinska uloga pokazuje snagu Kristova posredništva? Svoju materinsku ulogu prema nama Marija vrši surađujući sa svojim Sinom. Ta se Marijina suradnja sa Sinovim djelom otkupljenja najvidljivije odvila na Kalvariji pod križem, kad je Marija svojom supatnjom bila Isusu u muci ljudski oslonac i tako pomagala Isusu da izvrši svoju žrtvu. Poslije uzašašća Marija također stoji kao nebeska suradnica za njegovim spasiteljskim nakanama i za njih se zalaže, stoji za njegovim zagоворom i njega podržava. Djetotvornost njezinog zalažanja i stajanja za Isusovim otkupiteljskim nakanama pokazuje da su Isusove otkupiteljske nakane djelotvorne. Djetotvornost oslonca pokazuje uspješnost, na djelotvornost i na snagu onoga kojem služi za oslonac kao ljudska pratnja njegovu ljudskom djelovanju.

"Marijin spasonosni utjecaj na ljude ne proizlazi nužno iz naravi same stvari nego iz dobrohotne Božje odluke", kaže Sabor. Marijin spasonosni utjecaj, apsolutno govoriti, nije potreban. Krist je i bez Marije pod križem mogao prikazati žrtvu Ocu za pomirenje svijeta i svoje biće dogotoviti za slanje Duha Svetoga. Suradnja sa Sinom u njegovu životnom djelu za Mariju predstavlja milost, novu milost. Ta je milost bila sadržana u konkretnom Božjem pozivu na bogomaterinstvo i Marija ga je shvatila i svojim "neka mi bude" toj se milosti odazvala zajedno s odazivom na bogomaterinstvo. Marijina spasonosna uloga prema nama je Očev dar, kojim se dopunjaje darivanje Otkupljenja po Mariji. Sabor nastavlja: "Spasonosni utjecaj Blažene Djevice na ljude izvire iz preobilja Kristovih zasluga, temelji se na njegovu posredništvu, od kojega posve ovisi i iz kojega crpe svu snagu." Marija nije mogla surađivati s Isusovom žrtvom na križu bez posvetne milosti nego kao biće u milosti. Budući da ona ima milost Bezgrešne iz predviđenih Kristovih zasluga, njezin spasonosni utjecaj "izvire iz preobilja Kristovih zasluga", "temelji se na njegovu posredništvu i od njega zavisi" i "iz njega crpe svu snagu". Kao što ne smijemo Mariju staviti između Boga i Krista, tako ne smijemo zamišljati da ona posreduje između Krista i nas. Mariji je mjesto uz Krista, uz njegovo posredovanje, kao zemaljskoj suradnici u njegovu posredničkom djelovanju za nas. Njezin spasonosni utjecaj na nas ne smijemo shvatiti tako da se najprije obraćamo njoj kao svojoj najbližoj posrednici, pa onda Kristu, a Krist konačno Bogu. Marijin utjecaj počinje, razvija se i završuje njezinim zalaganjem za Isusovo djelovanje za nas, u čijoj je uskrsnoj egzistenciji nalazimo kao u svome spasenju. Stoga uzrečica "Po Mariji k Isusu" ne znači "po Posrednici k Posredniku", nego znači "s Marijom u Isusa", shvaćeno dinamički, to jest s Marijom uvijek dublje ukorjenjenje u Kristu, uvijek u šire i obilnije sudjelovanje u njegovoj smrti i uskrsnuću.

Piše: dr. Tadej Vojnović, OFM

Rođenje spasitelja

Iz Levijevog plemena

Levitsko porijeklo Mojsija je posebno istaknuto naglašavanjem da ono potječe od oba roditelja i ima svećenički izvor (P). O Mojsijevim roditeljima saznamo tek iz svećeničkog izvora u Izl 6,20. Tu se kaže: "Amram se oženi svojom tetkom Jokebedom, koja mu rodi Arona i Mojsija. Amram je živio sto trideset i sedam godina." Mojsijev otac zvao se Kehat a njegov otac Levi. Tako je s očeve strane zajemčeno Levijevo porijeklo a majčino je Levijevo porijeklo u činjenici da se njegov otac Amram (hebr. "Veliki narod") oženio njegovom tetkom Jokebedom (hebr. "Bog je slavan").

Ova dvostruka identifikacija Mojsijevog porijekla u nesvećeničkoj predaji je vrlo važna. Ona je anticipatorski ključ za oba položaja Mojsijeva i svećeničku narav njegovog vodstva kao i za prvog i najvećeg sakralnog junaka Izraela.

Obitelj

O Mojsijevim roditeljima doznajemo, dakle, istom u 6. glavi, o ocu Amramu i majci Jokebedi. Na prvi pogled stičemo dojam da je Mojsije prvorodenac. Međutim, već u r. 4. a i 7. pisac govori o Mojsijevoj starijoj sestri. Jednako tako iz kasnijeg teksta (gll. 4. i 7.) doznajemo o Mojsijevom bratu Aaronu koji je od njega stariji tri godine. Izvještaj o bratu Aronu dugujemo svećeničkoj aronovskoj predaji koja posebno želi istaći brata Arona.

Pisac nam donosi lirska crtice: zapažanje majke. U izvorniku stoji "i vidje majka da je dobar" (hebr. *ki tob*). Naši prevodioci su se odlučili za "krasan". Nema sumnje da je svakoj majci njezinu dijete najljepše. Ovdje izraz "doobar" ima vjerojatno objektivno značenje tj. da je dijete zdravo, vitalno, da mu ništa ne nedostaje. Upravo to daje majci Jokedi poseban motiv da ga zaštiti od genocida koji je poduzeo faraon. Stoga ga je skrivala u najvećoj tajnosti kao svoje posebno blago. Ova je lijepa idila majke i djeteta trajala tri mjeseca. No više se nije moglo. Dijete je naraslo, postalo odveć bučno tako da je svako skrivanje bilo isključeno. Što učiniti? Hoće li ljubav i domišljatost majke spasti njezino dijete?

Okružen ženskom nježnošću

Žena je simbol nježnosti, pažnje i ljubavi. Svojim smisлом za konkretni život i za detalje ona svuda unosi svoju pažnju, ljubav i osjećaje. U strahoti genocida kojeg je poduzeo egipatski faraon, u surovoj krivočnoj naredbi da je svaki Egipćanin ovlašten i ima dužnost hebrejsko muško dijete baciti u rijeku Nil po kojoj plivaju krokodili, ovo je dijete okruženo ljubavlju i pažnjom ženskih srdaca.

Naš pokojni bibličar p. Celestin Tomicić u svojoj knjizi „Izlazak“ lijepo primjećuje da u retcima 2-9 prepoznajemo pravi dramatski prizor pun nježnosti. Posebno tome pridonosi što u čitavoj sekvenci susrećemo samo žene. Od tih žena tu je prije svega majka. Napravila je plan. Kupila je košaricu od papirusove trske kakva je služila u svagdašnjoj upotrebi. Obljepila je smolom i paklinom da ne propušta vodu i tu je stavila svojega dječaka. Upravo na vodu Nila kuda su se bacali židovski dječaci i gdje će Egipćanima najmanje upasti u oči. Osim toga, košaricu je stavila među trstiku na obali. Ova košarica postaje lađica spaša. Ovdje podsjećam na zanimljivost. Radi se o izrazu za košaricu a to je hebr. *tebah*. Zanimljivo je da je to izraz koji se u Post 6,14 upotrebljava za Nojevu arku koja je spasila njegovu obitelj ("Napravi sebi korabiju" - *tebah*).

Drugo žensko biće je Mojsijeva starija sestra. Ona bdije nad svojim malim bratom i prati njegovu sudbinu. Stoji podalje da ne privuče pažnju. Ona će se ponuditi da djetetu pronađe dojilju što će ustvari biti Mojsijeva majka Jokeda. Dok ne bdije majka, bdije sestra.

Treće ženko biće jest faraonova kći koja sa svojom ženskom pratnjom dolazi na Nil da se okupa. Upravo toga časa košarica s djetetom pod budnim okom sestre dopluta do plaže na kojoj se egipatska princeza spremala okupati. Ugleda košaricu i pošalje sluškinju. Otkriće je nevjerojatno a i razumljivo. Ono otkriva majčinsku ljubav i njezin strah za dijete. Je li to u srcu egipatske princeze bilo presudno da je odlučila sačuvati to dijete za koje nije bilo sumnje da je hebrejsko. Sada stupa na scenu sestra koja se nudi da će pronaći hebrejsko

sku dojilju da doji dijete (dovenje je trajalo oko tri godine). I posljednja na scenu opet stupa majka. Pogledajmo ovaj lanac ženskih srdaca: majka-sestra-princeza-sluškinja-sestra-majka.

Jednom mi je jedan moj poznanik rekao divnu i poučnu poslovicu: "Ljudi veslaju, ali Bog drži kormilo". Uvijek je to tako samo što to uvijek ne vidimo istom jasnoćom. Najmanje to prepoznajemo u sadašnjoj situaciji a najviše u osvrtima, kad pogledamo unatrag. Tada prepoznajemo kako je Bog vodio naš život i u časovima kada to nismo razumjeli. Sve to prepoznajemo na životnom putu ovoga djeteta koje će imati veliko poslanje: osloboditi i izvesti svoj narod iz ropstva.

Posinjenje

Kad je nešto lijepo onda vrijeme kratko traje i čini nam se da se sve brzo završava. Tako je i idila majke, koja je ponovno dobila svoje dijete da ga doji, vrlo brzo prošlo. Tri godine su prošle kao ništa. Došlo je vrijeme rastanka. Dijete je trebalo donijeti na faraonov dvor. Rastanak je bolan. Zamislimo žrtvu majke koja da bi svojem djetetu spasila život na neki ga se način odriče.

Princeza je posinila malo dijete koje je našla. Dala mu je ime Mojsije kako nas izvještava pisac, što bi značilo "Iz vode sam ga izvadila". No o imenu kasnije. Mali je Mojsije sada princ na faraonovu dvor. Od dobiva sve ono što pripada kraljevskom djetetu: briga, darovi, pažnja, odgoj i izobrazba. On je zaštićeno i povlašćeno dijete. Ne priprema li ga Bog tako za njegovo poslanje?

Ime Mojsije

Različita su mišljenja o značenju imena Mojsije. Pisac hebrejskog teksta želi Mojsijevi imenom povezati s faraonovim kćeri koja mu nadjeva ime "Mojsije" i tumači ga: "jer sam ga iz vode izvadila". Međutim, činjenica je da su mnogi faraoni imali u svojem imenu nastavak "-mosis". Korijen tog nastavka treba potražiti u egipatskom glagolu 'msi' što znači roditi. Izraz mosis znači sin. Tako imamo *Ptah-mosis* (sin boga Ptah), *Tut-mosis* (sin boga Tut), *Ra-mses* (sin boga Ra). Možda je ispred Mojsijevog imena stajalo božanstvo Nila koje je kasnije izostavljeno kao pogansko i idolopokloničko ili pak jer ih je podsjećalo na egipatsko ropstvo.

(U sljedećem broju: Princ bježi)

Uređuje: Katarina Čeliković

ŽRTVA O ŠUTNJI

*Galama ne čini nikakvo dobro
Dobro ne čini nikakvu galamu.*

Ljudi vole nekome učiniti dobro, posebno ako se to vidi.

Odrasli to jako vole. Ali, ako nitko ne vidi da smo nekomu učinili dobro, ima li to neku vrijednost? Znam da vi znate odgovor i da biste svi rekli DA! Naravno da mi ljudima oko sebe pomažemo jer želimo biti dobri, jer nas tako uči Bog i Božji glas u nama.

Korizma nas zato i "kori" da budemo malo tiši kada nekomu pomognemo. Jer, dobro djelo Bog vidi. I to što smo dobro učinili najčešće je sasvim normalan potez. Međutim, nama bude krivo ako nekomu pomognemo a on nam i ne zahvali. Volimo da se primijeti to što smo bili dobri.

E, tu je vrijeme korizme dragocjeno. Sada sebe pretvaramo u Božje oruđe! Mi sada želimo činiti svima oko sebe neke dobre "stvari" i ne očekujemo zahvalnost ili da se o tome priča.

Ako nam se ipak "galami", onda to neka bude: o drugima samo dobro. Možda ćemo biti malo čudni, ali taj koji dobro priča o drugima dobro se i sam osjeća. Pokušajte i vi ovo činiti!

Krećem jako ozbiljno u korizmenu vježbu. Budite sa mnom i pišite mi o svojim iskustvima.

Vaša Zvončica

CVJETIĆI SVETOG FRANJE

Sveti Franjo i prostodušni čovjek

"Legenda Maior" svetog Bonaventure (I,1) govori nam o nekom prostodušnom čovjeku iz Asiza koji je, još dok je Franjo bio dječak, običavao pred njim prostirati svoj kaput po zemlji. U dijelu "Speculum Vitae Beati Francisi" također susrećemo tu osobu.

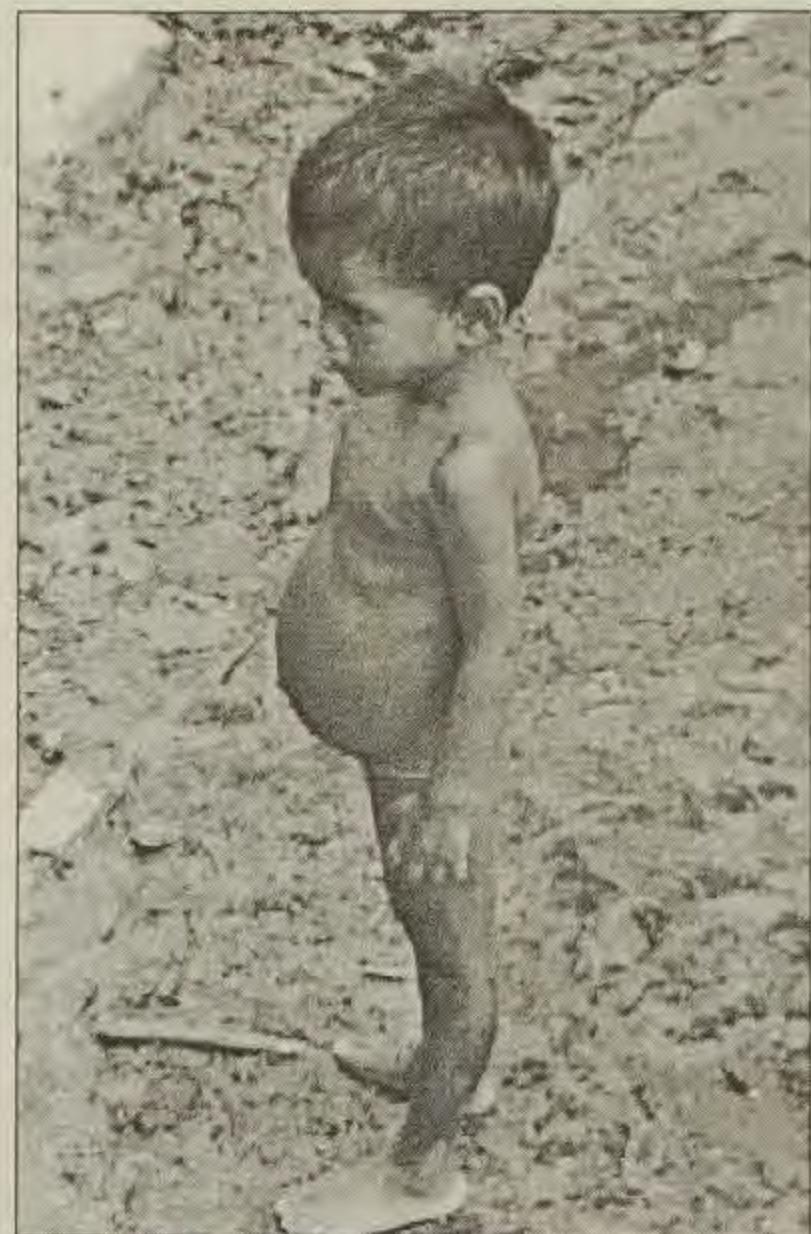
Kad je sveti Franjo, na povratku iz Rima gdje je učinio mnoga čuda, došao nadomak Asiza, mnogi ljudi su se pitali je li moguće da je to onaj isti mladić kojega su ne tako davno nazivali "cvjetom asiške mladosti". Sada im je izgledao tako jadno i izmučeno. Bio se potpuno promijenio. A prostodušni čovjek, koji je običavao prostirati svoj kaput pred Franju, rekao im je: "Pred malo vremena rekao sam vam da će on vrlo brzo početi činiti velika djela. Sada je tek počeo; još će te se vi nagledati djela većih od onih koje sada gledate, a koja će Gospodin Isus Krist činiti po njemu. Ovo što sada vidite samo su ljudske stvari; pričekajte, pa ćete vidjeti i one duhovne. Tada ćete vidjeti čuda za kakva dosad niste ni čuli, vidjet ćete bljeskove svjetla koji će dolaziti iz njega i svi ćemo pasti ničice."

Priredio: S. Bašić

LJUBAV

*Odrasli kažu ljubav je teška
Ja im kažem to je greška
Uvijek ću misliti da nije tako
Jer ja volim vrlo lako!
Koku što jaje daje
Psića što glasno laje
Cvijet u travi,
Zvrk na jednoj glavi,
Baku sa štapom
Djeda s kapom,
Eto, tako je voljeti lako!*

"Mogli bi se zapitati: Koga mogu voljeti i služiti mu? Gdje je lice kojemu se mogu moliti? Odgovor je jednostavan: onaj koji je gladan, onaj koji je gol, onaj koji je usamljen, onaj koji je neželen moj je brat i moja sestra. Ako nemamo mir, to je zato što smo zaboravili da pripadamo jedni drugima."

Majka Tereza

POST

Ovo je post koji mi je po volji, riječ je Jahve Gospoda:

"Podijeliti kruh svoj s gladnima, uvesti pod krov svoj beskućnike, odjenuti onog koga vidiš gola i ne kriti se od onog tko je tvoje krvi. Tad će sinut' poput zore tvoja svjetlost, i zdravlje će tvoje brzo procvasti. Pred tobom će ići tvoja pravda, a Slava Gospodnja bit će ti zalaznicom. Vikneš li, Gospodin će ti odgovorit, kad zavapiš, reći će: Evo me!"

KORIZMA UPOZORAVA !

R a z m i s l i

Još uvijek misliš da imaš previše briga...?

**Pogledaj oko sebe i budi zahvalan (zahvalna) za sve što imaš.
Sretni smo; imamo puno više nego što nam je potrebno
kako bismo bili sretni.**

Prestanimo se žaliti i pomognimo drugima!

KORIZMA ILI ČETRDESETNICA

Korizma, lat. quadragesima, četrdesetnica je razdoblje od četrdeset dana prije Uskrsa u kojima se pripremamo za pashalni misterij.

Počinje na Čistu srijedu ili Pepelnici i traje do Velikog četvrtka.

Liturgijska boja je ljubičasta.

U korizmi se ne ukrašavaju oltari i crkva, ne sviraju orgulje i druga glazbala, ako nije nužno. Ispušta se aleluja i Slava.

Ovo možeš učiniti

Nasmiješi se i pokloni osmijeh onome koji ga nikad nije imao!
Uzmi zraku sunca i pusti je da leti tamo gdje kraljuje noć!
Uzmi suzu i ispusti je na lice onog koji nikada nije plakao!
Uzmi hrabrost i stavi je u dušu onoga koji se ne zna boriti!
Otkrij život i ispričaj ga onome tko ga ne razumije!
Uzmi nadu i živi u njezinu svjetlu!
Uzmi dobrotu i pokloni je onome koji ne zna poklanjati!
Otkrij ljubav i nastoj da je svijet upozna!

Zapis iz Sonte

Prid Poklade

Ala smo se znali izbanciti za Poklade. Ludilo je počimalo još od sramotnoga ponedjeljka, ubojnoga utorka, vrtičeve sride, debelog četvrtka, mišjega petka i poklopite subote.

Na vrtičevu srđu žene nikako nisu bile prest, niti štогода drugoga radit što se okreće. Jel, ako se to tako radi oće bolit glava.

Mi dica smo se najviše radovali debelom četvrtku. Taj dan bi se valjalo devet put madžarit. Moj stari bi na po

dvora naložio veliku vatru. Za svu čejljad u kuće bi napravio po jedan ražanj. A bilo nas je fala Bogu! Cilu polu slanine bi dono iz vojata. Ko da ga danas gledam kako višto riže komate, sitno sicka i nabada na ražnjeve. Majka bi izrizala veliki kruv, odjutros, friško ispečen. A onda smo na žari madžarili slaninu i kapali po kruvu. Mast bi merisala i sve se sljivala po ruka do lakata. Tako je bilo slatko da ni bolesnik nije mogo odolit! A istom crni luk na kraju ražnja pečen! Kaki je taj bijo fin! Što rekla moja mater: "Od silne sladosti sve nemož jist!" Pa još pečeni kompira u pepeli! Malo bi još to i popaprili. Posli

toga čaša vina od crne jel bile tele bi se dobro škaljala nuz grlo. Na debeli četvrtak smo i mi dica dobili prija jila malo raskije a potli jila po čase vina. Da budemo zdravi i rumeni.

Ako je u kuće bilo još dosta masti od svinjokolje peklo se kolačića. Pa još i paprikaša od suvoga mesa. Posli tako dobrogog jila dica bi se veselo šplijala, jel na Medanu, jel u Jamača, jel u Jame Amstove. Matora čeljad bi isla jedni kod drugi na divan. Mladež na čošove igrat i pivat. Po cilomu selu su se čule muzike, jel, prdaljice. Puno se cokula izarčilo ti dana, od silnoga igranja.

Ruža Silađev

Uredio: PeTaR

PRIPREME ZA KORIZMU**HODIMO
DO LJUBAVI...**

"U molitvi ustrajte, bđite u njoj u zahvaljivanju!" (Kološanima 4,2)

Vrijeme u koje ulazimo je milosno vrijeme! Vrijeme je to naše izgradnje, vrijeme kršćanske zrelosti - KORIZMA!

Sv. Pavao u poslanici Hebrejima 6,7-8 napominje: "Jer zemlja koja se napije kiše što na nju često pada i rađa raslinjem korisnim onima za koje se i obrađuje, prima blagoslov od Boga; ona pak koja donosi trnje i drač odbačena je, blizu prokletstvu a svršetak joj je: U oganj!" Radimo na tome da budemo zemlja koja rađa raslinjem korisnim, da primimo obilje Božjeg blagoslova! To se ostvaruje vršeći jednostavnu zapovijed: Ljubiti SVE! Naša jedina "ulaznica" za nebo bit će ljubav. Nemojmo gubiti dragocjeno vrijeme, već počnimo ljubiti! A najbolje vrijeme za "učenje" ljubavi jest KORIZMA!!! Vrijeme u kojem se sve iznova rađa u nama - počinje odricanjem koje nikom nije lako, međutim Bog vidi našu spremnost i odgovara milostima! Zato se i kaže da je ovo vrijeme milosno... Ustrajmo na tom putu i sigurno nećemo zažaliti što smo se odlučili za jednostavnost i odricanje!!!

Gdje nedostaje ljubavi tu je i manjak dobra, tu počinju ratovi i zlo tu dobiva plodno tlo. Ako pažljivo pročitamo Pavlov "Hvalospjev ljubavi" (1 Kor 13), bit će nam jasna i poznata rečenica sv. Augustina: Ljubi i čini što hoćeš! Sveci su to dobro znali i postali su to što jesu zato što su ljubili.

Ta zato i Sv. Pavao kaže: "Čeznite za višim darima, a evo vam puta najizvrsnijeg" (1 Kor 12,31) I evo ga... tu je pred nama, prihvatimo ga da stignemo do Ljubavi!!!

PeTaR

NA TRIBINI MLADIH**Kako prebroditi kušnju**

Prva ovogodišnja tribina mladih, održana 21. siječnja u Katoličkom krugu, imala je zanimljivu temu pod nazivom "Kako prebroditi kušnju". O temi je vrlo lijepo i iskustveno govorio mons. Marko Forgić te već na početku dopunio temu - Kao se uhvatiti u koštač s kušnjama.

Predavač je pojasnio razliku između dva slična pojma: KUŠNJE i NAPASTI. Kušnja je pozitivna i dolazi od Boga, nikada na štetu ili zlo, daje milost, snagu Božju. Kušnja može biti bolest, žalost, promašaj... Bog iskušava čovjeka da vidi kakav je iznutra, u srcu. A napast rađa smrt, poziva na grejeh.

Govoreći o kušnji u Starom i Novom zavjetu, mons. Forgić je podsjetio kako Bog kuša Abrahama i njegovu ženu Saru, a zatim i Izabrani narod. Iako se Abraham na Boga ljunio, svađao se s njim i prepričao, uvijek ga je poslušao! On je pravotac naše vjere, jer i sam imao čvrstu, jaku i nepokolebljivu vjeru.

obavijesti**TRIBINA MLADIH**

Katolički krug, 18. 02. 2007.
u 19 sati

Tema: Kršćanstvo - nekad i sad
Predavač: mons. Stjepan Beretić

MISA ZA MLADE

2. 03. 2007. u subotičkoj katedrali Sv. Terezije Avilske
Nakana: Savjesnost mladih kršćana

Što sam Ti ja, Gospodine

Što sam Ti ja, Gospodine?

Malena kap koja želi

utažiti žed pustinje;

Pramen vatre koji želi

ugrijati ledeno stijenje;

Kamenčić pjeska koji želi

postati plodno tlo.

Što sam Ti ja, Gospodine?

Mucaj na usnama koji želi

pjevati pjesmu slave;

Neispričana priča koja uvijek

započinje od početka

a nikada ne stiže do kraja.

Što sam Ti ja, Gospodine?

Dijete

koje s takvom pomnjiču stvaraš
da za njeg umireš na križu.

Ne razumijem, Gospodine,

ne shvaćam tu Ljubav

kojom me neprestano

zadivljuješ!

Lili

U Novom zavjetu susrećemo primjer Isusove kušnje u pustinji koji nam pokazuje i suvremenu kušnju Crkve. Važno se podsjetiti da su prvi kršćani bili u mnogo većim kušnjama nego mi danas, u njihovo vrijeme to je bilo pitanje života i smrti.

Kušnje mogu biti duhovne, tjelesne, intelektualne, psihičke... Na bolesniku se pokazuje Božja ljubav. S kušnjom se treba suočiti, ne možeš ju preskočiti ili zaobići; ako se s njom boriš, ostat će ti za cijeli život. Onda dolazi napast koja je od đavla. Ne smijemo očajavati niti biti razočarani jer je napast sotonino djelo a Bog nam daje snagu da pobijedimo.

Ne smijemo Boga iskušavati ili izazivati. Budimo veseli, nasmijani, druželjubivi, prijateljski raspoloženi! Bog nije stvorio smeće kad je stvorio divna bića koja se zovu - ČOVJEK!

Nikolina Bačić

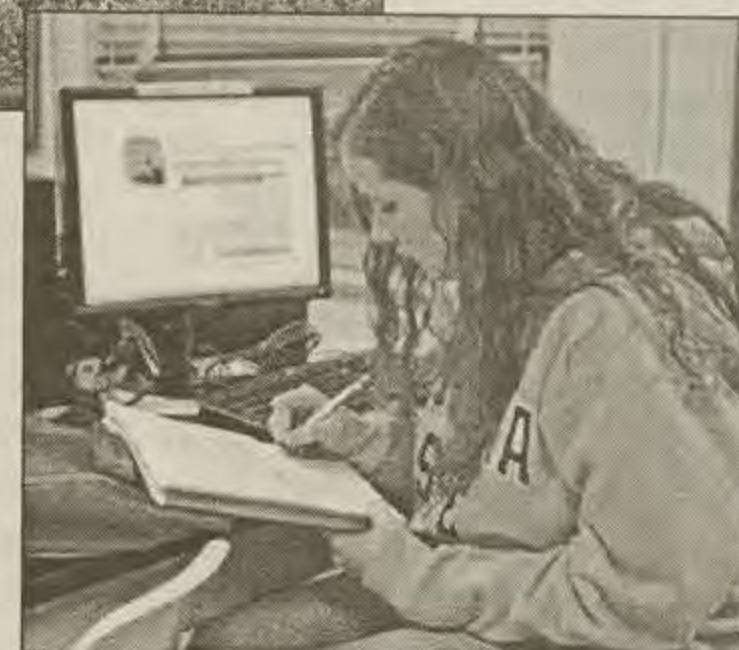
ZA STUDENTE I MATURANTE

Vjera u sebe i Boga

Uh opet za ispit moram "spremati" knjigu od 300 strana, dokle više latinski nazivi, uh koliko nabranja, ništa ne razumjem...! Nakon toga sebi obično postavljamo pitanje: Kako će ja to naučiti? Na ovo pitanje uvijek sebi moramo odgovarati: ja to hoću naučiti, mogu i želim!!! Naravno, sve to uz Božju pomoć! Treba vjerovati u sebe i u svoj uspjeh. Svaki dan treba zamoliti Boga da nam udijeli snage i volje za učenje i rad. Sve što radimo, pa čak i kad učimo, moramo raditi na Božju slavu. Moramo se truditi biti što bolji

u svom pozivu, jer tebe je Bog odabrao da studiraš baš na tom fakultetu, baš taj smjer! On nama ne bi dao zadaču koju ne možemo uraditi. Pred svakog je postavio cilj koji može dostići, ali naravno od nas zavisi koliko ćemo se mi boriti da bismo došli do njega. Put do os-

tvarenja cilja je trnovit, nije lagan, ali moramo biti svjesni da je svaki dan na tom putu Bog uz nas. Zato, studenti, budite ustrajni u ostvarivanju vaše zadaće. Nemojte previše brinuti hoćete li imati sreću na ispitu i hoćete li ga položiti. Dajte sve od sebe da naučite, a Bog će vas rasvjetliti svojom mudrošću. Prije polaska na ispit preporučam vam sljedeću molitvu:

MOLITVA SV. ANTI ZA USPJEH NA ISPITIMA

Veliki čudotvorče, sveti Ante Padovanski, prije nego podem na ispit koji moram polagati bacam se pred tvoje noge, i molim te da mi pomogneš svojim rasvjetljenjem i svojom mudrošću, da se ne bih smeo i izgubio, nego da uspijem dati ispravne odgovore na ispitu, te tako dokažem zahvalnost svojim roditeljima i profesorima koji su za mene i moje dobro učinili bezbrojne žrtve. Čuj me, sveti Ante, i uslišaj moju molitvu koju sjedinjujem s molitvom tvojih siromaha. Obećajem ti da će biti revniji u svetoj službi Božjoj, i da će, nastavljujući učenje, nastojati vršiti svoje dužnosti prema Bogu i prema bližnjemu. Amen!

Oče naš, Zdravo Marijo, Slava Ocu.

(BISERJE SV. ANTE - MOLITVENIK - sa svim pobožnostima sv. Anti i najpotrebnijim običnim pobožnostima, Sarajevo, 1966.)

Na kraju svima želim puno uspjeha na ispitima (naravno i maturantima na prijemnim ispitima) i da svi sretno prispijete na CILJ!

Marijana B.

SEBIČNOST protiv PATNJE PATNJA protiv SEBIČNOSTI

Da li ste nekad bili "zaraženi" sebičnošću? Danas je mnogi lako "pokupe"... A simptomi su narcizam, egoizam i slavljenje samoga sebe.

Ljudi su danas od strane medija i reklama savjetovani da žive "samo za sebe" i da se klanjaju oltaru skupih odijela i kuća i laka osjećaja. Ali kad nas pritisnu životne poteškoće, odjedanput se taj oltar počinje rušiti.

Kada dođu teška vremena - kada ljudi dobiju loše vijesti od doktora ili

netko koga vole umre - sav optimizam koji im je pružen odjedanput nestaje... skoro da ih možete čuti kako govore: "ali patnja ne bi trebala biti dio mojeg života"

Isus nije bio motiviran sebičnošću. Prihvatio je patnje kao Božji savršen plan. Pogledajte sklad koji možete naći u Bibliji o njegovoj volji za patnjom radi NAS (usp. Mt 16,21; Mk 9,12; Lk 24,26; Dj 26,23).

Isus je patio i umro, ali je USKRS-NUO! Trećeg jutra nakon smrti je bilo radosti.

MUKA JE IMALA SVOJ CILJ I SMISAO!

Sebičnost ne razumije ovu realnost. Ona uči lude da rade sve moguće

- emocionalno, mentalno, psihički - da stave patnju u stranu i da traže samo lično zadovoljstvo. U Božjim planovima se nalaze i moje i tvoje patnje.

Petar je osjetio veliku patnju zbog zatajenja kad je vidio Isusa kako pati i napisao je:

"Zbog toga se radujte, makar se sada možda trebalo malo i žalostiti zbog različitih kušnja: da prokušanost vaše vjere - dragocjenija od propadljivog zlata, koje se ipak u vatri kuša - stekne hvalu, slavu i čast o Objavljenju Isusa Krista." (1 Pt 1,6-7)

Zašto izdržavati patnje? Sve je to zbog vjere. Vjere koju Bog umnaža u nama. Zdravu, poniznu i snažnu vjeru koja je lijek protiv infekcije sebičnosti!

Tom Felten

Bog mi je svjetlost u tami

Ivan Ušumović trenutačno pohađa srednju Tehničku školu u Subotici (smjer: elektrotehničar računala). Od malih nogu interesirao se za elektroniku ili ono što je bilo vezano za tehniku. Tako je ostalo sve do danas, kada također voli raditi s računalima i ostalom tehničkom opremom. Osim toga, Ivan voli kuhati, uživa u pravljenju kolača ili bilo kojeg drugoga jela. On također gaji ljubav i prema poeziji te u slobodno vrijeme ili kada ima posebnu inspiraciju napiše pokoju pjesmu. U obitelji ih ima petero, uz divne roditelje Ivan ima i mlađega brata i sestru. Što se tiče kućnih ljubimaca ima dva psa, Mazu i Lolicu. U društvu ga prepoznaju po tome što je odlučan i uvijek stoji iza onoga što kaže. Voli pomoći svakomu koliko može.

ZVONIK: Kada i gdje si počeo ići u crkvu?

□ IVAN: Ako ćemo ići od samih početaka, u crkvu sam počeo ići još kao beba, budući da su me roditelji redovito vodili sa sobom. Kasnije, kako sam odrastao, nastavio sam ići i sam ali i s obitelji. Pripadam župi Marija Majka Crkve.

ZVONIK: Da li su ti prije pričali o Crkvi i svecima?

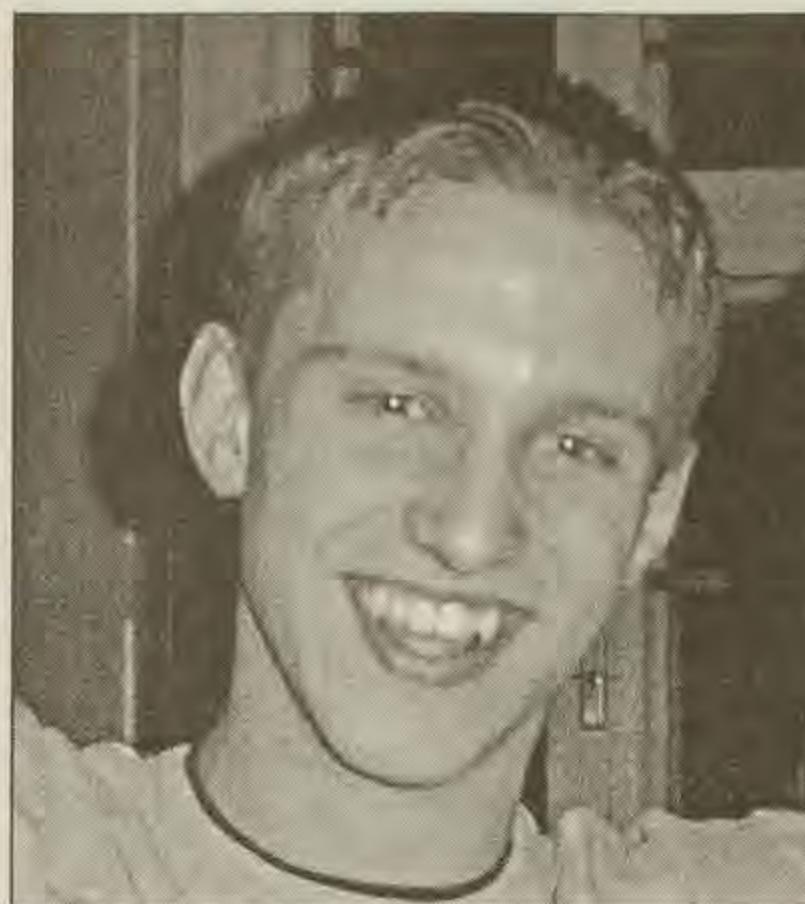
□ IVAN: Naravno! O tome su mi pričali roditelji koji su me ujedno i naučili moliti. Oni imaju veliku ulogu u mom kršćanskem odgoju. Pričali su mi i majka i dida, od kojih sam isto tako puno naučio.

ZVONIK: Što te je onda oduševljavalo? *Da li to i dan danas ima svoj učinak i da li je to nešto u tebi ostalo ili možda pored toga postoji još nešto novo?*

□ IVAN: Oduševljavale su me priče iz Isusova života koje govore o tomu kako se istina uvijek isplati, kako treba biti pošten i kako je velika ljubav Gospodinova. To su priče koje nisu zastarjele i koje i sada znače puno i imaju svoj učinak. Pored njih su također i nove priče koje sam čuo na brojnim predavanjima. Omiljena priča mi je o izgubljenom sinu i mislim da iz te priče puno toga možemo naučiti.

ZVONIK: Zbog čega ideš u crkvu?

□ IVAN: U crkvu idem radi susreta s Bogom kako bih ga slavio svojim glasom i kako bih ga osjetio i doživio pod prilikama kruha. Još jedan razlog jesu propovijedi. Svaki put čujem nešto novo i poučno. Prije nekoliko godina mi se urezala u pamćenje jedna propovijed u kojoj je bilo riječi o odnosu zemaljskoga i vječnog života. U propovijedi je bila spomenuta jedna prispevoda, a govorila je o životu bogate operne pjevačice i njene siromašne

služavke. Jednoga dana, služavka se razboljela i umrla, a ubrzo nakon nje je umrla i pjevačica. Sv. Petar je primio pjevačicu u raj i krenuo je voditi ka njenom kući u kojoj će provesti svoj vječni život. Na putu ka kući prošla je pored služavkine palače koja je izgledala kao da je iz bajke, a ispred palače se nalazio predivni vrt i u njemu je vidjela svoju služavku kako uživa u toj ljepoti. U sebi je tada pomislila da ako njena služavka koja je toliko siromašnija od nje ima takvu palaču, da nju čekaju najljepši dvori kakvi se ni zamisliti ne mogu. U takvom njenom razmišljanju prekine ju sv. Petar koji joj reče: "Stigli smo!" Ona začuđeno upita: "A gdje smo to stigli?" Na toj joj sv. Petar odgovori da su stigli u njenu kuću. Ispred nje se nalazila mala kućica sa poderanim krovom u kojoj si se jedva mogao sakriti od kiše. Tada je pjevačica upitala sv. Petra kako je to moguće da ona može stanovati u ovakvoj trošnoj kućici, a njena služavka u prostranoj i prelijepoj palači? Sv. Petar je upitao pjevačicu što je ona radila za vrijeme svojega života osim što je svojim glasom neke ljude učinila sretnima? Ona na to pitanje ostade bez odgovora, a sv. Petar nastavi. Rekao joj je koliko je njena služavka patila, trpjela i radila za nju i da je zbog toga sada nagrađena u vječnom životu. Svećenik nam je na tu prispolobu rekao da je svako naše dobro djelo materijal kojim gradimo svoju kuću u raju i trebamo se truditi da taj materijal bude što kvalitetniji. Ta propovijed mi se jako sviđala i mislim da bi svi trebali razmisliti o tome.

ZVONIK: U kojim oblastima se angažiraš?

□ IVAN: Angažiram se mnogim oblastima, u nekim direktno a u drugima indirektno. Aktivni sam član Odbora tribine mladih u kojem pored ostalog imam ulogu blagajnika i zadužen sam za čuvanje Knjige dojmova. Biti član tog Odbora je

vrlo zanimljivo ali i odgovorno, jer mi odlučujemo tko će biti predavač i koje teme će biti razmatrane na tribini. Aktivan sam na župi u crkvenom zboru, koji vremenom postaj sve bolji. Bio sam i jedan od organizatora dočeka Nove godine na župi. Za ovo naše angažiranje smo dobili pohvale od našeg župnika mons. Andrije Kopilovića.

ZVONIK: Pored angažiranja u Crkvi, čime se još baviš?

□ IVAN: Na nagovor prijateljice postao sam članom komornoga zbara "Collegium Musicum Catholicum" i to mi se jako svidjelo. Moj glas je bas 1, tj. vrlo duboki muški glas. Nedavno sam se uključio u grupu "Proroci". U slobodno vrijeme se bavim pisanjem poezije. Preko pjesmama mogu oblikovati svoja osjećanja, bila ona vesela i vedra, ili pak tmurna i tužna.

ZVONIK: Stav kojeg se držiš, zašto, od kada?

□ IVAN: U jednoj od svojih pjesama sam naveo svoj stav koji mi je vrlo bitan u životu. On glasi ovako: "Budi uvik svoj i brini o sebi, zapamti samo jedno: Ponašaj se prema drugima onako kako želiš da se oni ponašaju prema tebi!" Često mi ga je mama ponavljala kad me je u djetinjstvu usmjeravala kako se ponašati u određenim situacijama, a sa svojim životnim iskustvom shvatio sam da bi to tako uvijek trebalo biti.

ZVONIK: Da li je on glavni i jedini vodič ili imaš još nekih važnih manje bitnih stavova na koje se oslanjaš u "škakljivim" situacijama?

□ IVAN: Pored toga imam još nekoliko pametnih misli što je netko jednom rekao:

- "Što god radio u životu, radi sa ljubavlju i nećeš pogriješiti!"

- "Ne sudi da ti ne bi bilo suđeno."

ZVONIK: Kakvu ulogu ima Bog u tvojem životu?

□ IVAN: Bog u mojoj životu predstavlja svjetlost u tami koja me usmjerava u svim mojim životnim putovima koji su često puta krivudavi. No, i onda je tu Bog koji me nježno vrati na pravi put i ohrabri za daljnju borbu.

ZVONIK: Za kakvog se vjernika smatraš?

□ IVAN: Koliko god se trudim, uvjek može biti vjerojatno i bolje, ali sve u svemu mislim da je moja vjera čvrsta i ne vjerujem da ju nešto može pokolebiti.

ZVONIK: Što želiš postići u budućnosti?

□ IVAN: Prvo planiram završiti fakultet, a što će dalje biti ne znam, jer čudni su putovi Gospodnjii!

Razgovarala: Danijela Nuspl

Uređuje: obitelj Huska

Ili jesi ili nisi ... kršćanin/kršćanka

Dragi čitatelji! Iskreno kažem - bez Njega, živoga Boga, ne bih ni mogla, ni htjela živjeti. Svijet koji sam vidjela, ljudi koje sam upoznala i istine spoznala, dokazuju mi da je čovjek 20. stoljeća smrtno ranjen u svojoj biti, jer je Boga-Ljubav okrivio za ljudsku patnju i skupa s njom je tjera iz svog života. Boli me čovjekova bol koju živi jer bira - smrt. Kako li će preživjeti novo, još teže stoljeće bez Boga? Kad sam se kao mlada djevojka, dobro odgojena katolkinja, obratila, shvatila sam jedno: ili jesam ili nisam kršćanka. Mogu birati život ili smrt. Časi borbe nisu lagani i uvijek se vraćaju, ali Bog mi je kad sam mu rekla "DA!" dao plan, nacrt, misiju. Nešto od mene želi, a ja mu neću reći ne. I, život biram! Nešto me tjera da ga branim, da se borim za malene, za svako nerođeno dijete. Način još tražim, ali bar poznajem Put... Nisam ga dostojna, znam. Ali, ne odustajem. *vh*

Aktualno KOLIKO KOŠTA ŠKOLOVANJE?

Ako ste roditelj u Republici Hrvatskoj, a vjerojatno i šire, i ako vam dijete ide u osnovnu školu, zasigurno ste se susreli s fenomenom kojeg ćemo sada opisati. Dođe dijete iz škole i prije negoli vam kaže "Dobar dan" gura vam neki papirić pred oči, vi uzmete listić na kojem piše da se nudi neki dodatni priručnik iz nekog od predmeta, koji doduše nije obvezan, no ako ga želite kupiti za svoje dijete da zaokružite "DA" i pošaljete po djetetu 40 kuna. Ako se ne odlučite kupiti taj dodatni priručnik (časopis ili nešto treće) da zaokužite "NE" i ispod toga se potpišete.

I sad ste na blagim mukama. To nije jedini listić koji ste dobili u toj godini od svojeg djeteta. Je li taj priručnik baš koristan za vaše dijete ili nije? Je li to nešto što ni ono samo neće ni pogledati, a kamoli preko njega dodatno vježbati taj predmet? Je li to još jedna beskorisna stvar zbog koje ćete baciti 40 kuna? A "četrdeset po četrdeset" i nakupi se toga... No, vaše vas dijete gleda i "navija", a vi mislite: Ako mu ne kupim, a svi drugi svojoj djeci kupe, kako će se osjećati kad bude jedini koji će pognute glave vratiti listić sa zaokruženim "NE"? Pa si još mislite, nakon što ste već po treći puta u situaciji da svoje dijete šaljete u školu s odgovorom "NE", kako će na vas početi gledati učitelj/ica? Hoće li o vama misliti da ništa ne želite za svoje dijete, da ste socijalni slučaj? Hoće li i vaše dijete početi promatrati kao dijete "drugoga reda"? Ma, naravno, možda je učitelj/ica daleko iznad toga da po vašoj kupovnoj moći ocjenjuje dijete, ali "crv"

vam ipak ne da mira... Hajde, kupit ću mu još i to, valjda je to zadnje u ovoj školskoj godini...

Ili ste roditelj koji je toliko zauzet svojim brigama, pa će vam i sam razgovor s djetetom biti nepotreban napor, izvadit ćete novčanik i dati mu 50 kuna (jer nemate sitnije), pa mu još dodati da onih 10 zadrži... samo da se riješite rasprave za koju sada nemate "živaca"... A dijete će biti sretno (zbog onih 10 kuna!).

Ili ste roditelj sa stavom, pa ćete sat vremena provesti u razgovoru s djetetom, testirajući njega samog je li siguran da mu taj priručnik baš toliko treba ili je i sam svjestan da ga neće ni pogledati... a ako misli da ga manje volite što ga odgovarate od te školske kupovine ponudite mu da umjesto toga za tih 40 kuna zajednički dogovorite neku njemu korisniju "investiciju"... I dijete će ipak biti zadovoljno, pa možda i neće spuštene glave vraćati listić "NE", nego će se još pohvaliti prijateljima da je on umjesto toga dobio nedjeljni obiteljski izlet u Trakoščan, uz očevo obećanje da će na livadi odigrati i nogomet na "dva mala", pa je to sigurno i više nego tih 40 kuna...

Ili ste roditelj koji jednostavno mora odlučiti između 40 kuna za taj promašeni izdatak i 40 kuna za najelementarniji odlazak u dućan toga dana...

Suočena s ovakvim primjerima na koje se tuže roditelji u Hrvatskoj, Udruga Glas roditelja za djecu (GROZD) provodi u školskoj godini 2006/07. akciju "STOP TRGOVINI PREKO DJECE U ŠKOLAMA". Cilj je dobiti jasniju sliku što se sve djeci u

školama nudi kao dodatni sadržaj i koliko to košta. Koliko je od toga sadržaja zaista korisno (jer itekako ima korisnih dodatnih stvari), ali i koliko je toga jednostavno beskorisno, pa možda čak i štetno. Nakon jasnijeg uvida u ponude kojima se zasipaju djeca, a koje na kraju dolaze do roditelja, cilj je ponuditi i određena rješenja. Kao prvo rješenje, odnosno imperativ, nameće se već i sam model komunikacije između škole i roditelja. Naime, dijete ne smije biti hodajući "reklamni sendvič", dijete ne smije biti poštanski reklamni sandučić... Preko djeteta ne smije dolaziti ponuda koja je već njemu samome "otvorena" u razredu. Dijete ne smije nositi poruku roditeljima u svojoj torbi za koju već i sam zna što sadrži pa je motivirano da ponuđeno dobije. Preko djeteta se ne smije vršiti, reklamnim trikovima, iscrpljivanje džepova njihovih roditelja. Preko djeteta se, na kraju, ne smije stvarati i rivalstvo, nejednakost, zbog svijesti da njemu njegovi roditelji ne kupuju ono što drugoj djeci kupuju njihovi. Sve dodatne ponude u školi trebaju biti kanalizirane izravnom komunikacijom škole s roditeljima, a ne preko djeteta-posrednika. Uostalom, treba uspostaviti i određene kriterije što se u školi može ponuditi kao dodatni sadržaj, a što ne. Treba postojati razina kvalitete i drugih elemenata koji utječu na ne/mogućnost da nešto dođe u dječje ruke preko škole.

(Ivica Relković, dopredsjednik udruge GROZD - Glas roditelja za djecu)

Uređuje i piše:
dr. Marinko Stantić

Djelovanje opijata (2)

Znaci fizičke ovisnosti nakon prekida užimanja droge javljaju se kao primarni apstinencijski sindrom koji traje 7 dana ili dulje, nakon čega slijedi kronični, sekundarni sindrom koji traje oko 6 mjeseci. Težina apstinencijske krize proporcionalna je dnevnom unosu droge, a obratno je proporcionalna duljini djelovanja droge. Težina apstinencijske krize mogla bi se usporediti s nešto težim slučajem gripe, a obilježena je hiperaktivnošću središnjeg i autonomnog živčanog sustava.

U prvih 8 do 12 sati nakon zadnje doze javlja se pojačano znojenje, lakrimacija, rinoreja i nesamicna. Nakon 48 do 72 sata javlja se proširenje zjenica, gubitak apetita, nemir, iritabilnost i tremor. Zatim se javljaju abdominalni grčevi, mučnina, povraćanje i proljevi što može uzrokovati pad tjelesne težine, dehidraciju, ketozu i poremećaj acidobazne ravnoteže. Javlju se bolovi u mišićima i kostima uz povremena razdoblja piloerekcije i izmjene osjećaja prekomjerne temperaturе ili hladnoće. Povećava se krvni tlak, frekvencija pulsa i disanja, tjelesna temperatura i dijametar pupila. Vrlo rijetko može se javiti kardiovaskularni kolaps koji također samo iznimno može ugroziti život u inače tjelesno zdravih osoba. Opasnost postoji samo za osobe u kojih je funkcija kardiovaskularnog sustava teško narušena.

Tolerancija na opioide je više farmakodinamske nego farmakokinetičke prirode, što znači da većim dijelom leži u adaptaciji živčanih stanica na prisutnost droge a manje u povećanoj razgradnji droge. Tolerancija se javlja prema analgetskom, euforijskom, hipotenzivnom i letalnom učinku droge, manje je izražena prema sedativnom i miotičkom a uopće se ne javlja za konstipirajući i konvulzivni učinak droge.

Ubrzo nakon apstinencije gubi se tolerancija za gotovo sve navedene učinke droge i to može biti jedan od razloga smrti, ako ovisnik nakon razdoblja apstinencije uzme jednak veliku količinu droge kao što ju je uzimao prije prekida.

Akutno predoziranje opioida karakterizirano je trijasom što ga čine koma, respiratorna depresija i jako suženje zjenica (poput vrška igle). Terapija se sastoji od brzog intravenoznog davanja 0,4 mg naloksona što se po potrebi može ponoviti u razmaku od 2 do 3 minute. Bolesnika treba pažljivo pratiti, te ako je u pitanju jedan od opioida dugotrajnog djelovanja, injiciranje naloksona kojeg je djelovanje od 1 do 4 sata, treba ponoviti.

Ljubomir Hotujac

Uređuje: Vesna Huska

za Život: RIJEČI ZA ŽIVOT

Jedna je učiteljica jednog dana zamolila svoje učenike da na papiru napišu imena svih drugih učenika u razredu i da ostave malo mesta kraj svakog imena.

Tada je rekla učenicima da razmisle što je najljepše što mogu reći o svojim razrednim drugovima, te da to napišu kraj svakog imena. Cijeli sat je potrajal dok su svi bili gotovi, a prije izlaska iz razreda papire su predali učiteljici. Preko vikenda, učiteljica je napisala svako ime učenika na jedan list papira i navela sve lijepa primjedbe koje su učenici napisali o svakom pojedinačno. U ponедjeljak je svakom učeniku dala papir s njegovim imenom. Ubrzo su se svi smiješili. "Zaista?", čuli su se šapati... "Nisam imao pojma da nekom nešto značim!" te: "Nisam znala da se tako sviđam drugima" - bili su komentari. Liste se kasnije nisu više spominjale. Učiteljica nije znala jesu li učenici diskutirali o tome međusobno ili sa svojim roditeljima, ali to i nije bilo važno. Vježba je ispunila svoj cilj. Učenici su bili sretni i zadovoljni sobom i drugima. Godinama kasnije je jedan od učenika poginuo u Vijetnamu i učiteljica je otišla na njegov pogreb. Crkva je bila prepuna njegovih prijatelja. Jedan za drugim, oni koju su poznavali mladića, prilazili su krovčegu da bi mu odali posljednju počast. Nakon pogreba, skupila se većina Markovih prijatelja iz razreda. Markovi roditelji su također bili tamo i nestrpljivo su čekali da razgovaraju s učiteljicom. "Htjeli bismo vam nešto pokazati", rekao je otac i izvukao novčanik. "Ovo su pronašli kad je Mark poginuo. Vjerujemo da ćete to prepoznati." Iz novčanika je izvukao vrlo istrošeni komad papira, očito mnogo puta savijan i rastvaran. Učiteljica je bez gledanja znala da je to papir s lijepim riječima Markovih razrednih drugova. "Htjeli bismo vam se zaista zahvaliti što ste to napravili", rekla je majka. "Kao što možete vidjeti, Mark je ovo vrlo cijenio." Svi bivši učenici su se skupili oko učiteljice. Charlie se nasmiješio i rekao: "Ja svoju listu također još imam. U najgornjoj je ladici mog radnog stola." Chuckova žena je rekla, "Chuck me zamolio da listu zalijepim u naš vjenčani album." "I ja svoju još uvijek imam", rekla je Marilyn. "U mom dnevniku je." Vicki je izvukla svoj rokovnik i pokazala svima svoju istrošenu listu. "Uvijek ju nosim sa sobom" - rekla je Vicki i primjetila: "Vjerujem da smo svi sačuvali liste." Učiteljica je bila toliko dirnuta da je morala sjesti i zaplakati. Zaplakala je za Markom i zbog svih njegovih prijatelja koji ga više neće vidjeti.

U zajedničkom životu s ljudima često zaboravljamo da će svaki život jednog dana završiti i da nikada ne znamo kada će taj dan biti. Zbog toga bismo osobama koje volimo i o njima brinemo trebali reći da su nam nešto posebno i važno. Recimo im to prije no što bude kasno.

protiv Života:

UČITELJICA PROTIV OBITELJI

U jednog zagrebačkoj školi (zapadni dio grada) dogodio se skandalozni slučaj vrijeđanja učenika iz obitelji s više djece.

Izvor (koji je želio ostati anoniman zbog bojazni od posljedica otkrivanja identiteta) nije želio otkriti ni školu i prenio nam je sljedeće: Učiteljica je djeci u razredu govorila o socijalnim teretima države ističući kako u tom sudjelu obitelji s više djece. Rekla je zatim i to da je ona imala jedno dijete, pa tako nije bila na teret državi. Zatim je zatražila da, pred svima u razredu, ustanu učenici iz obitelji s više djece!!! I djeca su, kao državni socijalni krivci, morala ustati!!!

(Ivica Relković, dopredsjednik udruge GROZD
- Glas roditelja za djecu, www.udruga-grozd.hr)

MARGA ANIŠIĆ

(1921. - 2007.)

U utorak, 6. veljače 2007. godine Gospodin je pozvao k sebi **Margu Anišić**, majku našega urednika. Istoga dana u crkvi sv. Roka bilo je molitveno bdjenje i sv. misa zadušnica koju je predvodio njezin župnik **mons. dr. Andrija Kopilović** u naznočnosti lijepog broja rodbine i prijatelja obitelji Anišić te vjernika župe sv. Roka i Marije Majke Crkve. Njezin sprovod bio je sutradan, 7. veljače iz Peić kapele u Bajskom groblju gdje je pokopana u obiteljsku grobnicu. Sprovodne obrede predvodio je subotički biskup **mons. dr. Ivan Pénzes** u zajedništvu s dvadesetak svećenika i mnoštvo vjernika. Prigodnu propovijed održao je župnik Andrija Kopilović. On je među ostalim rekao:

"Našu sestruru je Gospodin pozvao u taj svoj odmor. Cijeloga života u svojoj jednostavnosti nosila je jaram križa koji je sladak, jer je bila krotka i ponizna srca. Nad njenim odrom možemo ponoviti poslovicu: **Kakav život, takva smrt, a kakova smrt, takva vječnost.** Zahvaljujemo za lijep broj godina njenoga života. Živjela je 86 godina. Okusila je kruh udovice kroz 17 godina. Zadnju godinu je teško bolovala od skleroze. Bolest je to koja ne boli, ali čovjeka čini nesposobnim da živi punim života. Upravo u toj dobi i u toj bolesti, u onim lucidnim intervalima izranjao je iz podsvijesti njen život, koji je postao poruka njenoj obitelji, pa i nama. Spremna je bila i uvijek svjesna kada je trebalo moliti i kada je primala pričest. Čudan je to Božji dar, ali istinit, da Isus malenima daruje potpunu svijest

onda kada im on dolazi. Često je pjevala, a najčešće refren božićne pjesme *Djetešce nam se rodilo: Isuse mileni, Bože moj, srce Ti dajem, da sam Tvoj.* Zašto je ovoj ženi ostala u svijesti i u srcu ta pjesma? Zar ne zato da joj u bolesti bude utjeha i snaga? Očitovala je tako i svoju želju da potpuno pripada Isusu: *Srce Ti dajem, da sam Tvoj.*

Bila je veliki štovatelj anđela čuvara. Svojom "pučkom teologijom" razumjela je ta nebeska bića, a i oni nju. Molila je, pjevala, a što je najdirljivije i u svojoj djeci je prepoznavala anđele čuvare. Blago njima, kad ih je mama gledala takvim očima. Došao je zadnji dan života. Tražila je desnom rukom da se čvrsto uhvati za nešto. Pružali su joj svoju ruku i govorili: "Tu smo mama. Volimo te." Nije bilo dosta. Tražila je nešto drugo. Smirila se kad su joj dali u ruku križ, koji je često u svojoj bolesti držala. (Bio je to križ iz Jeruzalema, koji su joj njezini donijeli s hodočašća u Svetu Zemlju). Umrla je u naznočnosti svoje djece, sestre, snahe i jednog unuka. Njezin sin svećenik joj je podijelio potpuni oprost i još jednom sakrament bolesničkih pomazanja. Tada ih je sve još jednom pogledala, a dok su molili preporuke umirućih i ponavljali više puta uz Slava Ocu rijeći: *Pomozite sveti Božji, ususret izidite anđeli Gospodnji, primite dušu njezinu, ponesite je pred lice Svevišnjega.* Tada je blago sklopila oči i izdahnula.

Vjerujemo da je otišla uz pomoć svetaca i anđela, koje je toliko štovala.

Braćo i sestre, okupljeni smo u molitvi, da za njen život i njenu kršćansku smrt zahvalimo. Tako, eto, umiru oni koji će naći spokoj dušama svojim.

Zahvaljujemo Bogu što je svjetu darovala sedmero djece od kojih je troje podigla, a četvero (Marija, Ružica, Milica i Miško) ju je dočekalo u nebu. Zahvalni smo Bogu što je Crkvi darovala sina svećenika. Zahvaljujemo za sve ono što nam je od nje ostalo i sada kao poruka i oporuka. Bila je radosna duha, govorljiva i susretljiva. No, bila je oštret naravi, što je na osobit osjećala njena obitelj. Kada ju je Gospodin pripremao na ovaj put, sve se u zadnjim godinama promijenilo. Postala je strpljiva, blaga, radosna i raspjevana. Znala je svojoj snahi, koja ju je u bolesti i nemoći nježno dvorila, reći: "ja tebe jako volim". Znak je to i brige obitelji koja ju je dvorila i ljubavi kojom je uzvraćala. Stoga duboko zahvaljujemo Bogu za ovaj dar obiteljskog zajedništva...". /Zv/

*****

Zahvaljujemo dr. Franji Petrešu što je pomogao našoj mami te smo doživjeli još jedne Materice i Božić s njom. Zahvaljujemo prim. dr. Marku Sente i mr. sci. med. Ruži Sente i Poliklinici "Sente" na brizi i podršci. Napose zahvaljujemo urgentnom med. tehničaru Miroslavu Zeliću što je posljednjih mjesec dana mamina života previjao i zacjeljivao njezine rane. Uzvratio im Bog svojim blagoslovom.

Obitelj Anišić

ZAHVALA

Cijenjena obitelji Anišić!

Ovih sam dana, s izrazima duboke boli i sučuti, na osobit način povezan s Vama u molitvi za dragu nam pokojnicu i sve Vas, koje je njezin prelazak u vječnost vidno pogodio. Iako sami potrebni potpore i utjehe, Vi ste, zajedno s rođinom i prijateljima, prožeti čvrstom nadom vjere u uskrsnuće i vječni život, odlučili drugima biti na pomoć i to na vrlo plemenit način. Četrdeset tisuća dinara namijenjenih za evijeće, koje bi krasilo grob pokojne Marge Anišić, Vi ste darovali za izgradnju naše bogoslovije "Augustinianum". Tako će to velebitno zdanje za formaciju budućih svećenika biti još ljepši ukras i dragoj nam pokojnici, koja je Crkvi darovala jednog svećenika i toliko molila za duhovna zvanja. Hvala Vam najljepša! Uvjeren sam da će ovaj divan primjer biti na poticaj i drugima.

Svima Vama podjavljujem svoj natpastirski blagoslov i neka Vam Marija, utjeha žalosnih, bude moćnom zagovornicom u nebu da se jednom svi zajedno radujemo u vječnosti.

vaš biskup Ivan

S mamom na Materice - 2006.

Piše i uređuje: Stjepan Beretić

Bać poslije Mohačkog poraza

Više puta porušeni grad

Turci su 29. kolovoza 1521. godine osvojili Beograd. To je bio znak da će se na putu prema Budimu i Beču, i Bačka naći pred Turcima. I zaista, strašan poraz kršćanske vojske pod Mohačem 1526. godine značio je propast ne samo za Mohač, već i za Bačku. Te iste godine, na povratku iz Mohača, Turci spališe grad Bač, a nakon jednodnevnog opsjeđanja, zauzeše i tvrđavu. Sve su stanovnike tvrđave, i vojnike i njihove obitelji, posjekli. I ne samo to. Na putu od Bača prema Petrovaradinu Turci su naišli na izbjeglički logor s više tisuća izbjeglog naroda. I njih je zadesila ista sudbina, kao i one u Baču. Od povijesnih dokumenata u Baču, kao ni u čitavoj Bačkoj, ništa nije spašeno. O davno prošlim vremenima ostale su svjedočiti samo ruševine tvrđave i nekadašnja crkva ivanovaca, koja je već u 14. stoljeću prešla u ruke franjevaca. A franjevci ni do današnjega dana nisu napuštali grada na Mostongi. Poslije oslobođenja od Turaka dogodila se Rákóczyjeva buna. Pobunjenici su 1730. godine još jednom spalili tvrđavu, da bi za njima došla još i carska

vojska, koja je razrušila ono malo ostataka što je od ponosne tvrđave još bilo ostalo iza Turaka i Rákóczyjevih razaranja.

Sajmovi i županija u Baču

Nakon oslobođenja od Turaka Bač se počeo obnavljati, ali nikada neće doseći slavu od prije Turaka. Od 1698. godine kalačko-bački nadbiskupi su počeli obnašati službu velikog župana Bačke županije. Nadbiskup Imre Csáky poduzeo je puno da gradu Baču vrati bar nešto od stare slave. Za kratko vrijeme je Bač postao sjedište županije, gdje je kalačko-bački nadbiskup Imre Csáky dao podići zgradu županije, a radi unapređenja privrede u Baču je dao organizirati svake godine po pet sajmova: i to na dan 1. svibnja, na Duhovski utorak, na Veliku Gospu (15. kolovoza), te 28. listopada. Peti sajam je uveden istom 1865. godine, a prerastao je u tjedni sajam, koji se u Baču održavao svakog ponedjeljka.

Kaptol u Baču

Drugi pokušaj da se oživi nekadašnji Bač je bio pokušaj da se u Baču podigne stari Bački kaptol s kanoničkim kurijama. Kaptol je zbor

kanonika, tj. svećenika, koji žive po određenim pravilima (kanonima), a predstavljaju biskupovo vijeće, koje pomaže biskupu u upravljanju biskupijom. Kaptol koji je bio u blizini katedrale, stolne crkve zvao se katedralni ili stolni kaptol. Kaptol uz nadbiskupsку katedralu se i danas zove prvostolni kaptol, a uz biskupsku stolnu crkvu stolni kaptol. Ali su postojali i

pustari Deronje, dok je 1758. godine Slovake preselio na prostor gdje se nekada nalazila Drža (Derzsa) i Nagy Bán. Tako su u Baču ostali Hrvati i Mađari, dok je za majstore, koji su bili uglavnom Nijemci odredio uzvišicu koja vodi prema ruševinama tvrđave. Kako je u obnašanju svoje županske dužnosti često morao navraćati u Bač, u staro sjedište svoje nadbiskupije i županije, nadbiskup je dao urediti šumu oko drevne kapele svetoga Antuna u šumi. Podigao je ljetnjikovac i rezervat za šumske životinje, koji su Bačlje dugo nazivali "zvirinjak" (na slici Kapela sv. Antuna).

kolegijalni kaptoli - izvan biskupskega sjedišta. Osnutak kolegijalnog kaptola u Baču je kod kraljice Marije Terezije posebno zagovarao kalački i bački nadbiskup József Batthyányi. Kraljica je 12. prosinca 1765. dopustila osnutak Bačkoga kaptola, no, u Baču se nije osnovao ni kolegijalni Kaptol koji bi nastavio djelovanje nekadašnjega kaptola, pa se sve svelo na to da je jedino peta stolica Kalačkog prvostolnog kaptola do danas ostavljena za prepozita prepositure svetoga Pavla u Baču. Tako tu čast i danas obnaša jedan od kalačkih kanonika.

Seobe poslije seoba

Nadbiskup József Batthyányi je 19. travnja 1764. godine odredio da se Srbi koji su prebivali u dijelu Bača koji se zove Mali Bač nastane na

Svjetovni svećenici na čelu župe

Za vrijeme turskoga rostva, uz cijenu stalnog uzne-miravanja i progona, u Baču i okolnim selima (Vajska, Plavna i Bođani) pastoralnu skrb za tamošnje katolike su vodili franjevci. Kad je svjetovno svećenstvo ojačalo, 1. siječnja 1766. godine, nadbiskup József Batthyányi je upravu tih župa povjerio svjetovnim svećenicima. Župnik Balogh piše da je to nadbiskup učinio zato da redovnicima omogući povlačenje iz svjetovne buke ("hogy a szerzetesknek a világ zajátoli visszavonulását visszaadhassa"). Franjevački ljetopis kaže da je te godine nadbiskup povjerio župničke dužnosti četvorici svjetovnih svećenika. Kupio je nadbiskup i kuću za 1500 forinti, koja je poslužila za župni dom.

Odgovara: dr. Andrija Kopilović

Koga ljubiti Boga ili roditelje?

Postavili ste teško pitanje. Općenito je teško razmišljati o "apsurdnim" rečenicama Svetoga pisma. Jedna od tih rečenica je i ova koju ste citirali. Podsjetimo se da je vrhovni zakon Svetoga pisma u Starome zavjetu bio zapovijed ljubavi: "Ljubi Gospodina Boga svoga svim srcem svojim, svom dušom svojom, svim umom svojim i bližnjega svoga kao samoga sebe." To je, dakle, vrhovna norma poнаšanja prema Bogu, prema čovjeku i konačno prema samome sebi. Po toj normi Zakona, čovjek se pravilno postavlja u trodimenzionalnom odnosu koji ga jedini može cijelovito ispuniti. S druge strane, danas smo okruženi inflacijom riječi - pojmove - pa i pojmove koji su jedno drugom suprotstavljeni. Što mislite, što danas ljudi misle kada izgovore riječ "ljubav"? Uistinu se može malo karikirano izreći ona narodna poslovica: "Koliko ljudi toliko čudi." Međutim, moramo isto tako znati da se s Bogom ne možemo šaliti i da je njegova riječ istinita i nema naličje nego samo lice, jer je objavljena. Ljubav je - kako apostol Pavao kaže - jedina krepština koja ostaje. Proći će vjera, proći će i ufanje, ali ljubav ostaje. Proći će vjera u onom času kada ugledamo kao stvarnost ono što vjerujemo. To se zbiva u času prelaska u vječnost i uranjanja u Božji svijet. U Boga sada vjerujemo, a kada ga budemo ugledali, neće biti potrebna vjera. Sada se u Boga pouzdajemo ili mu se nadamo, njega molimo, a u času kada uronimo u njegovo blaženstvo, naša nada će biti suvišna jer ćemo uživati "gledajući ga licem u lice". Dapače, imat ćemo udio u njegovoj božanskoj naravi, znači i ufanje prestaje. S druge strane, isti taj Bog nam je objavio po apostolu Ivanu da je on Ljubav. Naš Bog, u koga mi vjerujemo, dakle, nije Bog Ljubavi nego je Bog - Ljubav. Dakle, u Bogu ljubav nije krepština, niti je to neki dodatak njegovu biću; njegova narav jest ljubav. Prema tome, ljubav ostaje zato što živjeti u Bogu znači živjeti u punini njegova bića, a to njegovo biće jest ljubav. Sjetimo se najnovije enciklike pape Benedikta XVI. koji je smatrao važnim istaći u današnje vrijeme, baš u vrijeme inflacije pojma ljubavi, onu jedinu jedincatu istinu da je prava i pravcata ljubav samo Bog. Prema tome, jer je njegova narav Ljubav, On ima pravo od nas - svoje djece - koju je stvorio na svoju sliku, tražiti konačno opredjeljenje za ljubav.

Što to znači? To znači da moramo u sebi postaviti ljestvicu vrednota o samom pojmu ljubavi. Trebamo razlikovati ljubav, kako to Papa spominje u enciklici, kao agape - to je vrhunska ljubav koja je Bog - i koju ćemo mi posjedovati u Bogu u vječnosti. Ljubav kao put do Boga, dakle, njegova silazna linija ljubavi je čin stvaranja, čin otkupljenja, čin objavljenja, čin kojim Bog kuca na svaka vrata. Papa tvrdi da Bog "silazi" k nama da bi nam pokucao na srce i da bi ga osvojio. Osvojio ga je tako da je Sina svoga predao za nas, da tko god vjeruje u njega ima život vječni. Ivan kaže: "i mi smo povjerovali u ljubav". U koju ljubav? U onu o kojoj nam je Bog progovorio u Sinu, koga nam je darovao i za nas predao, da po njemu i mi mognemo ući k Bogu. Dakle, ponovit ću, silazna linija Božja je stvaranje, otkupljenje i objava. A naša linija prema susretu s Bogom je put vjere, put spoznaje i prihvatanja, te pružene Božje ruke, koju uzvraćamo ljubeći Boga zato što je on dostojan ljubavi sam po sebi, a ne samo zato što smo mi iskusili da je on dobar. Ako tako postavimo stvar i tako gledamo na Boga, onda je posve naravna i sljedeća rečenica da ne možemo istom ljubavlju - ovakvom božanskom, milosnom - ljubiti nikoga više nego samo njega, jer on je sama ljubav i kad njega ljubimo samo se grijemo na suncu te ljubavi i učimo od njega ljubiti. Prema tome, ljubav prema ocu, majci, bratu, sestri, ženi, bližnjemu, mogu biti samo utočište prava ljubav ukoliko je ona ožarena onom ljubavlju koju smo stekli ljubeći Boga. Stoga Isus kaže: "Tko ljubi oca svoga, majku, braću, sestre više nego mene, nije me dostojan", jer ne možemo pravo ljubiti oca, majku, brata, sestruru, bližnjega svoga, dok ne ljubimo Boga, jer se samo u toj Božjoj školi ljubavi može naučiti krepština ljubavi prema ocu, majci, bratu, sestri...

Drugo, što je vrlo važno zapamtiti, je da postoji naravna dimenzija ljubavi. To je ona ljubav o kojoj mi razmišljamo kada govorimo o ljubavi prema mužu, ženi, djeci, ocu, majci, braći, sestrama... Ta takozvana naravna ljubav je utemeljena ljudskom dimenzijom kao što je krvna veza ili prijateljska veza. Jasno da je ona ograničena svim onim čime je ograničen čovjek. Zato ta ljubav može biti i nakaradna, pa može biti čak i grešna. Može svakako biti i takva ljubav koja nas vodi u

Gospodin Isus je rekao: "Tko ljubi oca svoga, majku svoju, brata ili sestru više nego mene, nije mene dostojan." Što će biti s onima koji tako čine i kakva im je vječnost?

B. Monoštor

ropstvo, a ne u slobodu. Baš radi toga je Isus došao na svijet da nas osloboди od grijeha i zastranjenja, došao je pročistiti našu ljubav i podići je s naravne na nadnaravnu. Da pokušamo ljubiti svoga oca, svoju majku, bračnog druga u sakramentalnom braku, brata, sestru baš radi toga jer su oni nama otac, majka, brat, sestra, a Bogu su sinovi i kćeri. Kada pročistimo sebe u toj ljubavi prema svojim bližnjima i najbližima u školi evangelja, tada će ta ljubav postati milosni dar kreposti. A onda, priznat ćete, daleko je viša razina ljubavi ako ih ljubim ne samo zbog ljudske, naravne povezanosti s njima, nego i zato što su oni moji bližnji, koje Bog ljubi.

Treća misao koju želim istaknuti jest da sve njih treba ljubiti onako kako ih Bog ljubi, a Bog ih želi vječno ljubiti, želi ih vječno imati uz sebe, želi ih vječno imati u nebu. Kada mi svoje bližnje samo ljudski ljubimo, mi ustvari Bogu "otimamo" mogućnost da te naše bližnje, o kojima Isus govori, tako ljubimo da ih ne zarobimo. U Bogu zapravo otkrivamo svoje bližnje u novoj dimenziji života, a napose u dimenziji vječnosti, kao svoga oca, svoju majku, braću, sestre i svoje bližnje. Tako, dakle, naša ljubav koja biva pročišćena u školi evangelja biva ljubav za vječnost. Ona je ovdje na zemlji zemaljska, ona je ovdje uzlazna, jer se pročišćava, a u vječnosti je savršena, jer smo tamo svi jedno u Kristu, odnosno jedno u Bogu.

I konačno, u svemu ovome je najteži izravni odgovor na pitanje što će biti s onima koji tako čine, tj. tako ljube svoje? Moram upozoriti da ne znam. Vjerujem da za Boga ima rješenja i da u svom milosrđu on može podariti spasenje i takvim sebičnim ljudima. No, pazimo kako, milosrđe Božje nadavisuje svaku pravdu i pravednost i u tome je veličina milosrđa. Mi se, ipak, ne smijemo ovdje pouznavati samo u to, nego moramo nastojati pročišćavati se. Pustimo da u vječnosti Božje milosrđe spašava i one koji su se oteli školi evangelja ili one koje smo mi oteli iz škole evangelja sebičnom ljubavlju. Ja čvrsto vjerujem i s tim završavam da je Božja ljubav neizmjerna, jer Bog je sam ljubav i da je vrlo važno uči u proces, uči u školu evangelja i naučiti živjeti tako kako nas uči evangelje. Za one koji su prešli u vječnost a da tako nisu činili, valja moliti da bude Bog i njima milosrdan.

Uređuje: Jakob Pfeifer

EKUMENIZAM JE TEŽAK I STRM PUT

Ekumenizam je težak i strm put koji donosi i trenutke radosti, u kojima se udiše "čist zrak punoga zajedništva". Kao što je i najavio, **Benedikt XVI.** je u katehezi na općoj audijenciji srijedom, 24. 01. 2007., u Dvorani Pavla VI. govorio o Tjednu molitve za jedinstvo kršćana. Papa je podsjetio na najvažnije ekumenske događaje tijekom 2006. godine, koji su kulminirali zagrljajem mira, u Turskoj, s ekumenskim patrijarhom **Bartolomejom I.**

Zajednička molitva je ključ kako rasvijetliti sjene koje još otežavaju put prema jedinstvu. Benedikt XVI. je upravo inzistirao na tome govoreći često o zajedništvu među različitim izričajima kršćanstva. Put je težak, tvrd, ali brigu za njega treba preuzeti "čitava Crkva", kako tvrdi II. vatikanski sabor, od vrha do baze: Ekumenizam je trajan proces koji ponekad može i obeshrabriti kad se popusti napasti da se "čuje" a ne "sluša", da se govori s pola glasa, umjesto da se navijesti sa svom hrabrošću. Nije lako napustiti "udobnu gluhoću", kao da neizmijenjeno evanđelje ne bi bilo u mogućnosti procvasti, potvrđujući se kao providnosni kvasac obraćenja i duhovne obnove za svakoga od nas. "Sve se može postići molitvom", zato je to "prva zajednička dužnost svakog kršćanina". I 40 godina postkoncilskog ekumenizma tome je jasan dokaz, uvezši u obzir i plodove koji su nastali tijekom toga procesa: "Gledajući predivan procvat nastojanja oko ponovnog uspostavljanja jedinstva kršćana." Dok razmišljamo o putu prevljenju kroz posljednjih četrdeset godina, iznenađuje kako nas je Gospodin probudio iz tromosti samodostatnosti i nezainteresiranosti; kako nas je uvijek iznova osposobljavao da se međusobno "slušamo", a ne samo da se "čujemo".

Molitva i dijalog, "nastojanje" ali i "čišćenje pamćenja": obilježja su zauzetosti koja zahtjeva ekumenski put. Na tom "sporom i strmom putu" nije nemoguće pronaći oaze "radosti" i disati, priznao je Papa, "čisti zrak punog zajedništva". Ekumenizam je težak i strm put, poput svakog puta pokore i obraćenja, jer kršćani moraju ispaštati zbog svojih podjela. Ipak, to je put koji donosi i široka prostranstva radosti, postaje osvježenje te svako malo dozvoljava da se punim plućima udahne čist zrak punoga zajedništva. O tome svjedoče brojni i važni ekumen-

ski događaji koji su obilježili 2006. godinu, od početka do kraja. Benedikt XVI. je naveo samo neke trenutke, među kojima pozitivan zaključak više od tridesetogodišnjeg suočavanja s Reformiranim crkvama, zatim je naveo "znakovit trenutak molitve" s canterburyjskim nadbiskupom i primasom Anglikanske zajednice, istaknuo je odnose s Ruskom Pravoslavnom Crkvom kada se u lipnju 2006. održao u Moskvi susret na vrhu religijskih vođa: patrijarh Moskve i cijele Rusije **Aleksej II.** posebnom je porukom molio sudjelovanje i Svetu Stolicu. Bio je od koristi i posjet metropolita **Kirila** iz Moskovskoga patrijarhata, koji je želio istaknuti volju da se nastavi raditi na još očitijoj normalizaciji naših bilateralnih odnosa. Papa je još jedanput nazvao "izvanrednim" svoje apostolsko putovanje u Tursku, potvrđeno, u ekumenskom smislu, susretom s ekumenskim patrijarhom Bartolomejom I. koji po mišljenju Svetoga Oca neće ostati bez rezultata: "Koristim ovu priliku da još jednom pozdravim njegovu svetost Bartolomeja I. te da mu zahvalim na pismu što mi ga je uputio nakon moga povratka u Rim; jamčim mu svoju molitvu i svoje nastojanje oko djelovanja koje će dovesti do toga da se izvuku plodovi iz onoga zagrljaja mira koji smo si dali u tijeku božanske liturgije u crkvi Sv. Jurja na Fanaru".

BLAGOSLOV CARITASOVE KUĆE U SUBOTICI

Caritas je 2007. godinu započeo blagoslovom prostorije Cluba u Gajevoj i kancelarije u Zmaj Jovinoj br. 20.

Radnici i volonteri ponovno su se okupili u "svojoj kući". Preč. **István Dobai** počeo je obred blagoslova pjesmom "Radujte se narodi", na hrvatskom jeziku, a završio također s pjesmom, na mađarskom jeziku. Po završetku blagoslova počastili smo se i družili uz sitne kolače, koje su pripremili volonteri i radnici Caritasa. U druženju je nastala i nova ideja o posjetima gerontološkim centrima u kojima su smješteni bivši korisnici Caritasa. Što smislili, to uradili.

Prvo smo obišli Centar kod Dudove šume. Naši bivši korisnici bili su prijatno iznenađeni i sretni što nisu zaboravljeni od svojih "razgovoritelja", kako nam obično kažu. Vidimo da su zadovoljni i sretni, a kako i ne bi, kad nisu sami a još ih i mi posjećujemo.

Nekoliko dana kasnije posjetili smo i jedan privatni Centar za stare. Prvi put smo bili u takvom centru. Oduševio nas je lijep i prijatan dom u kojem se naši bivši korisnici osjećaju kao u svojoj obitelji, kako sami kažu.

Pozdravili smo se od njih pozdravom "S Bogom" do sljedećeg susreta.

Roza Mikulić

volonterka Subotičkog Caritasa

EKUMENSKI ŽENSKI FOND SOLIDARNOSTI - POZIV ZA PRIJAVU

Ekumenski ženski fond solidarnosti je regionalna organizacija sa sjedištem u Hrvatskoj koja podupire poticajne i transformativne inicijative koje podržavaju ženu kao aktericu i inicijatoricu promjena u vjerskim zajednicama i društvu. Ta podrška se ostvaruje kroz financiranje malih inicijativnih projekata u Bosni i Hercegovini, Hrvatskoj, Makedoniji, Crnoj Gori i Srbiji.

Ekumenski ženski fond solidarnosti podržava individualke i grupe na područjima: rodne ravnopravnosti, izgradnje mira i pomirenja, ekumenske

i interreligijske suradnje, s osobitim naglaskom na novo formirane grupe te one koje imaju teškoća u pronalaženju sredstava, zbog toga što su mala grupa ili su aktivnosti kojima se bave vjerskog profila.

Projektni prijedlozi za prvu polovicu 2007. godine trebaju stići na našu adresu e-mailom, ne kasnije od 31. ožujka 2007.

Za više informacija i kopiju paketa aplikacijske prijave, molimo da kontaktirate ured

EZFS-a ews@ewsf.hr

Zahvaljujemo našim darovateljima

kolpa·san®

SALON KUPATILA

LETNJA AKCIJA SNIŽENJA **10-30%**

Veliki izbor akrilnih kada, masažnih kada, tuš kada, tuš kabina, masažnih tuš kabina, bazena, nameštaja za kupatilo, sanitarije, ugradni vodokotlići, pločica za unutrašnju i vanjsku upotrebu.

PRODAJNI SALONI:

SUBOTICA Banijska 2

tel: **024/ 547-886**

ZRENJANIN Vojvode Petra Bojovića 2

tel: **023/581-590**

NOVI SAD Rumenski put 11

tel: **021/518-092**

NOVI BEOGRAD Dr. Ivana Ribara 135

tel: **011/158-920**

SVE OD KAMENA

NOVA KAMENOUREZAČKA RADNJA

NAJVEĆI IZBOR-NAJPOVOLJNIJE CENE

EV-PRO d.o.o.

SUBOTICA BEOGRADSKI PUT 72

TEL. 024/671-500

063/501-542

- veliki izbor granita i mermera u bojama
- izrada nadgrobnih spomenika od prirodnog i veštačkog kamena
- izrada enterijera po zahtevu kupca od svih vrsta uvozne kamene
- usluga rezanja i obrade kamena
- izrada stepenica, prozorskih klupica, stolova i
- sve što zamislite

**POVOLJNO SA GARANCIJOM
MOGUĆE ODLOŽENO PLAĆANJE**

Zahvaljujemo našim darovateljima

Kafana - "Đukač"

Subotica,
Preradovićeva 4
(u Bunjevačkom kolu)
Tel: (024) 555-738

Organizira:
- svadbe,
- rođendanska slavlja,
- bankete i dr.

Svakog dana: MENI RUČKOVI
Posebno se preporučamo za
organiziranje "Poduša"

Radno vrijeme: od 12 - 22
nedjeljom zatvoreno

Vremena su teška. Svaka pomoć nam je dobro došla.
Unaprijed hvala svakom darovatelju.

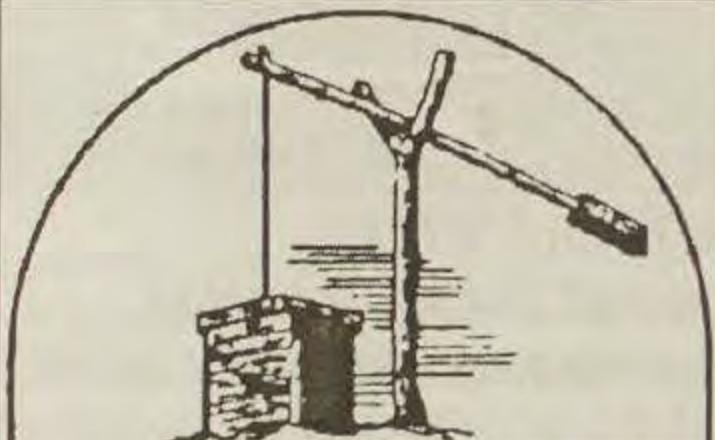
HORVÁT BUSINESS CENTER
HRVATSKI POSLOVNI CENTAR
CROATIAN BUSINESS CENTER

Nagymező u. 49.
H. 1065 Budapest P.f. 468

Tel: (36-1) 269-1301
311-9200, 353-1501
Tel/fax: (36-1) 269-1300

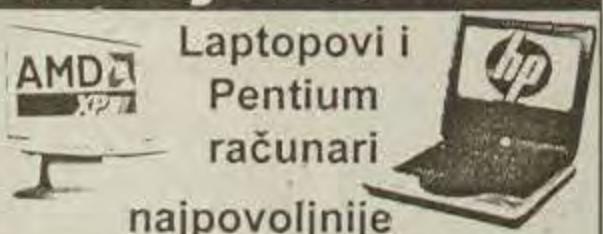
Svake treće nedjelje u mjesecu novi broj "Zvonika"

SALAS
ZEMLJORADNIČKA ZADRUGA

Tel: (024) 566 - 577

Millennium
GSM Centar
Prodaja i SERVIS

Laptopovi i
Pentium
računari
njegovoljnije

Neka Bog
blagoslovi
sve koji
radom služe
braći
ljudima!

POLIKLINIKA

24000 Subotica
Jo Lajoša 4a
tel: 024 / 520-698

Radno vrijeme
radnim danom: od 9 do 19 sati
subotom: od 9 do 12 sati

AGRIA D.O.O. SUBOTICA
PROIZVODNJA SIJAČICA I
REZERVNIH DIJELOVA
SUBOTICA, BARANJSKA 23
tel. i fax: 024-561-553
e-mail: agria@suonline.net

čitaonica
Hrvatska

Svakodnevno možete čitati
tisak, posuditi knjige i
porazgovarati s prijateljima
u Hrvatskoj čitaonici

Subotica, Ulica Bele Gabrića 21

Ponedjeljak, srijeda, petak 10-14 sati
utorak, četvrtak 16-19 sati

house
Mobilni
Gigaset
Klima
uredaji
www.millenniumgsm.co.yu
Tel 024/551-353 Prvomajska 6.

TippNet

Internet provajding
Prodaja računara
Instalacija i održavanje računarskih mreža
Pojedinačni i grupni kursevi
(Windows, Word, Excel, Internet)
Tel: (024) 555-765 Karađorđev put br. 2. Subotica
e-mail: support@tippnet.co.yu

NAMA JE DOVOLJNO
DA ZNATE ZA NAS...

FUNERO

PRIVATNO POGREBNO PREDUZEĆE

- SUBOTICA, Karađorđev put 2
Telefon (danonoćno): 024 / 55-44-33
- HORGOS, Borisa Kidrića 7
Telefon (danonoćno): 792-202

RASPORED SAHRANA NA INTERNETU
www.funero.co.yu

E-mail: funero@funero.co.yu

Specijalni BOŽIĆNI POPUST
na misnice i štole

ONO ŠTO JE NEKAD BILO NEMOGUĆE SADA JE MOGUĆE!

U Subotici možete nabaviti:
misnice, štole, albe i rokete sve po mjeri;
košulje i birete, pravopričesnička
i ministrantska odijela;
svjećnjake, križeve za pravopričesnike
i krizmanike.

NOVO - NOVO

kaleži, tamjan i hostije

Sve informacije i narudžbe možete dobiti u
župnom uredu Palić
tel. 024/755-002

Kovač Dejan

MAJSTOR ZA IZRADU TRADICIONALNIH PAPUĆA
PAPUCSKESITÓ - MESTER

- BUNJEVACKE - MADARSKE - ŠOKAČKE -

24000 Subotica,
ul. Dinka Šimunovića 10.
Tel.: 024/ 524-786,
Mob.: 064/ 14-62-103

HRVATSKI KULTURNI CENTAR “BUNJEVACKO KOLO”

Subotica, Preradovićeva 4
Tel: (024) 555-589

ZANATSKA TRGOVINSKA RADNJA
VI. Milica Pečerić, Trg žrtava fašizma 14

Mobil: 064 201 56 12

Miss Exclusive

SVE VRSTE KROJAČKIH USLUGA

Radno vrijeme: Ponedjeljak - petak: 10 - 18
Subota: 9 - 13

Auto-Dan Z d.o.o.

024/670-975
024/55-44-25

SUBOTICA, Beogradski put 29
Somborski put 11

prodaja skutera i bicikala sa
pomoćnim motorom marke

KEEWAY

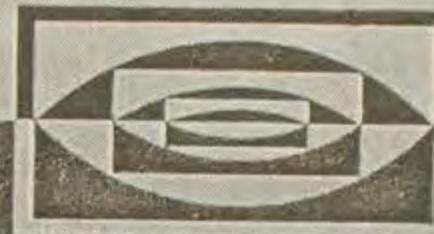
PIAGGIO OGILERA

Gasa

SuboticaDanas.info

Informativne stranice
programa na hrvatskom jeziku

SZTR JULIJA-OPTIKA

KULTURA NOŠENJA NAOČALA

VODITE RAČUNA O REZERVNIIM NAOČALAMA!

24000 Subotica, Braće Radića 6
Telefon: 024/ 528-482

Radno vrijeme:
radnim danom:
9,30 do 12,00 i 17,00 do 19,00
subotom: 9,00 do 12,00

Prvi privatni i registrirani
dom za stara i nemoćna lica

“Sv. Katarina”

PALIĆ, Sutjeska 47
Tel. 024/603 640
Mob.: 063 577 350
064 122 87 55

U ugodnoj palićkoj prirodi i zelenili, u privatnoj kući s lijepim dvorištem, pružamo usluge, stručno i odgovorno:

Čuvanje i njegu starih i nemoćnih lica; usluge medicinskih sestara; liječničke i specijalističke usluge; njegu starih i nemoćnih lica na terenu (i u vašoj kući).

CSALADI MAGAZIN

Hírélér

Cara Dušana 4, 21000 Novi Sad
Tel: (024) 469-474
Email: agape@eunet.yu

www.suboticka-biskupija.info

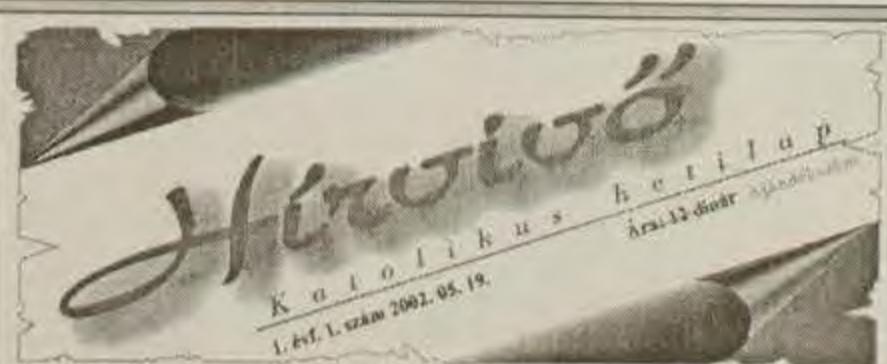

MONOLIT GRADNJA

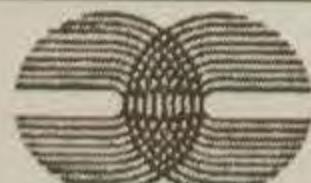
Iršai Laslo

24000 SUBOTICA, Franje Kuhača 10, Tel.: 024/551-685
e-mail: monolit@tippnet.co.yu

IZVOĐENJE SVIH VRSTA GRAĐEVINSKIH, ZANATSKIH
I INSTALATORSKIH RADOVA. PROJEKTOVANJE I NADZOR

Zlatiborska 4, 24427 Totovo Selo - Tel: (024) 883-040
Email: hirvivo@tothfalu.co.yu

Slušajte
Radio Suboticu

program na hrvatskom jeziku
svaku večer od 19-21 sat
na frekvenciji 91,5 Mhz

Put Jovana Mikića 12
Tel: 024 55 22 00
Fax: 551-902

URED HRVATSKOG NACIONALNOG VIJEĆA

Subotica, Preradovićeva 4
Tel: (024) 556-898 i 553-818

RADIO MARIJA

Tel: 021 4790-529; Email: rama@eunet.yu

94,2 MHz FM - SUBOTICA

102,9 MHz FM - NOVI SAD

U susret događanjima

KRŠĆANSKA TRIBINA

GRADA SUBOTICE
22. 02. 2007. u 19 sati

Tema: IMA LI KORIZMA
DANAS SMISLA?
Predavač: dr. Andrija Kopilović

KLANJANJE U BOLNIČKOJ KAPELI U SUBOTICI

23. 02. od 19 do 21 sat

Molitvom pomažemo
bolesnicima i lječnicima.
Molitvom se borimo za život
protiv pobačaja i kulture smrti.

ZARUČNIČKI TEČAJ

16. - 20. 04. od 19,30

Subotica - Harambašićeva 7
Obavezno za sve koji se namjeravaju
vjenčati u crkvi ove godine.

Na tečaj mogu doći i mlađi koji su
napunili 18 godina.

Predavanja drže svećenici, lječnik
i bračni par.

ŠKOLA ANIMATORA

Bečej - župa sv. Antuna

23. - 25. 02.

Voditeljica: Katarina Ralovsky,
djelatnica Centra za duhovnu pomoć
Zagreb

i animatori Zagrebačke nadbiskupije

Informacije i prijave:

Dominik Ralovsky,
tel. 063 754 0 766.

Kristina Ralovsky,
tel. 063 15 98 914

Hvala vam roditelji naši mili
za živote koje ste nam poklonili
za ljubav kojom ste nas ohranili
za molitve koje ste nas naučili.
Svim srcem vas volimo
u dušama vas nosimo
sa željom duše u nebeskom carstvu sretnemo.
Blagoslovi ih Bože mili u tvoje ih
kraljevstvo sveto primi
zahvalni čemo ti Oče biti
i dalje čemo se Tebi za njih moliti.

Njihova djeca s obiteljima

Ivanković Beno
(1911. - 14. 02. 1992.)

Ivanković Eva,
rođ. Antunović
(1915. - 14. 03. 2003.)

Zahvala mladom svećeniku

Poštovani,

razmišljajući kako i na koji način da se zahvalimo u ime naše zajednice - vjernika iz Novog Sada, jednom mlađem čovjeku, kapelanu Goranu Jovičiću koji je, iako kratko boravio u našem gradu, ostavio tako snažan dojam na nas, odlučili smo napisati ovu zahvalnicu s molbom da ju objavite u vašem listu.

Bilo je zadovoljstvo promatrati našeg kapelana, srca otvorenog za sve nas, te uviđati kako mlađi, obrazovani, nadareni ljudi mogu pokrenuti vjernike i nas obične ljudi, a i obrazovane mlađe ljudi, koji poslije svetih misa nedjeljom na kriju svoje zadovoljstvo nakon propovijedi.

Bilo je sve više mlađih, naše djece koja do sada i nisu dolazila u crkvu tako redovito, omladine izgubljene, ali sada nađene, u sve većem broju. Njih trebamo iznad svega. U svom okruženju i u ovim uvjetima u Novom Sadu to mnogo znači da se srećemo, da se upoznajemo i više družimo međusobno. Upravo to je naš kapelan pokrenuo.

Na žalost, u nedjelju, 21. 01. 2007., na kraju svete mise, saopćio nam je naš svećenik, vlč. Goran Jovičić da odlazi... Zar već? Nismo se ni uspjeli dobro upoznati, ali jedno znamo, što se očituje svih ovih dana i nakon njegova odlaska - da je uz sve mlađe, možda i greške, ali bismo prije rekli iz neiskustva, osvojio srca mnogih župljana.

DRAGI NAŠ GORANE, iako Vas nismo uspjeli bolje upoznati i s Vama raditi u zajednici na raznim novim sadržajima o kojima ste govorili, a ponešto i pokrenuli, na primjer pomoći nemoćnim, siromašnim i bolesnim, posjete mlađih katolika iz drugih mjesta našem gradu, hvala i za ovo kratko vrijeme. Hvala Vašim roditeljima koji su Vas dali našoj Katoličkoj crkvi da oplemenjujete duše starih i mlađih svojim djelima, propovijedima i svojom pjesmom. Neka Vas Bog dragi čuva i vodi novom stadi koje vas je sigurno više zaslužilo nego što smo Vas mi zaslužili.

Hvaljen Isus i Marija!

Vjernici župe Imena Marijina iz Novog Sada

In memoriam

OTILJA KOVAC
rođ. Kujundžić
(1948. - 2007.)

Ova draga pokojnica iznenada je preminula u ponedjeljak, 6. 02. 2007. godine. Pokopana je u subotičkom Kerskom groblju, 8. 02.

Sv. misa na 6 nedjelja bit će u crkvi Marije Majke Crkve, 17. 03. 2007. godine u 9 sati.

S ljubavlju se od nje opravštaju NJEZINI NAJMILIJI, moleći da joj Gospodin podari vječni mir i vječnu radost u društvu andela i svetih a njih utješi u tuzi i napuštenosti te ih ispunji nadom vječnoga života i ponovnog susreta s njom u vječnosti.

/A.A./

ZVONIK

Katolički list (mjesečnik)

Izdaje:

Rimokatolički župni ured
sv. Roka, 24000 SUBOTICA
Beogradski put 52

Telefon: 024/554-896;
Fax: 024/551-036;

E-mail:
zvonik@tippnet.co.yu.

Web: www.ZVONIK.org.yu

Uredničko vijeće:

Ivan Andrašić
Andrija Anišić
Stjepan Beretić
mr. Ervin Čeliković
Katarina Čeliković
Marko Forgić
Ladislav Huska
Vesna Huska
Franjo Ivanković
dr. Andrija Kopilović
mr. Mato Miloš
Lazar Novaković
Jakob Pfeifer
s. Blaženka Rudić
dr. Marinko Stantić
Željko Šipek
mr. Mirko Štefković
dr. Tadej Vojnović
Željka Zelić

Andrija Anišić
glavni i odgovorni urednik

Franjo Ivanković
zamjenik glavnog
i odgovornog urednika

mr. Ervin Čeliković
tehnički urednik

Katarina Čeliković
lektorka

Tisk:

Stamparija "PRINTEX",
Stipe Grge 58, Subotica,
Tel.: 024/554-435
ISSN 1451-2149

Godišnja pretplata za "ZVONIK"

- Srbija 1200 dinara
- inozemstvo - 40 EURA ili 300 kuna;
- avionom 80 USD

Pretplatnici iz inozemstva i R. Hrvatske uplate mogu poslati poštanskom uputnicom ili čekom na adresu i ime (ne na ime Zvonika):

Svetlana Ivković
Adresa: Augusta Piazz 6
10000 Zagreb,
tel: +385 (0)1 301 34 68

Fotografije u ovom broju
Zvonik, Hrvatska riječ

OD ZVONIKA DO ZVONIKA U BOJI

Banat: svećeničko ređenje u Zrenjaninskoj katedrali i proslava sv. Ivana don Bosca u Mužlji

Direktori i djelatnici Radio Marije Srbije i Mađarske na susretu u Subotici

Bogatstvo 80-godišnje bake Ruže iz Vrbasa je njzinih jedanajstero djece

Blagoslov Caritasove kuće

Bog je u utorak, 6. veljače, pozvao k sebi našu mamu MARGU ANIŠIĆ. U znak zahvalnosti što ste suosjećali s nama zbog njezine smrti i molili za nju i za nas, darujemo Vam jedan MAJČIN SMIJEŠAK!

Iskusili smo doista istinitost one lijepe izreke da je «podijeljena bol polovica boli». Hvala Vam. Neka Vam Bog uvrati svojim milostima.

Hvala onima koji su umjesto cvijeća dali dar za Bogosloviju.

Njezini najmiliji: sin Andrija, svećenik, sin Joso i kćerka Janja s obiteljima te njezina sestra Rozika s obitelji

OD ZVONIKA DO ZVONIKA U BOJI

